

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**NECATİ BEY’İN OSMANLI TÜRKÇESİ “NOTALI YENİ ÇOCUK
ŞARKILARI: İLK MEKTEP 1 İLÂ 5 SINIF” KİTABININ GÜNÜMÜZ
TÜRKÇESİNE AKTARILMASI VE ANALİZİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Barış İPEKÇİLER

**Enstitü Anabilim Dalı : Temel Bilimler
Enstitü Bilim Dalı : Müzik Bilimleri**

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Nilgün SAZAK

AĞUSTOS – 2020

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**NECATİ BEY'İN OSMANLI TÜRKÇESİ “NOTALI YENİ ÇOCUK
ŞARKILARI: İLK MEKTEP 1 İLÂ 5 SINIF” KİTABININ GÜNÜMÜZ
TÜRKÇESİNE AKTARILMASI VE ANALİZİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Bariş İPEKÇİLER

**Enstitü Anabilim Dalı : Temel Bilimler
Enstitü Bilim Dalı : Müzik Bilimleri**

“Bu tez sınavı 28/07/2020 tarihinde online olarak yapılmış olup aşağıda isimleri bulunan jüri üyeleri tarafından Oybirliği ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAATI
Prof. Dr. Nilgün SAZAK	BAŞARILI
Prof. Dr. Cansevil TEBİŞ	BAŞARILI
Doç. Dr. Ferdi KOÇ	BAŞARILI

SAKARYA
ÜNİVERSİTESİ

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ SAVUNULABİLİRLİK VE ORJİNALLİK BEYAN FORMU

Sayfa : 1/1

Öğrencinin

Adı Soyadı :	Barış İPEKÇİLER
Öğrenci Numarası :	Y176062009
Enstitü Anabilim Dalı :	Temel Bilimler
Enstitü Bilim Dalı :	Müzik Bilimleri
Programı :	☒ YÜKSEK LİSANS ☐ DOKTORA
Tezin Başlığı :	Necatî Bey'in Osmanlı Türkçesi "Notalı Yeni Çocuk Şarkıları: İlk Mektep 1 İla 5 Sınıf" Kitabının Günümüz Türkçesine Aktarılması ve Analizi
Benzerlik Oranı :	%19

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE,

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi beyan ederim.

31.08.2020
İmza

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen öğrenciye ait tez çalışması ile ilgili gerekli düzenleme tarafımda yapılmış olup, yeniden değerlendirilmek üzere@sakarya.edu.tr adresine yüklenmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

...../20.....
İmza

Uygundur

Danışman
Unvanı / Adı-Soyadı: Prof. Dr. Nilgün SAZAK

Tarih: 31.08.2020

İmza:

KABUL EDİLMİŞTİR

REDDEDİLMİŞTİR

EYK Tarih ve No:

Enstitü Birim Sorumlusu Onayı

ÖNSÖZ

“Necati Bey’in Osmanlı Türkçesi “Notalı Yeni Çocuk Şarkıları: İlk Mektep 1 ilâ 5 Sınıf” Kitabının Günümüz Türkçesine Aktarılması ve Analizi” isimli çalışma Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel Bilimler Anabilim Dalı, Müzik bilimleri bilim dalı programında Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlanmıştır.

Araştırmanın başlangıcından bitişine kadar, değerli zamanını, yardım ve desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen, beni bu yolda asla yalnız bırakmayan değerli hocam ve danışmanım Prof. Dr. Nilgün SAZAK’a canı gönülden teşekkür ederim.

Benim lisanstan yüksek lisansa kadar olan eğitimimde ve akabinde akademik yaşantımda yürüyebilmem için hiçbir zaman desteğini esirgemeyen değerli hocam Emre SOYLU’ ya, bu yolda görüş ve önerileriyle her zaman dik durmamı sağlayan değerli hocam Doç. Dr. Gökhan YALÇIN’ a, bana lisanstan bu yana inanan ve geliştirebilmem için her türlü imkânı sağlayan değerli hocam Prof. Dr. Öznur ÖZTOSUN ÇAYDERE’ye ve diğer tüm hocalarıma teşekkürü bir borç bilirim.

Müzik eğitimi almaya karar verdiğim günden bu yana maddi ve manevi desteğini hiçbir zaman esirgemeyen ve her zaman yanımda duran değerli büyüğüm İlhan PERÇİN’e ve A.S.S. Müziğin değerli öğretmeni Müzeyyen DEMİRCİ hocama üzerimdeki emekleri için minnettarım.

Bu yola çıktığımda yanımda duran ve her düştüğümde ayağa kaldıran çok değerli arkadaşlarım Kaan GÜNDÜZ, Onur GÖKALP, Cengiz PİRİ ve Rıdvan ORAK’a sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Çalışmanın her safhasında yanımda olan, getirdiği öneriler ve eleştirilerle çalışmalarına katkı sağlayan ve şarkıların notalarının yazılmasına yardımcı olan, nişanlım Beste ASMA’ya teşekkür ederim.

Son olarak varlıklarını her zaman yanımda hissettiğim başta annem Pakize İPEKÇİLER ve babam Rıfat İPEKÇİLER olmak üzere bütün aileme sonsuz teşekkürü bir borç bilirim.

Barış İPEKÇİLER
31.08.2020

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	iii
RESİMLER DİZİNİ.....	iv
TABLOLAR DİZİNİ.....	iv
GRAFİKLER DİZİNİ.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vi
GİRİŞ.....	7
1. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	15
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	19
2.1. Eğitim	19
2.2. Müzik Eğitimi.....	20
2.2.1. Genel Müzik Eğitimi	20
2.2.2. Özenen Müzik Eğitimi.....	21
2.2.3. Mesleki Müzik Eğitimi.....	22
2.3. Müzik Eğitiminde Kullanılan Müzik Türleri.....	22
2.3.1. Tekerleme ve Saymacalar.....	22
2.3.2. Ninniler ve Çocuk Türküleri.....	23
2.3.3. Aktarma Şarkılar.....	24
2.3.4. Öykünme Şarkılar.....	24
2.3.5. Türk Okul Şarkıları.....	24
2.3.6. Marşlar.....	24
2.3.7. Çalgı Müziği.....	25
2.3.8. Çocuk Şarkıları	25
2.4. Çocuk Şarkılarının Genel Özellikleri	26
2.4.1. Çocuk Şarkılarında Ses Sınırları.....	26
2.4.2. Çocuk Şarkılarında Yapı-Kuruluş	28
2.4.3. Çocuk Şarkılarında Sözler ve Konu	31
2.4.4. Çocuk Şarkılarında Ezgisel Yapı.....	33
2.5. Cumhuriyetin İlk Yıllarında Eğitim ve Müzik Eğitimi	33
2.5.1. Necati Bey ve “ <i>Notalı Yeni Çocuk Şarkıları: İlk Mektep 1 ilâ 5. Sınıf</i> ”.....	39
2.6. Necati Bey’in “ <i>Notalı Yeni Çocuk Şarkıları: İlk Mektep 1 ilâ 5. Sınıf</i> ” İsimli Kitabının Osmanlı Türkçesinden Günümüz Türkçesine Aktarımı.....	43
3. BULGULAR VE YORUM	117
3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	117
3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	120
3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	125
3.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	129

3.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	133
3.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	136
3.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	138
3.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	142
4. SONUÇ VE ÖNERİLER	146
4.1. Sonuçlar	146
4.2. Öneriler.....	147
KAYNAKÇA.....	149
EKLER	152
ÖZGEÇMİŞ	189

KISALTMALAR

decresc	:	Decrescendo
f	:	Forte
ff	:	Fortissimo
cresc	:	Crescendo
mf	:	Mezzoforte
pp	:	Pianissimo
p	:	Piano
mp	:	Mezzopiyano
TDK	:	Türk Dil Kurumu
Vb.	:	Ve Benzeri
MEB	:	Milli Eğitim Bakanlığı

RESİMLER DİZİNİ

Resim 1: İlkokul 6-12 yaş arası öğrencilerin ses sınırları.....	28
Resim 2: Kitabın dış kapağı.....	39
Resim 3: Kitabın iç kapağı	40
Resim 4: Kitabın ilk sayfası.....	41
Resim 5: Kitabın son sayfası	42
Resim 6: Necati ve eserleri hakkında biyografik fiş.....	152

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1. Cumhuriyet Döneminin ilk yıllarında yazılmış müzik kitapları	38
Tablo 2. Eserlerin tonalite bakımından durumları	117
Tablo 3: Eserlerin ses sınırlılıkları bakımından durumları	120
Tablo 4: Eserlerin ritmik yapı ve ölçü sistemi bakımından durumları	125
Tablo 5: Eserlerin çok seslilik bakımından durumları.....	129
Tablo 6: Eserlerin form-biçim bilgisi açısından durumları	133
Tablo 7. Eserlerin nüans ve tempo terimleri bakımından durumları	136
Tablo 8. Eserlerin güftekar bakımından durumları.....	138
Tablo 9. Necati Bey'in şarkıların içerisine yazdığı notlar	141
Tablo 10. Eserlerin konu bakımından dağılımı	142

GRAFİKLER DİZİNİ

Grafik 1. Tonalite Durumu.....	120
Grafik 2. Ses sınırları durumu.....	124
Grafik 3. Ritmik yapı durumu.....	128
Grafik 4. Ölçü sayısı durumu	129
Grafik 5. Çok seslilik durumu.....	132
Grafik 6. Form durumu	136
Grafik 7. Tempo terimleri durumu.....	137
Grafik 8. Nüans terimleri durumu	137
Grafik 9. Güftekarların eser sayısı bakımından dağılımları	140
Grafik 10. Eserlerin konu dağılımı.....	145

Sakarya Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Özeti

Yüksek Lisans	☒	Doktora	☐
Tezin Başlığı: Necati Bey'in Osmanlı Türkçesi "Notalı Yeni Çocuk Şarkıları: İlk Mektep 1 ilâ 5 Sınıf" Kitabının Günümüz Türkçesine Aktarılması ve Analizi			
Tezin Yazarı: Barış İPEKÇİLER		Danışman: Prof. Dr. Nilgün SAZAK	
Kabul Tarihi: 28.07.2020		Sayfa Sayısı: 189	
Anabilim Dalı: Temel Bilimler		Bilim Dalı: Müzik Bilimleri	
<p>Harf inkılabı öncesinde Osmanlı Türkçesi ile yazılmış birçok eser bulunmaktadır. Bu eserlerden bazılarının günümüz Türkçesine aktarımı yapılmışken bazıları ise hala aktarılmayı beklemektedir. Bu eserlerin geçmişe ışık tutması ve geleceğe yön vermesi açısından oldukça değerli olduğu düşünülmektedir. Cumhuriyetimizin başlangıç yıllarında yazılmış, çocuk şarkıları üzerine belli başlı kitaplar bulunmaktadır. Bu kitaplardan biri de Milli Kütüphane'de bulunan 1928 yılında basılmış "EHT 1947 A 73" yer numaralı Necati Bey'e ait olan "Notalı Yeni Çocuk Şarkıları: İlk Mektep 1 ilâ 5 Sınıf" isimli kitaptır. Bu kitabın içerisinde bestesi Necati Bey'e ait 72 adet çocuk şarkısı bulunmaktadır. Bu 72 adet şarkının ton, ritim, form, konu, ses sınırları, çok seslilik ve güftekar gibi unsurlar üzerinden analizi yapılmış ve yorumlanmıştır. Bu araştırma Necati Bey'in müzik tarihimizde çocuk şarkıları bestecisi olarak kazandırılmasının yanında bestelerinin de çocuk şarkıları repertuvarına kazandırılması amaçlanmıştır. Bu araştırma Osmanlı Türkçesi ile yazılmış olan kitabın, müzik eğitiminde kullanılması, dönemin müzik eğitimi anlayışını ortaya çıkartması ve o döneme ait çocuk şarkıları kitapları üzerine yapılacak olan çalışmalara katkıda bulunması açısından önem taşımaktadır. Bu çalışmada tarihsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Veriler doküman inceleme tekniği ile toplanmıştır. Evrenin tamamına ulaşılan bu çalışmada örneklem yoluna gidilmemiştir. Sonuç olarak, şarkıların dönemin müzik öğretim programındaki, müzik öğretimine ilişkin talepleri karşıladığı görülmüştür ve şarkıların büyük bir bölümünün dönemin ilkökul müzik eğitiminde kullanılabilecek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca eserlerden birinin çocuk şarkısı olmadığı birinin de Necati Bey'in kendi bestelediği İstiklal Marşı olduğu görülmüştür.</p>			
Anahtar Kelimeler: Çocuk şarkıları, Necati Bey, Müzik eğitimi, Çocuk müzikleri			

Sakarya University
Institute of Social Sciences Abstract of Thesis

Master Degree	X	Ph.D.	
Title of Thesis: Necati Bey's "New Child Songs with Notes: From The First Grade to The Fifth Grade" - A Translation from Ottoman Turkish into Modern Turkish with Analysis			
Author of Thesis: Barış İPEKÇİLER		Supervisor: Prof. Dr. Nilgün SAZAK	
Accepted Date: 28.07.2020		Number of Pages: 189	
Department: Basic Sciences		Subfield: Musicology	
<p>There are lots of pieces written in Ottoman Turkish before the Letter Reform. While some of these pieces have been translated to Modern Turkish, there are still other ones waiting for being translated. Those pieces are thought to have great importance in terms of showing us the past and shedding light on the future. There are some chief child songs which are written in the early days of our Republic. One of those songs is the one named "<i>Notalı Yeni Çocuk Şarkıları: İlk Mekteb 1 ilâ 5 Sınıf</i>" that belongs to Necati Bey and published in 1928, also available with the "EHT 1947 A 73" call number in National Library. That book includes 72 child songs whose composer is Necati Bey. Those 72 songs analyzed and interpreted in terms of key, rhythm, form, subject, vocal range, polivocality. In that research along with introducing Necati Bey to our musical history as a child song composer, introducing his compositions to our child songs repertoire is aimed. This research matters in terms of utilization in the education of that book written in Ottoman Turkish, highlighting the importance of musical understanding of its time and contribution to the studies that will be made on child songs books of that time. In that research, historical research method has been used and the data has been gathered through the document review technique. In that research in which the whole population has been reached, the sampling method has not been used. As a result, it has seen that the songs have met the needs of its time regarding music education and it has been confirmed that most of the songs were sufficient for the elementary school music education. Furthermore, it is seen that one of those songs was not a child song, it was an independence march.</p>			
Keywords: Child songs, Child Songs with sheet music, Necati Bey, Music education, Children music			

GİRİŞ

Müziğin insan yaşamındaki yeri yadsınmaz bir gerçektir. İnsanın doğumundan ölümüne kadar, herhangi bir zaman dilimi içerisinde, muhakkak müzikle bir noktada yolları kesişir. Bu süreç içerisinde pek çok türde müzik dinler, söyler ve öğrenir.

Böylesine değerli bir olgu, eğitim açısından da son derece önem teşkil etmektedir. Bu önem doğrultusunda müzik eğitimi, Osmanlı Devleti döneminden cumhuriyet dönemine ve oradan da günümüze kadar çeşitli politikalar dahilinde varlığını sürdürmektedir.

Osmanlı Devleti döneminde, Türk müziğinin öğrenimi ve repertuarın sonraki kuşaklara aktarımında, pratik bir öğrenme yöntemi olan meşk yöntemi tercih edilmiştir. XIX. yüzyılın ilk çeyreğine kadar Türk müziği öğrenimi tamamen meşk eğitim metoduna göre devam etmiş, Türk müziğinin en önemli özelliği olan üslûp ve tavırlar bu methodla muhafaza edilmiştir. Daha sonraki yıllarda ise batılılaşma etkisiyle açılan konservatuvarlar gibi mûsikî kurumlarında, meşk metodu kısmen uygulanmış olup günümüze kadar varlığını devam ettirmiştir (Karabaşoğlu;2018: 283-284).

Meşk, Türk müzik tarihinin en aktif kullanılan eğitim yöntemi olmakla birlikte uygulama açısından da oldukça kolay bir yöntem olduğu görülmektedir. Meşk'in uygulanmasında önemli olan teknik şart hakkında Karabaşoğlu (2018: 286-287); Eğitimin her zaman usûl vurularak yapılması gerektiğini aktarmaktadır. Ayrıca öğrenilecek olan eserlerin güftesi öğrencilere yazdırılır veya yazma ya da basılmış bir güfte mecmuasından faydalanılacağını belirtmektedir. Ayrıca Karabaşoğlu (2018: 286-287), meşkin uygulanma biçimine ilişkin yapılacak olan işlemlerden “Geçilecek eserin usûlü esere başlanmadan önce birkaç kere vurulur, hatırlanır. Öğrenci usûlü sağ ve sol eliyle - dizlerini kudüm itibar ederek- vurur. Sonra eser, hoca tarafından usûl vurularak okunur, öğrenciye tekrar ettirilir. Hoca eseri ya kısım kısım (zemin, nakarat, meyan, terennüm vs.) ya da bir bütün olarak öğrencinin hafızasına iyice ve eksiksizce yerleşinceye kadar defalarca okutturur, öğrencinin tereddütleri ve yanlışları ortadan kalkıncaya dek tekrar ettirir” diye bahsetmektedir.

Osmanlı Devleti'nde meşk yönteminin uygulandığı mekanlara bakıldığında, karşımıza bu eğitiminin verildiği pek çok kurum çıkmaktadır. Bu kurumlar Harem ve Enderun-i Hümayun, Tekkeler, Câmiler, Mehterhâne-i Hümayun, Özel Dershaneler ve Ev

Toplantıları, Dârülelhan, Mûsikî Toplulukları ve Cemiyetleri, Kahvehâneler ve Dükkanlar, Tanzimat dönemi sonrasında açılmış müzik eğitimi veren okul ve konservatuarlar olarak sıralanabilirler (Toker ve Özden; 2013: 107, Karabaşoğlu;2018: 290-295).

Cumhuriyet döneminde ise bu kurumlardan pek çoğunun kapandığı ya da isim veya içerik değişiklikleriyle eğitime devam ettiği görülmektedir. Aslında kısaca müzik eğitimi, Osmanlı Devleti döneminden günümüze kadar uzanan bu yolda, uygulanan politikalar ve atılan adımlar doğrultusunda sürekli değişim göstermektedir. Bu değişimleri kronolojik olarak kısaca ele aldığımızda karşımıza ilk olarak Avrupa etkisiyle yaşanan gelişmeler çıkmaktadır.

Avrupa’da yaşanan gelişmeler doğrultusunda, gerilemekte olan İmparatorluğu’nun çağa ayak uydurma ve kendini yenileme adına çeşitli girişimlerde bulunduğu, bu girişimlerin en nihayetinde müzik ve müzik eğitimi alanlarında da yaşandığını görülmektedir.

“II. Mahmud’dan itibaren geleneksel mûsikî yanında bir de batı müziği uygulamaları ortaya çıkar. Yeniçeri ocağının kapatılması ile Mehterhâne’nin yerini alan Muzika-i Hümayun ile iç ve dış gezilerde, merâsimlerde, halka terkip edileni konserlerde icra edilen müziğin yönünün değiştiği görülmektedir” (Karabaşoğlu;2018: 285).

Bu olay sonucunda verilmekte olan müzik eğitiminin, o dönemde alınan kararlar doğrultusunda yeniden şekillendiği görülmektedir. Artık Muzika-i Hümayun’da kullanılan batı yöntemi ağırlıklı yapılan yeni müzik eğitimi, buradan giderek sivil eğitim kurumlarına doğru yayılmaya başlamıştır (Uçan; 2018 :49).

Bu yenilenme hareketinin devamında “Tanzimat’ın ilanından sonra Türkçe eğitim veren modern okullar kurulmaya başlandı. Bunlardan bazıları şunlardır: Dârümuallimîn (1847) Ziraat Mektebi (1847), Baytar Mektebi (1859), Mekteb-i Mülkiyye (1859), Orman Mektebi (1860), Mekteb-i Sultanî (1868), Dârümuallimât, ayrıca kadınlara eğitim vermek amacı ile İnâs Rüştîyeleri açıldı” (Ortaylı, 2009 akt. Toker ve Özden: 2013: 120). Bu kurumların bazılarında müzik eğitimi verilmediği de görülmektedir. Bu yenileşme hareketleri doğrultusunda okulların yaygınlaşma ve özelleşmeye başlaması, eğitimde ortak akıl, öğretmen ve kitap gibi pek çok problemi de beraberinde getirmiştir. İşte bu yenileşme çabalarının eğitim alanında ki en belirgin yansıması 1869 Maarif-i Umumiye Nizamnamesidir (Altın; 2008: 283). “Bu nizamname ile örgün eğitim ilk, orta ve yüksek

şeklinde derecelendirilmiştir. Bunlar Mekatib-i Sıbyaniye, Mekatib-i Rüştiye, Mekatib-i İdadiyi, Mekatib-i Sultaniye ve Mekatib-i Aliye olmak üzere beş kısma ayrılmıştır.” (Altın;2008: 274). “Bu nizamnamenin getirdiği yenilikler ve koyduğu kurallar, ’da eğitimin düzenlenmesine önemli katkılar sağladı. Bu nizamnamede müzik dersi de bazı okulların eğitim programına devlet eliyle eklendi” (Toker ve Özden: 2013: 121).

Eğitim alanında 1869’da yapılan düzenlemeler sonrasında 1913’te ve 1915’te yeni düzenleyici kanunlar ile iyileştirme çalışmaları yapılmaya devam edildi (Batır: 2007; vii). Bu kanunlardan 1915’teki “Mekatib-i İbtidaiye kanunu ile İbtidâ-i Mekteplere (ilkokullara) “gına” adı ile müzik dersi girmiştir” (Toker ve Özden: 2013: 122).

Fakat eğitim alanında yapılan yenilikler, müzik eğitimi açısından olumlu katkılarının yanı sıra, genel eğitim sistemi açısından da olumsuz sonuçlar doğurmaktaydı. Özellikle dönemin eğitim sistemi üç kurum altında yönetilmekte ve eğitimde çok seslilik baş göstermekteydi. Bu kurumlar ve kurumlara bağlı okulları sıralayacak olursak; birincisi Şer’iyye ve Evkaf Nezareti’ne bağlı olan sıbyan mektepleri ve medreseler, ikincisi Maarif Nezareti’ne bağlı olan iptidaiyeler, rüşdiyeler, idadiler ve sultaniler, üçüncüsü ise Elçilikler’e bağlı olan azınlık ve misyoner okullarıdır (Batır; 2007: 88). Bu durumun gün geçtikçe eğitimin daha derinlemesine ele alınıp tek elden yönetilme ihtiyacını ortaya koyduğu görülmektedir.

Cumhuriyetin kuruluş aşamasında eğitim ve müzik eğitimi açısından oldukça önemli adımlar atılmış, Maârif kongresi ve Heyet-i İlmiye toplantıları gerçekleştirilmiştir. Bu toplantılardan 1. Maârif kongresi 1921 yılında gerçekleştirilmiştir. “Bu kongre okul ve öğrenci mevcudunu tespit etmek, bu konuda yapılması gereken çalışmaları belirlemek ve eğitime millî bir yön vermek amacıyla toplanmıştır” (Çetin ve Gülseren, 2003 akt. Sazak, Akgül Barış, Öztosun Çaydere ve Sevinç; 2014 :17). “Eğitim tarihimizde bir dönemin başlangıcı olarak görülmesi gereken bu kongrede Atatürk, eğitim, bilim ve kültür alanındaki düşüncelerini, yapılacak inkılâpların esaslarını, öğretmenler için neler düşündüğünü ve onlardan neler beklediğini anlatan tarihî bir konuşma yapmıştır” (Kaplukan; 2014: 123).

Eğitim üzerine yapılan toplantılardan “Heyet-i İlmiye toplantıları, Ankara’da, Cumhuriyetin ilanından birkaç ay öncesinden başlamak üzere 1926 yılı başlarına kadar üç kez yapılmıştır” (Tanır ve Aslan; 2019 : 252). “15 Temmuz-15 Ağustos 1923’te

Ankara’da toplanan Birinci Heyet-i İlmiye’nin gündeminde “milli hars(kültür)”, “Milli müzik”, “ilkokul programlarında değişiklikler”, “kız ve erkek öğretmen okulları tüzük ve programları” gibi müzik eğitimiyle ilgili konulara da yer verilmiştir. Kurulun aldığı kararların büyük bir bölümü uygulamaya dönüştürülmüştür” (Özalp ve Ataünal 1977’den akt. Uçan; 2018: 51).

1924 yılında Tevhid-i Tedrisat kanunu çıkarılmıştır. Batır (2007: 139), Tevhid-i Tedrisat kanununu iki şekilde açıklamaktadır. Birincisinin eğitimin tek bir elden yönetilmesi olduğunu, İkincisinin ise vatan için büyük bir tehdit oluşturan ve yeniliklerle birlikte ortaya çıkan ikilemlerin, maddi-manevi ve kültürel boyutların çözümlenmesi olarak aktarmaktadır. Tehdit oluşturan unsurlar için ise, yetişmekte olan neslin fikir ayrılıkları yaşayacak olması, eğitime ayrılan bütçenin üç farklı gruba paylaşılması, eğitimin kalitesiz ve yetersiz oluşu, yabancı okulların tercih edilmesi ve eğitimde cinsiyet ayrımı gibi pek çok sebep sıralamaktadır.

Ayrıca bu problemlerin yanında eğitimin yapılabilmesi için okullar, öğretmenler ve ders materyallerine ihtiyaç olduğu görülmektedir. Bu materyal ihtiyaçlarından ders kitabı ihtiyacı ise hem Cumhuriyet öncesi hem de Cumhuriyet sonrasında devam etmekteydi.

İlköğretimi şekillendirmek üzere 1913 ve 1915’te çıkartılan yasa ve talimatnameler doğrultusunda, ders kitaplarında da bir değişim görülmekteydi. Bu değişim içerisinde, topluma siyasi, sosyal ve ekonomik anlamda düşünceler kazandırma ve pedagojik anlamda da öğretimi kolaylaştırma gibi amaçların olması dikkat çekmekteydi (Batır: 2007:181). Fakat “Kitap ihtiyacı Cumhuriyet’in ilânından sonra farklı bir boyut kazanmıştı. Çünkü bu tarihten itibaren yeni bir dönem başlamıştı. Eskiden toplumu çağdaşıktan, batı toplumlarının çalışmalarından haberdar etmek, aydınlatmak amacıyla ve yeni metotları uygulayan kitapları tanıtma amacıyla kitap basılıyordu. Oysaki şimdi basılacak kitaplar, toplumun yeni tanıştığı Cumhuriyet olgusunu tanıtacak, benimsetecek tarzda olmalıydı” (Batır; 2007: 82-83).

Cumhuriyetin ilk yıllarında Türkçesi ile yazılmış çocuk şarkıları dağarcığının yok denecek kadar az olduğu düşünülmektedir. Fakat bu konuda daha önce yapılan çalışmalar incelendiğinde, son yıllarda yeni yeni çocuk şarkıları kitaplarının gün yüzüne çıktığı görülmektedir. Bu kitaplar farklı şehirlerde bulunan farklı kişiler tarafından yazılmış

kitaplardır. Bu alanda yazılan kitaplardan bir tanesinin de Necati Bey'e ait "*Notalı Yeni Çocuk Şarkıları: İlk Mektep 1 ilâ 5 Sınıf*" kitabı olduğu görülmektedir.

Bu kitabın reform üzerine reform gerçekleştiren genç Cumhuriyet için oldukça önemli olduğu ve yetişecek nesillerin müzik eğitiminde, şarkı dağarcığına olumlu katkı sağladığı düşünülmektedir.

Araştırmanın Konusu

Araştırmanın konusunu 1928 yılına ait Necati Bey'in "*Notalı Yeni Çocuk Şarkıları: 1 ilâ 5 sınıf*" kitabının Osmanlı Türkçesinden Günümüz Türkçesine aktarılması ve analizi oluşturmaktadır

Araştırmanın Problemi

Araştırmanın problemini Cumhuriyetin ilk yıllarında basılmış olan Necati Bey'in "*Notalı Yeni Çocuk Şarkıları: İlk Mektep 1 ilâ 5 Sınıf*" kitabı içerik bakımından, dönemin ilkökul müzik dersi için gerekli olan dağarcığa katkı sağlayabilecek durumda mı? sorusu oluşturmaktadır.

Araştırmanın Alt Problemleri

Necati Bey'in *Notalı Yeni Çocuk Şarkıları: İlk Mektep 1 ilâ 5 Sınıf* isimli kitabındaki şarkıların;

1. Tonal-modal durumları nelerdir?
2. Ses sınırlılıkları nasıldır?
3. Ritmik yapıları ve ölçü sistemleri nelerdir?
4. Çok seslilik durumu nedir?
5. Eserler hangi form özelliklerini taşımaktadır?
6. Nüans ve tempo terimleri nelerdir?
7. Bestekâr ve güftekârları kimlerdir?
8. Konularına ilişkin bilgiler nelerdir?

Araştırmanın Amacı

Bu Araştırmada Necati Bey'in *Notalı Yeni Çocuk Şarkıları : İlk Mektep 1 ilâ 5. Sınıf* isimli kitabında bulunan çocuk şarkılarının günümüz Türkçesine aktarımını ve

analizlerini yaparak, çocuk şarkıları repertuvarına ve günümüz MEB müzik dersi müfredatına kazandırılmasını sağlamanın yanında kitabın yazarı olan Necati Bey'in müzik tarihinde bir yer edinebilmesini sağlamak amaçlanmıştır.

Araştırmanın Önemi

Bu araştırma Türkçesi ile yazılmış kitabın günümüz Türkçesine aktarılmasını sağlayarak günümüz müzik eğitime kazandırılması, dönemin müzik eğitimi anlayışını ortaya çıkartması, çocuk şarkı repertuvarına katkı sağlaması ve dönemin çocuk şarkıları kitapları üzerine yapılacak olan çalışmalara ışık tutması açısından önem taşımaktadır.

Sınırlılıklar

Bu araştırma Necati Bey'in "*Notalı Yeni Çocuk Şarkıları : İlk Mektep 1 ilâ 5 Sınıf*" isimli kitabında yer alan 72 şarkı ile sınırlıdır.

Sayıtlar

Günümüz Türkçesine aktarımda kullanılan kelimelerin doğru olduğunu varsayılmaktadır.

Tanımlar

Andante: "Tempo terimi: Rahat, ağırca. Terim, bir parçada ya da bölümde başlık olarak da kullanılır" (Say;2005: 70).

Crescendo: "İnsan sesi ya da çalgılar için yazılmış müzik parçalarından, seslerin doruk noktasına ulaşacak biçimde, giderek güçlenmesi" (Sözer;2014: 61).

Decrescendo: "Ses gücünün giderek hafiflemesi, kısılması" (Sözer;2014: 69).

Form: "Bir müzik yapıtını oluşturan öğelerin yarattığı, kendine özgü yapı. Biçim, şekil." (Sözer;2014: 95).

Forte: "Gürlük terimi. Yüksek sesle, gür sesle, kuvvetli (karşıtı piyano)" (Say;2005: 608).

Fortesimo: "Çok kuvvetli" (Say;2005: 608).

Moderato: "Tempo terimi olarak "orta hızda" (Say;2005: 490).

Rond (Ront): "Ront kelimesi genellikle halka anlamına gelir. Müzik eşliğinde yapılan eğlenceli, ritmik hareketlerin oluşturduğu şarkılı oyunlardır. Şarkının ritmine ve temposuna göre el, ayak hareketleriyle, sağa ve sola dönerek, hoplayarak, zıplayarak, sıçrayarak, çökerek, sekerek topluca oynanan oyundur" (Çetin; 2011: 234).

Tempo: “Müzik eserinde hız. “Süre-ölçü- hız” bütünlüğünü belirleyen terim. Uygulamada, çok ağırdan çok hızlıya kadar bütün hız derecelerini kapsayan kavram” (Say;2005: 462)

Tonal: “Tonal sistem ile bestelenen içinde tonal bir merkez bulunduran müzik parçası” (Say;2005: 485)

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma nitel bir araştırma yöntemi olan betimsel bir araştırmadır. “Geçmiş zaman içinde meydana gelmiş olay ve olguların araştırmasında ya da bir problemin geçmişle olan ilişkisi yönünden incelenmesinde kullanılan yöntem tarihi yöntem denir. Tarihi yöntem, gerçeği bulmak, başka bir deyişle bilgi üretmek için geçmişin tenkidi bir gözle incelenmesi, analizi, sentezi ve rapor edilmesi sürecidir. Tarihsel araştırma, “ne idi?” sorusuna cevap aramaya yöneliktir” (Kaptan; 1995: 53).

Evren ve Örneklem

Bu araştırmada kullanılan Necati Bey’e ait olan *Notalı Yeni Çocuk Şarkıları: İlk Mektep 1 ilâ 5. Sınıf* isimli kitabın içerisindeki 72 şarkının tamamına ulaşılmıştır. Bu araştırmada 72 eserin tamamı inceleneceği için örneklem alma yoluna gidilmemiştir. Çalışma da evrenin kendisi kullanılmıştır.

Verilerin Toplanması

Bu araştırmada verilere Kaynak tarama ve Doküman inceleme teknikleri kullanılarak ulaşılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek; 2016: 189).

İlk olarak *Notalı Yeni Çocuk Şarkıları: İlk Mektep 1 ilâ 5 Sınıf* isimli bu kitaba İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı Sayısal Arşiv ve e-Kaynaklar bölümünde bulunan Bel_Osm_O.03358 Demirbaş Numaralı Kısımda ulaşılmıştır. Daha sonra yapılan literatür taramasında benzer kopyalardan üç tanesinin milli kütüphanede olduğu tespit edilmiştir. Kopyaların birbirleri ile farklılık olup olmadığı incelendikten sonra Milli kütüphanede EHT 1947 A 73 yer numarasıyla bulunan kitabın içerisindeki tüm şarkıların günümüz Türkçesine aktarılarak analizi yapılmıştır. Kitabın orijinal metni EK2’de, eserlerin günümüz Türkçesine aktarılmış halleri EK3’de yer almaktadır. Bu süreç içerisinde Necati Bey’e ait Osmanlı Türkçesi biyografik bir fiş bulunmuş bu da EK1’de sunulmaktadır.

Verilerin Çözümlemesi

Bu araştırmada elde edilen veriler belirlenen alt problemler ışığı altında, betimsel analiz ve nitel verilerin sayısal analizi yöntemleriyle çözümlenmiş, “f” ve “%” değerleri bulunarak bulgulara dönüştürülmüştür. Betimsel analizde; elde edilen veriler, önce sistematik ve açık bir biçimde betimlenir. Daha sonra yapılan bu betimlemeler açıklanır ve yorumlanır, neden-sonuç ilişkileri irdelenir ve birtakım sonuçlara ulaşılır (Yıldırım ve şimşek: 2016: 239-240). Nitel verilerin sayısal analizinde ise; görüşme, gözlem veya doküman incelemesi yoluyla elde edilmiş yazılı biçimdeki verinin, belirli süreçlerden geçerek sayılara veya rakamlara dökülmesidir (Yıldırım ve şimşek; 2016: 256).

Verilerin Yorumlanması

Tarihi olay veya belgeleri, daha doğru anlayabilmek adına dönemin mevcut koşullarını, günümüz bakış açısı ile değerlendirmek yerine, mevcut tarihin koşullarında değerlendirmek gerekmektedir. Bu düşünce doğrultusunda elde edilen bulgular alt problemler içerisinde, kitabın basım tarihine en yakın olan 1926 ilk mekteplerin müfredat programı (müzik dersi bölümü) ve günümüz kaynakları ile ilişkilendirilerek desteklenmiş, kitabın basıldığı yılların şartlarına uygun olarak yorumlanmıştır. Bu değerlendirmeler de bizi sonuç ve önerilere taşımaktadır.

Kitaptaki şarkıların Osmanlı Türkçesinden Günümüz Türkçesine aktarılmasında bazı kelimeler yazıldıkları gibi aktarılmamış, günümüz Türkçesinde kullanılan biçimi tercih edilmiştir. Örneğin, gice yerine gece, itmek yerine etmek, döğüş yerine dövüş, ıçkırarak yerine hıçkırarak, irken yerine erken, mekteb yerine mektep vb. Ayrıca Kâf-i Nûn (Kâf-i Türki, Sağır kef, Nazal n) ile yazılmış kelimelerin günümüz Türkçesine aktarımında n harfinin üzerine tilde işaretinin kullanılmaması tercih edilmiştir.

1. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Kolukırık, Doğanyığıt ve Afacan'ın (2017), “Necati Bey'in *Notalı Yeni Çocuk Şarkıları* adlı kitabından 6-12 yaşı grubu çocukların ses gelişim özelliklerine uygun olan beş eserin ezgi ritim ve form yapıları açısından değerlendirilmesi” isimli bildirisinde Necati Bey tarafından yazılmış ve cumhuriyet döneminde okutulmuş olan Osmanlı Türkçesi ile yazılmış bu kitabın Türkçeye çevirerek günümüzde kullanılabilirliği ve içerisinde yer alan 6-12 yaş grubu çocuklar için seçilmiş beş eserin ezgi, ritim ve form açısından değerlendirmeyi amaçlamaktadırlar. Çalışmada incelemesi yapılan bu eserlerin günümüz eğitsel müzik dağarcığına aktararak zenginleştirilmesi ve dönemin özelliklerine ışık tutması açısından önemli olduğu düşünölmektedir. Yapılan bu çalışmanın modelini doküman incelemesi (analizi) oluşturmaktadır. Sonuç olarak incelenen beş eserde şarkıların prozodi kurallarına genellikle uymadığı fakat şarkılarda geçen kelimelerin soyut kavramlardan oluştuğu görölmektedir. Ritimsel açıdan eğitsel müzik dağarcığında kullanılabilir. Ses sınırları açısından uygun bulunmuş ve basit ölçülerle bestelendiğı görölmüştür. Ayrıca incelenen beş eserin dördü do majör biri sol majör olmakla birlikte incelenen formun bir ve iki dönemli formlar olduğu görölmüştür. Genel olarak incelenen şarkıları hem eğitsel hemde sanatsal olarak uygun bulunmuştur. Tamda bu doğrultuda Kitapta bulunan beş şarkı dışında kalan şarkılarında incelenmesi, Cumhuriyet döneminden günümüze diğer bestecilerin eğitsel müzik alanında yapmış olduğu şarkıların derlenmesi önerilmektedir.

Asamaka'nın (2012), “Celal Bey'in Osmanlıca “Mektep Şarkıları” Kitabındaki Eserlerin Analizi” isimli yüksek lisans tezinde kitapta yer alan eserlerin Türk Mili Eğitimi'ne kazandırılması ve yapılacak çalışmanın eğitim gören öğrencilerin eğitimine ışık tutması amaçlanmıştır. Eser günümüz Türkçesine aktararak anlaşılması ve Türk Milli Eğitimi kazandırılması bakımından önem taşımaktadır. Araştırmada yöntem olarak betimsel analiz kullanılmıştır. Kitaptaki doğayla ilgili şarkıların çocuklarda tabiat sevgisini, vatan ve bayrakla ilgili şarkıların da vatan bilinci ve bayrak sevgisi oluşturduğu görölmektedir. Ayrıca kitapta içinde yaşadığı çevreyi konu edinen şarkıların olması, bunları anlaması ve kolaylıkla söylemesi açısından önemlidir. Kitapta yer alan eserlerin genel olarak ilköğretim 5. Sınıftan sonraki sınıflarda okunması daha uygun olduğu sonucuna varılmaktadır.

Türkmen'in (2014), ""Cemil Rasim" in İlk Mekteplere Çocuk Şarkıları Adlı Kitabının Analizi" isimli makalesinde kitapta yer alan çocuk şarkılarının tonal-modal yapılarını, ifadelendirme, hız ve nüans terimlerini, konularını, bestelenme ve çok seslendirme özelliklerini analiz ederek yorumlamıştır. Bu araştırma Cemil Rasim'in kitabının tanınması, eğitim müziği dağarcığına yeni eserlerin kazandırılması, ilgili çalışmalara kaynak teşkil edebilmesi, konusu gereği içerik olarak benzer bir çalışmanın yapılmamış olması ve özgünlüğü bakımlarından önemlidir. Araştırmanın müzik pedagojisine ve eğitim müziği bestelemeye yönelik çalışmalara da katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Araştırmada; genel çerçevesi, amacı ve yöntemi bakımından durum tespiti için tarama modelini esas alınmıştır. Sonuç olarak, kitapta yer alan şarkıların büyük bir bölümü Cemil Rasim'in kendisi tarafından yazılmış olmakla birlikte, öykünme bir karakter taşıdıkları da göze çarpmaktadır. Şarkıların ritmik yapıları, ezgisel yapıları, ses alanları ve tonal yapıları açılarından batı çocuk şarkılarının özelliklerini taşıdıkları tespit edilmiştir. Bunda en önemli etkenin, dönemin siyasal yapısı olduğu düşünülmektedir.

Dinç'in (2011)'de "Kazım Karabekir'e ait Çocuk Şarkılarının Eğitim Müziği Açısından Değerlendirilmesi" isimli yüksek lisans tezinde Kazım Karabekir Paşa'nın çocuklar için bestelediği şarkıların müzik eğitimine katkıları ve bu şarkıların eğitim açısından niteliklerini incelemek amaçlanmıştır. Bu araştırma Kazım Karabekir Paşa'nın eğitimciliğinin günümüze ışık tutması anlamında ve şarkıların dönemin ilk çocuk şarkıları özelliği taşımasından dolayı önem taşımaktadır. Ayrıca müzik eğitimi açısından bu şarkıların incelenmesi, geçmişimizde zor şartlarda dahi eğitim müziğinin ne denli önemli olduğunu anlamak açısından değer taşımaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden betimsel araştırma yöntemi kullanılmış veriler literatür taranarak toplanmış, tarihsel dokümanlar gözden geçirilerek bu doğrultuda doküman inceleme deseni kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından veriler Teorik ve İçerik açısından olmak üzere iki ana grupta tasnif edilerek analiz edilmiş ve tonalite, ses alanı, ölçü birim, gürlük terimleri, artikülasyon ve süslemeler, kullanılan notalar ve konular olmak üzere alt başlıklara ayrılmış ve analizi tamamlanmıştır. Sonuç olarak Kazım Karabekir'in yazdığı eserlerin Batı müziği tekniğinde yazıldığı, Çocuk şarkılarının dönemin ilk örneklerinden olduğu, Müzikal anlamda yetkin olduğu ve eğitim öğretim açısından iyi bir araç oldukları sonuçlarına varılmıştır. Bu sonuç neticesinde yazar Kazım Karabekir'in yazdığı şarkıların

göz ardı edilmemesi gerektiğini, çocuk kitaplarında ve drama derslerinde yerinin alması gerektiğinin önemli olduğunu vurgulamaktadır.

Çergel'in (2006)'da "Tanzimat'tan Harf Devrimine Çocuk Şarkıları" isimli yüksek lisans tezinde Tanzimat'tan harf devrimine kadar olan dönemdeki çocukların mûsiki hayatını aydınlatmak ve çocuk mûsikisi repertuarını derlemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda öncelikle konuya ilişkin eserler tespit edilmiş ve tamamına yakınına ulaşılmıştır. Çalışma çocukların mûsiki hayatı ve çocuk mûsikisi eserleri olarak iki farklı koldan ele alınmıştır. Çocukların mûsiki hayatını aydınlatabilmek adına öncelikle müstakil eser ve makaleler taranmıştır. Araştırma içerisinde adı geçen şahısların hayatları ve biyografilerinin de incelenmesiyle araştırmacılara sunulmuştur. Repertuarı ortaya çıkartabilmek adına her türlü makale, kitap, dergi, gazete ve nota koleksiyonu imkân ölçüsünde taranmış ve elde edilen eserler anahatlarıyla incelenmiştir. Sonuç olarak, Tanzimat devri çocuğu zengin bir kültür ortamı içerisinde bulunmuş, mûsikinın zaman, mekân ve imkan sınırlaması olmaksızın her şekilde mevcut olduğu görülmüştür. Çocuk mûsikisinde başlıca eğitim yönteminin "meşk" olduğu bu yöntemin yanında Hamparsum, Ebcet ve batı notasının da eğitim aracı olarak bir ölçüde kullanıldığı görülmektedir. Eserlerin besteleme usulleri tetkik edilmiş, makam ve usul bilgileri aktarılmıştır. Ayrıca güfteler dil, edebiyat ve konu bakımından incelenmiş veriler aktarılmıştır. Çocuk şarkılarının tür, güfte ve müzikalite bakımından detaylı olarak incelenmesinin mûsikimiz için çok faydalı olacağı düşünülererek önerilmektedir. Ayrıca Çocuk mûsikî bestekâr ve güftekârlarının üzerinde bir araştırmanın bulunmadığı için bu konuda da çalışmalar yapılması gerektiğini vurgulanmaktadır.

Başalan'ın (2019)'da "Müzik Eğitiminde Kullanılmak Üzere Yayımlanmış Çocuk Şarkılarının içerik bakımından incelenmesi" isimli yüksek lisans tezinde 2005-2017 yılları arasında basılmış olan çocuk şarkıları kitaplarının, tonları, ölçü sayıları, formları, ses aralıkları ve konusu bakımından incelemeyi amaçlamıştır. Eğitim fakültesi müzik eğitimi anabilim dalında okuyan müzik öğretmeni adaylarına güncel olan bu repertuarın tanıtılması ve Müzik öğretmenleri ve müzik eğitimi bestecilerine güncel olan bu çocuk şarkılarının ton, ses aralıkları, ölçü sayısı, form ve konularını bilgilendirmesi açısından önem taşımaktadır. Araştırmada yöntem olarak tarama modeli kullanılmış ve belirlenen kriterler doğrultusunda analizleri yapılmıştır. Çalışmanın evrenini 2005-2017 yılları

arasında basımı gerçekleşmiş 44 ocuk kitabı, örnekleme ise aynı yıllar arasında basılmış 31 kitap oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucunda incelenilen şarkıların çoğunluğunun sekizli ses aralığında yazıldığı, en çok Re minör tonalitesinin kullanıldığı, en çok kullanılan makamın Hüseyini makamı olduğu görülmüş. En çok kullanılan l biriminin 4/4'lk olduğu ve şarkı sözlerinde en çok işlenen konunun eğitsel konular olduğu tespiti yapılmıştır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Eğitim

Eğitim insan yaşamında geçmişte başlayıp günümüzde de devam eden en önemli süreçlerden birisidir. İnsan, hayatının bir döneminde muhakkak bu süreç içerisine dahil olmaktadır. Eğitim hakkında bugüne kadar pek çok tanım yapılmıştır. Bu tanımlar farklı pencerelerden bakmakla birlikte pek çok ortak noktada buluşabilmektedirler. Bu tanımlardan bazıları şöyledir;

Türk dil kurumunun web sitesinde eğitim “Çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine okul içinde veya dışında, doğrudan veya dolaylı yardım etme, terbiye etme süreci” olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2020).

Baytekin (2004)’ e göre eğitim “Planlı, programlı, belirli bir amaçla belirlenmiş, toplumsal ve bireysel hedeflere doğru yapılan ve yaşam boyu devam eden uygulamalı bir süreç” (Baytekin; 2004’ten akt. Akdeniz ve Küçük; 2018:5) olarak belirtmektedir.

Şişman (2006: 2)’a göre “Eğitim, insanın olgun, erdem sahibi, mükemmel bir varlık haline gelme/getirilme süreci olarak görülebilir. Eğitimle insanın insani özelliklerinin geliştirilmesi, kısaca insanın daha da insanlaştırılması amaçlanır”

Barutçugil (2017) ise eğitimi “Eğitim, insanın bugünkü ve gelecekteki yaşamına bir müdahaledir. İnsan düşünce ve davranışlarında, amaçlı olarak istenilen yönde bir değişiklik gerçekleştirme sürecidir. İnsanın ve toplumun yararı ve yarını düşünülerek, uyumun ve üretkenliğin artırılmasına yönelik düşünce ve davranış değişikliği yaratma çabasıdır” olarak tanımlamaktadır.

Bahsi geçen tanımların yanında eğitim konusunda en çok kullanılan ve literatürde geniş yer bulmuş olan Ertürk’ün (1994:12) “Birey davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir” tanımı dikkat çekmektedir.

Türkiye’de de müzik eğitimi konusunda duayen isimlerden birisi olan Uçan (2018:1) eğitimi “Bilinçli, amaçlı ve istendik bir kültürlenme, kültürleme ve kültürleşme sürecidir” olarak tanımlamaktadır.

2.2. Müzik Eğitimi

Müziğin insan hayatında önemini belirleyen faktörler müziğin çok yönlü işlevlerinden kaynaklanır. Bu işlevler bireysel, toplumsal, kültürel, ekonomisel, siyasal, sağaltısal ve eğitimsel olmak üzere yedi kümede toplanır (Uçan;2018: 10). Müzik eğitimi ise bu faktörler içerisinde çok önemli bir yerde bulunmaktadır.

Uçan (2018) Müzik eğitimine ilişkin tanımını “bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma, bireyin müziksel davranışında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma ya da bireyin müziksel davranışını kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak değiştirme, dönüştürme, geliştirme ve yetkinleştirme süreci” (Uçan; 2018: 32-33) olarak tanımlamaktadır. Bu tanımın yanı sıra müzik eğitimi, insanlığın bir araya gelerek oluşturduğu pek çok kitleye yön verme, biçimlendirme, değiştirme ve dönüştürme gibi önemli faktörlerde işlevi olan oldukça yüksek süreçlerden biri olarak düşünülmektedir (Uçan; 2018: 33). Müzik eğitimin süreci kişinin amacına ve yöneldiği kitleye göre şekillenmektedir (Uçan; 2018: 132).

Müzik eğitiminin kendine has bütüncül bir yapıda olduğunu ve bütüncül bir yapı olmanın dışında çeşitli kollara ve bu kollarında kendi içerisinde dallarına ayrıldığını söylemek mümkündür. Müzik eğitiminin fonksiyonları, ortak unsurlar barındırmakla beraber, birbirlerinden oldukça farklı özellikler gösterebilmektedir. Bundan dolayı Uçan müzik eğitimini genel müzik eğitimi, özengen müzik eğitimi ve mesleki müzik eğitimi olmak üzere üç başlıkta toplamakta ve yapılacak çalışmalarında bu doğrultuda yapılması gerektiğini düşünmektedir (Uçan; 2018: 33).

2.2.1. Genel Müzik Eğitimi

“Genel müzik eğitimi, iş-meslek, okul, bölüm, kol-dal ve program türü ne olursa olsun, ayırım gözetmeksizin, her düzeyde, her aşamada, her yaşta herkesi yönelik olup, sağlıklı ve dengeli bir *insanca-uygarca yaşam* için gerekli *asgarî-ortak genel kültürünü* kazandırmayı amaçlar. Bu özelliğiyle genel eğitimin vazgeçilmez bir boyutu ve ögesidir” (Uçan; 2018: 34).

“Genel müzik eğitimi, okul öncesinde, temel, orta ve yüksek eğitim düzeylerinde okul ya da program ayırımı gözetilmeksizin herkese yönelik müzik eğitimidir. Okul öncesi ve okul dönemlerinin yanında, okul sonrası dönemleri de kapsar; böylece tüm yaşam süresini

içine alır” (Uçan;2018: 47). Türkmen’e (2019:11) göre ise genel müzik eğitimi “En açık biçimiyle ele alındığında, Milli eğitim bakanlığına bağlı ilkokul, ortaokul, lise ve diğer özel okullarda verilmekte olan, haftalık belli bir zaman dilimini kapsayan, normal eğitim sürecinde belirlenmiş bir program dahilinde yürütülen ve bu okullardaki programı alan bütün öğrencilere verilen bir eğitim” olarak tanımlamaktadır. Ayrıca “Genel müzik eğitimi gerektiği gibi yapıldığında ve amacına ulaştığında öğrencilerin amatör müzik eğitimine ve sonra da mesleki müzik eğitimine yol açmaktadır. Müzik eğitiminin işlevleri açısından ele alındığında üzerinde önemle durulmasının gereği daha iyi anlaşılacaktır” (Türkmen:2019: 13).

Uçan (2018: 378), genel müzik eğitiminin gerçekleşmesi safhasını üç farklı biçimde olduğunu belirtmektedir. Bunlar örgün olmayan (informal), yarı örgün ve örgün (formal) genel müzik eğitimidir. Uçan (2018: 378-379), Örgün olmayan genel müzik eğitimi “belli bir düzene, plan-programa, yönetime ve ortama bağlı olmaksızın gerçekleşir. Daha çok ailede-evde, sokakta, oyun kümelerinde, arkadaş çevrelerinde, okul öncesi, rastlantısal durumlarda, kendiliğinden oluşan durumlarda gerçekleşmektedir” olarak aktarmaktadır. Yarı örgün genel müzik eğitimi ise “örgün olmayan müzik eğitimi ile örgün müzik eğitiminin bir karması veya birleşimidir. İkisi arasında bir aşama ve köprü görevi görür” şeklinde aktarmakta ve örgün genel müzik eğitimi ise “düzenli, planlı-programlı ve yöntemli biçimde gerçekleşir. Genellikle okullarda veya okul niteliği taşıyan yerlerde ya da okuldakine benzer ortamlarda yapılır” olarak açıklamaktadır.

2.2.2. Özengen Müzik Eğitimi

Uçan (2018:35) Özengen müzik eğitimin amaçlarını “Müziğe ya da müziğin belli bir dalına özengence (amatörce) ilgili, istekli, gönüllü, yatkın ve düşkün ya da tutkun olanlara yönelik olup, etkin bir müziksel katılım, zevk ve doyum sağlamak ve bunu olabildiğince sürdürüp geliştirmek için gerekli müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlar” cümlesiyle aktarmaktadır. “Özengen müzik eğitimi, her yaş, eğitim ve okul düzeyinde herkes için zorunlu değildir; tam tersine müziğe olağanın ötesinde ilgili, istekli ve yatkın olanlara daha etkin ve yoğun bir katılım için gerekli fırsat, olanak ve seçeneklere bağlı olup gönüllü seçmelidir” (Uçan;2018: 35).

Özengen müzik eğitimi, bireye bağlı ve gönüllülük esaslarına dayalı olarak hareket eder. Bireylerin zamanlarını iyi yönde değerlendirmesinin yanında bireyi kötü

alışkanlıklarından alıkoyan, başarı ve özgüven duygusunu aşıl原因an yanlarıyla oldukça önemli bir durumdadır (Türkmen; 2019: 15).

2.2.3. Mesleki Müzik Eğitimi

Mesleki müzik eğitimini Uçan (2018: 492) “Müzik alanının bütününü, bir kolunu, dalını, o bütün kol veya dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı bulunan, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yöneliktir” olarak açıklamaktadır. Mesleki müzik eğitimi, “Müziksel işin-uğraşının, çalışmanın ve mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları kazandırmayı ve müziksel birikimi oluşturup geliştirmeyi amaçlar” (Uçan:2018: 492).

Türkmen (2019:16) Mesleki müzik eğitiminin çok çeşitli ve geniş bir alana ulaşmasının yanında farklı disiplinler arasında da kendine yer bulmuş bir alan olarak belirtmektedir. Bunlar genellikle mesleki müzik eğitimi alan bireylerin yorumculuk, bestecilik, müzik bilim, eğitim teknoloji gibi alanlarda görev aldığı görülmekte olup, bunların yanı sıra sağlık, din, işitsel medya gibi daha pek çok alanda mesleki müzik eğitimi almış bireylerin çalıştığı da gözlenmektedir.

2.3. Müzik Eğitiminde Kullanılan Müzik Türleri

Müzik eğitiminin uygulanmasında önemli bir yükü, örgün genel müzik eğitimi veren kurumlar taşımaktadır. Bu kurumları okul öncesi (yuvalar, anaokulu, anasınıfı), ilköğretim (ilkokul), ortaöğretim (ortaokul, lise) ve yüksek öğretim (üniversite) kurumları oluşturmaktadır. Bu kurumlarda verilen müzik eğitiminin önemli bir parçasını türküler, ninniler, tekerleme, aktarma şarkılar, öykünme şarkılar, marşlar, okul şarkıları ve çocuk şarkıları oluşturmaktadır. Bu türler sözlü olduğu gibi sözsüz olarak da müzik eğitiminde kullanılmaktadır.

2.3.1. Tekerleme ve Saymacalar

Daha çok oyun müziklerinde kullanılan, genelde okul öncesi çocuklar için üretilen veya çocukların kendi kendilerine ürettikleri sözlü eserlerdir. Tekerlemeler topluma sağlıklı bireyler yetiştirmekte önemli rol oynayan müziklerden birisidir. Çocukların ruhsal ve sosyal gelişimine oldukça katkısı bulunmaktadır. Tekerlemelerde ezgiden çok ritim ön plandadır. Bu da çocukların ritim duygusunu geliştirmekte oldukça etkilidir. Burada ses genişliğinden ziyade önemli olan ritmik yapıdır. Sözler genelde kafiyeli kısmen de

kafiyesiz olabilir. Sözcük anlamlı olabildiği gibi yarı anlamlı veya anlamsız da olabilmektedir (Demir, 2017: 142-143). Saymacalar ise tekerlemelerle birebir özellikler göstermektedir. Genellikle oyun içerisinde ebe seçmek için söylenmektedir. Örneğin “o piti piti karamela sepeti terazi lastik jimnastik...”. Ayrıca çocukların sayı saymasını ve vücudumuzdaki organların (göz, burun, el, kol, bacak vb.) kaç tane olduğunu öğrenmesi ve müzik eğitimi açısından çok değerli ve kullanışlı eserlerdir (Demir, 2017: 143).

2.3.2. Ninniler ve Çocuk Türküleri

“Ninniler, en az iki-üç aylıktan üç-dört yaşına kadar annenin çocuğuna, onu kucağında, ayağında veya beşikte sallayarak daha çabuk ve kolay uyutmak yahut ağlamasını susturmak için hususi bir beste ile söylediği ve o andaki ruh halini yansıtır mahiyette, umûmiyetle mâni türünde bir dörtlükten meydana gelen bir çeşit türkülerdir”(Çelebioğlu, 1995: 9)

Genellikle anneler tarafından yazılan ve çocukları uyutmak için söylenen ninniler çocuk folklor ürünlerindedir. Literatürümüzde ninni olarak söylenmiş ve akabinde anonim haline gelmiş ve yine sonrasında türkü olarak kabul edilmiş ninnilerde bulunmaktadır. Türk halk müziğinde de derlenmiş ve derlenmeyi bekleyen çok sayıda türkü bulunmaktadır (Demir, 2017: 144). Makam, usûl, konu ve form bakımından Türk Halk müziğinin bütün özelliklerini taşıyan anonim eserlerdir. Genellikle oyuna dayalı olarak ortaya konmuş çocuk türküleri, çocukların ruh dünyaları çerçevesinde şekillenmiş ve üretilmiş eserlerdir. Çocuk türkülerinde sözcükler oldukça sade ve anlaşılırdır (Demir, 2017: 145).

Bizde, batıda ve diğer ülkeler de görülebileceği gibi müzik alanında gerek okul müziği gerekse sanat eseri olarak sözlü veya sözsüz pek çok ninni bulunmaktadır. Bunların bir kısmında özellikle kendi milli melodilerinden faydalanılmakta bir kısmında ise tamamen halk tarzı uygulamalar veya meşhur bir ninni sözlerine yeni beste oluşturulması veya başka milletlerden aktarmalarla karşılaşmak mümkündür (Çelebioğlu, 1995: 38).

“Bu konuda batı mûsikîsiyle alakalı olarak ninni bestesi bulunanlardan Weber, Schubert, Chopin, Schumann, Brahms, Manuel de Falla, Strawinsky hatırlanabilir. Tambûrî Cemil, Şerif içli, Münir Nurettin Selçuk, Timuçin Tanrıkorur gibi klasik ve şarkı tarzında ninni başlıklı şarkı veya besteler besteleyenlerin haricinde, batı müziği tarzında Nuri Sami

Koral, Erdoğan Çaplı, Saip Egüz, Muammer Sun, İlhan Baran, Cenan Akın, Yalçın Turan vs. nin ninni bestelerinden bahsedebiliriz” (Çelebioğlu, 1995: 38).

2.3.3. Aktarma Şarkılar

“Ezgisi yabancı, sözleri Türkçe olan şarkılara “Aktarma şarkılar” diyoruz” (Sun; 2017: 110). “Aktarma şarkılara çeviri-adapte şarkılar da denmektedir” (Özgül; 2014: 28). Başka ülkelerin veya ulusların bestelediği halk şarkıları veya okul şarkılarının bestelerini alıp üzerine Türkçe sözler aktararak elde ettiğimiz şarkılar, bir müddet sonra okullarda yaygınlaşmasıyla kendi çocuk şarkıları literatürümüze eklenmektedir. Bu şarkılara Neşeli günler, Gençlik marşı gibi pek çok örnek verilebilir. Bu şarkılardan aktararak aldığımız ulusların başında Alman, Fransız, İngiliz, İtalyan vb. Avrupalı uluslar gelmektedir (Sun; 2017: 110).

2.3.4. Öykünme Şarkılar

Öykünme şarkılar taklit şarkılar adını da kullanmaktadır. “Batı müziğinin Majör - Minör dizileri ve ölçüleri içinde, batılı toplumların estetik anlayışına ve beğenisine özenilerek Türk bağdarlar (besteciler) tarafından yapılmış, fakat yapısıyla ve özünüyle Türk halkına yabancı olan şarkılardır” (Sun; 2017: 110). “İlkokul, ortaokul, lise dağarcığımızdan bildiğimiz Postacı, leylekler, Kırlara Doğru, Yurda Veda, 100. Yıl Atatürk Marşı, batı müziği dizilerine öykünülerek yazılmış öykünme okul şarkılarıdır (Özgül, 2014: 28).

2.3.5. Türk Okul Şarkıları

“Türk bağdarlarının yarattığı, kaynağını halk müziğimizden alan okul şarkılarına “Türk okul şarkıları” denir. Bunlar Türk müziği dizileri ve ölçüleri içerisinde yapılmış, halkımızın beğenisine uygun, onu geliştirici, yapısını ve özünü halk müziğimizden alan, fakat özenti ve öykünme olmayan, halka yabancı düşmeyen özgün yaratmalardır” (Sun; 2017: 111). “Bu türlü müziklerin yaratılması ve öğretime temel alınması eğitsel müzik öğretimini ulusal bir yörüngeye oturtacaktır. Türk okul müziği yurt içinde ve dışında ancak o zaman “var” sayılabilecek, gerçek kişiliğini bu yoldan ortaya koyabilecektir” (Sun; 1969’dan akt Özgül; 2014: 28).

2.3.6. Marşlar

“Yürüyüş sırasındaki adımlarla örtüşen vurgulu, sert bir ritmik yapıda, 2/4, 2/2 ya da 4/4'lük ölçülerde yazılan müzik parçası” (Say; 2004: 426). Marşlar en çok askeri müziklerde kullanılmaktadır. Kendi içerisinde bile çeşitli isimlerle adlandırılarak (Geçit marşı, tören marşı, süvari marşı vb.) karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra marşlar okul müzik eğitiminde de aktif olarak kullanılan müziklerdir. Özel günlerde (29 Ekim, 19 Mayıs, 23 Nisan vb.) öğrenci grupları ile çeşitli sahne performanslarında karşımıza çıkmaktadır. Tam bu doğrultuda Ankara marşı ve Atam marşı bu türe örnek olarak gösterilebilir.

2.3.7. Çalgı Müziği

Çocukların kullandığı veya kullanabileceği çalgılar için yazılmış olan müzik eserleridir. Bu eserler sözsüz eserler olarak da adlandırılabilir. Çocukların çalgı çalabilme becerisi kazanmasında oldukça önemli bir boyuttur. Çalgı çalışmaları, çocukta akıl ve beden üzerinde eş zamanlı hareket ve koordinasyon kurabilmesi adına etki etmektedir (Sun: 2017: 9). “İlköğretim kurumlarında çocukların tartım/ritim duygusunu geliştirme, müziği sevdirmeye amacını taşıyan, vurularak çalınan; metalofon, tahta çubuk, çelik üçgen, davul, üflenerek çalınan; blok flüt ve melodika, sürtülerek çalınan tahta bloklar kullanarak öğrendiğimiz okul şarkılarını daha zengin bir ifadeyle yorumlayabilmemizi sağlamaktadır” (Özgül;2014: 29).

Bu bakımdan son yıllarda Türkiye’de müzik eğitiminde aktif olarak kullanılmaya başlanan orff çalgıları ve bunun yanında devam eden keman, gitar, bağlama, org, piyano gibi çalgılarda çocuk müzik eğitiminde daha yaygın bir boyutta olması gerektiği düşünülmektedir.

2.3.8. Çocuk Şarkıları

Çocukların eğitimi veya eğlenmesi amacıyla bestelenen çocuk şarkıları, okul öncesi dönemden başlayıp liseye kadar devam eden bir süreçtir. Çocuk şarkıları müzik eğitiminin en önemli boyutlarından birisidir. Bir çocuğun müzikal anlamda veya farklı kazanımlar elde etmesinde açıkça olumlu etkileri bulunmaktadır. Bu bazen milli değerler olabilir bazen de bireyin kendini ifade edebilme yolunu geliştirmesi olabilir. Bu durum pek çok şekilde genişletilebilir. Ayrıca bu konuya ilişkin Göher (2006: 1) “Çocuk şarkıları, müzik sevgisini aşılayan ve müzik becerisini geliştiren, aynı zamanda toplumsal kuralları, milli değerleri öğreten, kişisel gelişime katkıda bulunan, oyunlara eşlik eden,

çocuklara mutluluk veren, bireyler arası iletişimi sağlayan, özellikle ilk çocukluk yıllarında bilişsel gelişime, dil gelişimine katkıda bulunan bir unsurdur” olarak açıklamıştır. Byrum, (1993: 3) ise, “Çocuk, şarkı yoluyla kendisini ifade edebilir. Çocuk şarkıları, çocuklar için eğlenceli olmakla beraber üstün müzik yeteneğine sahip çocukların fark edilmesini de sağlayabilir. Bir çocuğa şarkı öğretmek, ona kendine güven, yaratıcılık meziyetlerini kazandırmak için güzel bir yoldur” olarak aktarmaktadır (akt. Göher; 2006: 1). Say, (2004: 394) ise bu konuda “Değişik yaş gruplarındaki çocuklar için bestelenmiş ya da düzenlenmiş müzik. Çoğunlukla sözlüdür. Bu müziğin özellikle ritmik ve melodik canlılık taşıması gerekir, ayrıca çocuklara göre hazırlanmış sözleri önem taşır” diyerek çocuk şarkılarının önemine değinmektedir.

2.4. Çocuk Şarkılarının Genel Özellikleri

Çocuk müziklerinde oldukça büyük bir öneme sahip olan çocuk şarkıları, her yaş seviyesinde çocuğa hitap etmeye yönelik söz ve melodilerden oluşması gerektiği düşünülmektedir.

Müzik eğitiminde aktif olarak kullanılan çocuk şarkıları, birbirini tamamlayan ve pek çok önemli detaydan meydana geldiği görülmektedir. Bu detaylar çocuk şarkılarında nitelik bakımından oldukça önemli bir rol oynamakta ve kendi içerisinde gruplandırılabilir. Çocuk şarkılarının seçiminde rol oynayan kriterler ya da nasıl olması gerektiğini aktaran yorumlar aslında bu şarkıların nitelik bakımından özelliklerini göstermektedir. Bu özellikler Ses sınırları, yapı-kuruluş, sözler ve konu, ezgisel yapı olarak kendi içerisinde birer başlık altında toplanıp incelenebilir.

2.4.1. Çocuk Şarkılarında Ses Sınırları

Çocukların şarkı söylerken ses sınırları içerisinde şarkı söylemelerinin oldukça önemli olduğu bilinmektedir. Belirli ses sınırları dışında şarkı söylemeleri, söylemeye çalışmaları veya gereksiz boyutlarda kendilerini zorlamalarının çocuklar üzerinde önemli ölçüde zararlı olduğu görülmektedir. Bu zararların neler olduğu konusunda Cevanşir ve Güral (1982); çocuk konuşma seslerinde rejistir kırılması, izole edilmesi ve havalı ses üretmenin genellikle okul çağlarında sesi yanlış kullanmaktan ötürü ortaya çıktığını aktarmaktadırlar. Ayrıca sesin kullanımı ile ilgili yapılan yanlışlardan bazılarını, normal ses sınırlarını aşma, çok kuvvetli söyleme ve bağırma, solunumu iterek kullanma, uzun süreli koro çalışmaları gibi örnekler vermektedir (Cevanşir-Gürel; 1982’den akt. Çevik;

2019: 38). Egüz (1980) ise; Ses bozukluklarının sebebi incelendiğinde, bu ses bozukluklarının çoğunun çocukluk ve ses değişim dönemlerinde yanlış eğitimden ya da gereksiz yere bağırtılmaktan kaynaklandığını aktarmaktadır (Egüz;1980: 116).

Bu problemlerin önüne geçebilmek adına Egüz (1980: 111) ses sınırlarına yönelik bir sınıflandırma yapmış, burada 6-12 yaş arasını birinci yaş dönemi (ilkokul), 12-15 yaş arasını ikinci yaş dönemi (Ortaokul) ve 15-18 yaş arasını üçüncü yaş dönemi (Lise) olarak üç gruba ayırmaktadır.

Birinci Yaş Dönemi (6-12) Ses Özellikleri

Egüz (1980: 115-116), kız ve erkek seslerinin ergenlik dönemine gelene kadar olan sürecini birinci yaş dönemi olarak tanımlamakta ve henüz gelişimini tamamlamamış olan bu sesleri Çocuk sesleri olarak adlandırmaktadır. 9-10 yaşlarından sonra kız ve erkek çocuk seslerinde incelik ve kalınlık farkları ortaya çıkmaya başlar. Bundan dolayı birinci yaş dönemi ses sınırlarını iki bölümde ele almaktadır.

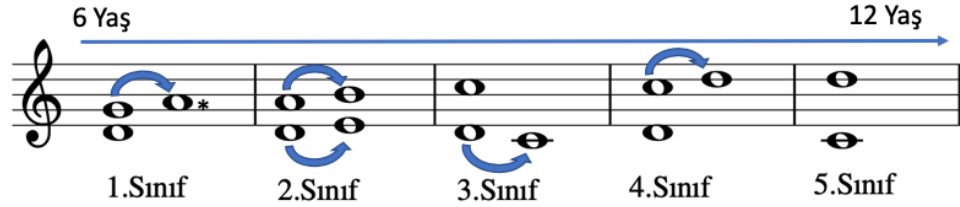
- **Birinci Bölüm (6-7 – 9) Yaşlar Arası**

“İlkokulun 1. Sınıfı sayacağımız (6-7) yaş çocuğunun eğitimine (re1-sol1) dörtlüsü ile başlanmalı ve (la1) de alınarak 5 ses içindeki çalışma ve şarkılarla yetinilmelidir. İlkokulun 2. Sınıf çocuğu ile 1. Sınıf çocuğu arasında ses sınırları açısından pek fark bulunmamakta. Bu nedenle, (re1- la1) arasındaki şarkılarla çalışmalar sürdürülmeli bu yılın sonuna doğru (re1-la1) beşlisi (mi1-si1) arasındaki seslerle yetinilmelidir. İlkokul 3. Sınıf (9) yaş çocuğu, ses organı ve ses sınırları yönünden bir gelişim yılıdır. Bu sınıfta (re1-do2) arası temel alınarak işlenmeli, geçici olarak da (do1) e dokunulmalıdır. Yalnız bu yaş çocuğunun (do1) üzerinde uzun süre zorlanmamasına özen gösterilmelidir. Bu nedenle, yukarıda dokunmak sözcüğü kullanılmıştır. Bu sınıfta (do1) sesi geçici ses olarak ele alınmalı ve bastırılmadan söylenmesine de özen gösterilmelidir” (Egüz; 1980: 116-117).

- **İkinci Bölüm (9-11 – 12) Yaşlar Arası**

“Bu yaş bölümündeki kız ve erkek çocuklarının ses organı daha da geliştiği ve ses sınırlarının daha da genişlediği dönemdir. 4. Sınıfta (re2) geçici olarak ele alınmalı bu sınıfta (re1-re2) arasındaki şarkılar söylenmelidir. 5. Sınıfta bu alana (do1) de eklenerek (do1-re2) arası ilk okulun en geniş ve en son ses sınırı olarak saptanmalıdır” (Egüz; 1980: 116-117).

Bu doğrultuda Egüz'ün yapmış olduğu açıklamalardan yola çıkarak 6-12 yaş grubu arası çocukların ses sınırlarını Resim 1'deki gibi gösterebiliriz. Tabi ki burada şarkıları söyleyen çocukların hasta veya şarkı söylemesini engelleyecek bir kusur var ise ya da ergenlik çağına erken girdiyse bu durum farklılık gösterebilir.

* Ok işaretleriyle gösterilen notalar seslerin zaman içerisinde genişlemesini temsil etmektedir.

Resim 1: İlkokul 6-12 yaş arası öğrencilerin ses sınırları

Belirlenen bu ses sınırları sınıfta bulunan çocukların hiçbirinin sesine zarar vermeyecek bir aralıktadır. Bu sınıflarda muhakkak ses gruplarına uymayan, daha ince seslere çıkabilen veya daha kalın seslere inebilen çocuklarla karşılaşılabilir. Fakat, bu durum genel hatlarıyla belirlenen ses sınırlarını etkilememelidir. Eğer bu sınıflarda çok sesli müzik yapılacaksa, o vakit ses sınırlarını aşan öğrenciler dikkatlice seçilerek ses gruplarına ayrılır ve bu sınırları aşan öğrenciler kalın veya ince sesleri seslendirebilirler. Bu durumda ise () belirtilen ses sınırının da aşılması gerekmektedir (Egüz; 1980: 117).

2.4.2. Çocuk Şarkılarında Yapı-Kuruluş

Çocuk şarkılarının beslendiği form tipi büyük ölçüde şarkı formudur. Fakat şarkı formunu ele almadan önce, formların oluşumunda büyük öneme sahip olan motif, cümle ve dönemi iyi anlamak gerekmektedir. Bu unsurlar müzik eserlerinin yapı taşlarıdır. Birbirleriyle iç içe ayrılmaz bir bütündür. Motifler cümleleri, cümleler dönemleri, dönemler bölmeleri oluşturacak şekilde dizayn edilir. Bundan dolayı öncelikle aşağıda bu unsurlar açıklanmaya çalışılmıştır.

- **Motif**

Bir müzik formunu meydana getiren belli başlı öğeler bulunmaktadır. Bu öğelerin küçük parçasına motif diyebiliriz. “Ritmik bir özelliğe sahip en azından iki ses, bir motifi oluşturmaya yeterlidir” (Cangal; 2011: 3). Motifler çoğunlukla karşımıza iki ölçü bazen de üç ölçü olarak çıkabilirler. Dört ölçülük motiflerin çıktığı da görülmektedir. Eserlerin hızları motif sayılarında da etkin olduğu görülmektedir. Yavaş eserlerde motifin bir ölçü

olması durumuna da rastlayabiliriz. Ayrıca bir eser içerisinde motifler aynı ölçü sayılarında karşımıza çıkabileceği gibi kimi zamanda karma olarak da eser içerisinde yerini alabilirler (Cangal; 2011: 2-10).

- **Cümle**

Bize bir fikri açıklayabilen ve içerisinde bir anlam bütünlüğü olan cümle, çoğu kez birbirini tamamlayan iki motiften oluştuğu gibi kimi zaman da üç motiften oluşabilmektedir. Hatta iki ve üç motifli cümleler bir eser içinde beraber de var olabilir. Bu cümlelerin arasında genellikle bir nefes yeri bulunduğu gibi cümle hiç bölünmeden bir bütünü yakalayabilir. Cümleler ya tam karar ya da yarım karar ile son bulmaktadır. Bu karar vermeler ana tonda yapılabileceği gibi, dominant ton veya paralel tonla da yapılabilir. Bazen cümle tekrarı yapılması, cümlelerin yanlarına getirilen ekler veya cümle kararının geciktirilmesi gibi durumlarla cümle genişletilebilmektedir (Cangal; 2011: 15-17).

- **Dönem**

Birbirine bağlanmış iki cümle genellikle bir bütün olan dönem'i oluşturur. Bazen ikiden daha fazla cümle bir dönem içinde bulunabilir. Cümle konusunda görülen genişletmeler dönemde de yapılır. Birinci cümle genellikle yarım karar ile durak yapabildiği gibi tam karar ve dominant tonu tam kararı da yapabilir. Akabinde ikinci cümle birinci cümleyi tamamlar ve genellikle tam karar ile sona erer. Cümleler genellikle bu kararlarla sona ermekle beraber, farklı kararlı cümlelerde sık sık görülür. Üç cümlelik bir dönemde ise genellikle birinci cümlesini dominant donun tam kararı, orta cümlesi yarım karar ve son cümlesi tam karar olarak dönemi tamamladığı görülmektedir (Cangal; 2011: 18-26).

2.4.2.1. Şarkı Formları

“Şarkı formları, adını şarkı formlarından (insan sesi kullanarak yazılan bütün sözlü eserlerden) almış olmakla beraber, yalnız sözlü eserler değil, birçok küçük çalgı müziği eserlerini de kapsayan ve uygulama alanı çok geniş olan bir formdur” (Cangal;2011: 35). Türkü, lied, arya, prelüd vb. gibi pek çok örneği bulunan şarkı formunun, en büyük örneklerinden biri de çocuk şarkıdır. Şarkı formları çocuk şarkılarında çok sık kullanılan bir form tipidir. Şarkı formlarında, bir bütüne kavuşan her dönemin bir bölme oluşturduğu ve bu bölme isimleriyle formun adını aldığı görülmektedir. Bir, iki, üç, üçten fazla bölmesi olan ve katlı şarkı formları olmak üzere şarkı formunu beş yapıda inceleyeceğiz

1. Bir Bölmeli Şarkı Formu

Oluşumunu tamamlayan ve bir bütün olarak karşımıza çıkan dönem, bir bölmeli şarkı formunu meydana getirmektedir. Çoğunlukla iki cümleden oluşan, karşılıklı soru ve cevap şeklinde karşımıza çıkan bir bölmeli şarkı formunda, birinci cümle çok kez yarım kararlı olmakla beraber bölme tam kararlı sona ermektedir. Bir bölmeli şarkı formunda, birinci ve üçüncü cümleleri birbirinin benzeri olan, her üç cümlesi de birbirini andırmayan fakat anlamca bir bütünlükte buluşan ve son cümlesi sekvenslerle genişletilmiş yapılar görülmektedir. Form şeması A (a:4 + b:4) ile gösterilebilmektedir. Parantez içerisinde yazılmış olan küçük harf ve rakamlar, bir bölmeli şarkı formunun cümlelerini ve o cümlelerin ölçü sayısını temsil etmektedir. Büyük harfle gösterilen A ise bir bölmeli şarkı formunu temsil etmektedir (Cangal; 2011: 36-40).

2. İki Bölmeli Şarkı Formu

Oluşumunu tamamlayan ve bir bütün olarak karşımıza çıkan iki dönem, bir bölmeli şarkı formunu meydana getirmektedir. Genellikle birinci bölme, asıl tonun tam ya da yarım karar sesi ile biterken, zaman zaman dominant tonu veya komşu tonu olarak da karar verebilir. İkinci bölme ise mutlak tam kararlıdır. Formun şemasını inceleyecek olursak genellikle A(a-b) B (c-b) şeklindedir. B bölmesi çoğunlukla c cümlesi ile başlarken onu tekrar eden bir b cümlesi ile tamamlanır. İkinci bölme genellikle birinci bölmenin benzer cümleleriyle aralarında bağ kurabileceği gibi, zaman zaman da denk bir benzerlik olmaksızın birinci cümleyi tamamlayacak nitelikte olabilir. Cümleler genellikle dörder ölçüden meydana gelir. Fakat dönemler kendi içerisinde değişiklik gösterebilmektedirler. Ayrıca bölmeler kendi içlerinde tekrar edebildikleri gibi, eser baştan sona kadar bir bütün olarak da tekrar edebilir. Form içerisinde yer alan tekrar işaretlerinin form üzerinde etkisi yoktur (Cangal; 2011: 41-45).

3. Üç Bölmeli Şarkı Formu

Genellikle birinci ve üçüncü bölümleri birbirinin aynısı olmakla beraber birbirlerini andıran üç dönem, üç bölmeli şarkı formunu meydana getirir. Üç bölmeli şarkı formlarında dönemler çoğunlukla 8 ölçüden meydana gelmektedir. Üç bölmeli şarkı formunda diğer şarkı formlarında olduğu gibi genişlemeler yer alır. 8 ölçüden başlayan dönemler 24 ölçüye kadar ulaşabilir. Genellikle ikinci bölmenin birinci bölmeden daha uzun olduğu görülebilir. Bölme sonlarında bir nefes veya durak ile geçiş sağlanabileceği gibi bir köprü ile de birbirlerine bağlanabilir. Üçüncü bölümde ses alanları ve eşliklerde değişikliğe gidebilmektedir. Form şeması önceki form tiplerinde olduğu gibi her bölme

bir büyük harf ile gösterilir. Birine benzeyen bölmeler A A' A'' şeklinde de gösterilebildiği gibi birbirinden çok farklı olan üç bölüm A B C olarak farklı harflerde adlandırılır (Cangal; 2011: 47-55).

4. Üçten Fazla Bölmesi Olan Şarkı Formları

Üç bölmeli şarkı formu bazen tekrar olarak karşımıza gelebilmektedir. Bu durum bir dönem veya iki dönem şeklinde olabilir. Böylece üçten fazla formlar oluşur. Bu durumda Dört bölmeliden yedi bölmeliye kadar şarkı formları görülebilmektedir. Beş bölmeli şarkı formunu şema ile gösterecek olursak A B A B' A' şeklinde gösterilebilir. Bu bölmelerin daha da genişlemesiyle katlı şarkı formuna zemin hazırlanmaktadır (Cangal; 2011: 56).

5. Katlı Şarkı Formu (Birleşik Biçimler)

“İki ya da üç bölmeli şarkı formuna, yeni bir şarkı formu daha eklenerek, baştaki ilk şarkı formuna dönülürse, Katlı(triolu) şarkı formu elde edilmiş olur. Böylece katlı şarkı formu, şarkı formlarının art arda getirilerek birleştirilmesi ve ilk şarkı formunun katlanarak eserin genişletilmesidir.” Form (A B A) (C D) (A B A), (A B) (C D C) (A B), (A B A) (C D C) (A B A) şekilleriyle genellikle karşımıza çıkmaktadır (Cangal; 2011: 56).

2.4.3. Çocuk Şarkılarında Sözler ve Konu

Çocuk şarkılarının önemli unsurlarından bir tanesi de sözlerdir. Çocuk şarkılarına söz yazarken dikkat edilmesi gereken kriterler bulunmaktadır. Bu kriterler sözlerin niteliğini arttırarak, şarkının eğitim müziği içerisinde daha verimli olmasını sağlamaktadır. Sun ve Seyrek; (1993: 37), Aytepe ve diğerleri; (2012: iii), Uçan, Yıldız ve Bayraktar; (1999:13), Ürfioğlu; (1989: 31), Demir; (2017: 151) ‘in eğitimde kullanılan şarkı sözleri üzerine yaptıkları değerlendirmeler bir araya getirilmiş aşağıdaki kriterler elde edilmiştir.

1. Sözlerin işlenen konu ile benzerlik göstermesi ve pekiştirici olmasıdır. Örneğin mevsimler ile ilgili yazılan bir şarkıda sözler mevsimlere ilişkin unsurları işlemeli ve pekiştirmelidir.
2. Sözler şarkının anlatmak istediği konuya uygun olarak farklılık gösterebilir. Anlamli, yarı anlamli hatta anlamsız dahi olabilir.
3. Sözlerin ritmik yapıya uygun olması beklenir. Her hece açık veya kapalı olarak heceye uygun olan bir ritim kalıbına dönüştürülmelidir.
4. Söz – Müzik uyumu (prozodi) açısından mümkün olduğunca uyumlu olması beklenmektedir.

5. Sözlere çocukların taklit yapabilecekleri öğelerin olması çocuk şarkılarının niteliğine katkı sağlayacaktır. Hayvan sesleri ve taşıtlar bu konuda iyi bir örnek olabilir.
6. Sözler değiştirilebilir olmalıdır. Söz gelimi Ali babanın bir çiftliği var, çiftliğinde kuzuları var, köpekleri var gibi.
7. Sözlerin zamanla yenilenebilir olması gerekir. Zamanın şartlarına ayak uydurabilmek adına güncellenebilir olmalıdır.
8. Şarkıların sözleri çocuklar için sevimli ve çekici olmalıdır.
9. Şarkının sözleri bireysel ve toplu söylemeye uygun olmalıdır.

Şeklinde olduğu görülmektedir.

Çocuk şarkılarında sözlerin oluşturduğu ahenk ve anlatılmak istenen ana vurgu ise konulardır. Çocuk şarkılarında konu çok çeşitlilik göstermekle beraber, dönemlerinin müzik eğitimi politikaları doğrultusunda değişkenlik göstermektedir. Buna bir de kültür farklılıkları eklendiğinde ortaya çıkan sonuç şaşırtmamaktadır. Özellikle Türk çocuk şarkıları ve Batı çocuk şarkıları konuları birbirinden oldukça farklılık göstermektedir.

Göher (2006: 117), Türk çocuk şarkılarının çocuğu eğitmek amacıyla, batı çocuk şarkılarında ise günlük yaşam ve eğlenceyi konu aldığını vurgulamaktadır. En büyük farklılığın Vatan sevgisi konusunda olduğu görülmektedir. Anne sevgisi, dostluk, sevgi, mevsimler, aylar ve günler gibi konular Türk çocuk şarkılarında daha yoğun olduğu, öğretmen, sosyal kuruluşlar, haberleşme, vücut ve tutum konuları batı çocuk şarkılarında hiç ele alınmadığını belirtilmektedir. Batı çocuk şarkılarında iste Türk çocuk şarkılarına oranla denizcilik, macera, yolculuk, hayvanlar, çiftlik ve köy yaşamı, şehirler ve bölgeler, ilahiler, dans ve oyun, yeni yıl konularının daha fazla işlendiği görülmektedir. Özellikle macera ve yolculuk konularının batı çocuk şarkılarındaki oranları dikkat çekicidir.

Bundan dolayı çocuk şarkılarında konu, belli kriterler dahilinde var olmaktadır. Yalnlık, eğitici ve öğreticilik, kültüre bağlılık ve eğlence, çocuk şarkıları konularında öncül olması ve zamanın değişkenliği dahilinde çocukların ihtiyaçlarına cevap verebilen konular seçilmesi gerekmektedir.

2.4.4. Çocuk Şarkılarında Ezgisel Yapı

Çocuk şarkılarının bir diğer önemli özelliği de ezgisel yapıdır. Ezgisi iyi oluşturulmuş bir çocuk şarkısıyla çocuklar için gerekli pek çok kazanım gerçekleştirilebilir. Bu bakımdan ezgisel yapı içerisinde olması gereken bazı özellikler bulunmaktadır. Sun ve Seyrek; (1993: 37)'in, Aytepe ve diğerleri; (2012: iii)'nin, Uçan, Yıldız ve Bayraktar; (1999:13)'ın, Ürfioğlu; (1989: 31)'nun ve Demir; (2017: 151)'in çocuk şarkıları üzerine görüşlerinden yola çıkılarak belirlenen kriterler aşağıda maddeler halinde sunulmaktadır.

1. Çocuk şarkılarında ezgi ezberlenmesi kolay ve akılda kalıcı olmalıdır. Bu bakımdan ezgi içerisine tekrar ve sekvensler dahil edilebilir.
2. Şarkıların mümkün olduğunca kısa ezgilerden oluşmasına özen gösterilmelidir. Özellikle soluk almayı zorlaştıran uzun ve karmaşık cümle yapılarından uzak durmalı ve tercih edilmemelidir.
3. Güzel ve akılda kalıcı bir ezginin mod/dizi/makam yapısı ihtiyacı karşılayacak şekilde belirlenmelidir.
4. Çocuk şarkılarında ezgilerin, çocukların yaşı ve ses sınırlarına bağlı olarak 5-6 perde içerisinde meydana gelmesinin yanı sıra bu perdelerde genişlemeler olabilir. Ezgisel bakımdan özellikle önemli olan çocukların yaş sınırı ve ses aralığına uygun eser seçilmelidir.
5. Çocuk şarkılarında ses geçişlerinde çoğunlukla ikili-üçlü aralıklar kullanılmaktadır. Azda olsa dörtlü ve beşli aralıklar kullanılmakta ve altılı aralıklar ise çok tercih edilmemelidir.

2.5. Cumhuriyetin İlk Yıllarında Eğitim ve Müzik Eğitimi

Cumhuriyet döneminin ilk yıllarında ki eğitim ve müzik eğitimini kavrayabilmek adına, bu alanda yapılan reformlar, müzik eğitiminin nasıl işlenmesi gerektiğini gösteren öğretim programları ve dönemin müzik politikasıyla olan ilişkisinin ele alınmasının önemli olduğu düşünülmektedir.

Akgül Barış ve Ece (2007), ise Türkiye'de sosyo-kültürel değişim sürecin de müziği yirmişer yıllık bölümlere ayırarak ve ilk periyodu 1923-1940 olarak belirlemektedirler. Bu çalışma da ise Cumhuriyetin ilk yıllarında ki eğitim ve müzik eğitimini, 1923-1940 tarihleri arası olarak ele almaktadır.

“Türk tarihinde dönüm noktası olan Kurtuluş Savaşı ve arkasında milli temellere dayanan Cumhuriyetin ilanı ile yeni bir dönem başlamıştı. Genç cumhuriyet uzun yıllar süren savaşın yaralarını sarıp, ekonomik, siyasi, kültürel ve eğitim hamleleri yaparak çağdaş dünyaya ayak uydurma sorumluluğunda idi” (Sazak, Akgül Barış, Öztosun Çaydere ve Sevinç; 2014 :17).

“Atatürk’e göre hükümet(ler)in en önemli görevi *ulusal eğitim işleridir*. Ulusal eğitim alanında ne pahasına olursa olsun *tam başarıya* ulaşmak gerekir. Bunun için temel bir program üzerinde çalışmak zorunludur. Böyle bir programın iki önemli yönü vardır: (1) Toplumsal yaşamın gereklerine uyması, (2) çağın isteklerini karşılaması” (Uçan; 2018 :51).

Bu sorumluluk ve görev çerçevesinde eğitim ve müzik alanlarında pek çok önemli adımlar atılmıştır. Bu adımları Sazak, Akgül Barış, Öztosun Çaydere ve Sevinç (2014 :18-19) kronolojik olarak ele almaktadır.

Eğitim alanında yapılan çalışmalar;

1921’de 1. Maârif kongresinin yapılması,
1924’te 430 sayılı Tevhid-i Tedrisat Kanununun çıkarılması,
1924’te ilkokullarda karma eğitim uygulamasının başlaması,
1926’da Talim ve Terbiye Dairesi adıyla bir danışma birimi kurulması,
1926-1927 öğretim yılında Kayseri-Zincidede ve Denizli’de iki köy öğretmen okulu açılması,
1928’de yeni harfler kabul edilmesi,
1931’de Türk Tarih Kurumunun kurulması,
1932’de Türk Dil Kurumunun kurulması,
1936’da Köy Eğitim Kursları açılmaya başlanmış,
1937-1938’da Köy Öğretmen Okullarının açılması,
1939’da Birinci Eğitim Şurasında Tüm köy ilkokullarının tamamı beş yıla çıkartılması.
Müzik alanında yapılan çalışmalar ise;

1924’te Makam-ı Hilafet mızıkasının İstanbul’dan Ankara’ya getirilerek “Riyaset-i Cumhur Heyeti” adı altında yeni bir yapıya dönüştürülmesi,
1924’te Ankara’da Mûsikî Muallim Mektebi’nin Kurulması,

1924'te Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun (Öğretimi Birleştirme Yasası) yürürlüğe girmesiyle genel müzik eğitiminin laik bir temele oturtulması,
1924'te Tekke ve zaviyelerin kapatılmasıyla "tekke müziği"nin varlık nedeni ve ortamının kaldırılması,
1925'te Müzik öğretimi için Avrupa'ya yetenekli öğrencilerin gönderilmeye başlaması,
1925'te Halk Müziği ezgilerinin derlenmeye başlanması,
1926'da Derlenen ezgilerin notaya alınıp yayımına geçilmesi,
1926'da Batı müziği eklenmiş Dârülelhan'ın konservatuvara dönüştürülmesi,
1927-1930 arası Avrupa'daki öğrenimini tamamlayarak yurda dönen gençlerin Mûsikî Muallim Mektebi'nde görevlendirilmesi,
1928'de Çok sesli müziğe temel olmak üzere müzik teorisi kitaplarının yayınlanmaya başlaması,
1930'da Osman Zeki Üngör'ün marşının, resmi İstiklal Marşı olarak kabul edilmesi,
1931'de Balkan Oyunları Müzik Festivali'nin düzenlenmesi,
1933'de Atatürk'ün ünlü 10. Yıl Söylevi'nde Türk müzik kültüründe "çağdaşlaşma" amacını belirtmesi,
1934'te TBMM açılış söylevinde "evrenselleşmeyi" açıkça dile getirip kültürel hedef olarak göstermesi,
1934'te İlk Türk operası kabul edilen "Özsoy"un Ahmet Adnan Saygun tarafından bestelenip sahnelenmesi,
1934'te Millî Mûsikî ve Temsil Akademisi Kanunu'nun çıkartılması,
1934'te Radyolarda geleneksel Türk müziği yayınlarının yasaklanması,
1934-1935-1936'da Başta Hindemith olmak üzere, Avrupa'daki ünlü müzik adamlarının davet edilerek görevlendirilmesi,
1936'da Ankara Devlet Konservatuarı'nın kurulması ve öğretime başlaması,
1937-1938'de Mûsikî Muallim Mektebi'nin Gazi Terbiye Enstitüsü'ne aktararak bağlanması,
1937'de Türkiye'de bilimsel yöntemle uygulanan en büyük ve geniş kapsamlı halk ezgileri derleme çalışmalarının başlaması,
1938'de Ankara "Askerî Mızıkâ Okulu'nun" kurularak öğretime başlaması,
1940'da Ankara Devlet Konservatuarı yasasının çıkışı,
Olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu doğrultuda Cumhuriyet döneminde yapılan çalışmalar incelendiğinde bir hedef ve amaç doğrultusunda yapıldığı ve bunlarında belirli görüş ve düşünceler dahilinde temellendiği görülmektedir. Uçan (2018: 52), bu duruma ilişkin olarak “Cumhuriyet dönemine, yeni örgün müzik eğitiminde imparatorluk döneminde sağlanan sınırlı fakat belirli bir birikimle girilmiştir. Cumhuriyet döneminde müzik eğitimi bu birikime dayalı olmakla birlikte, asıl Gökalp ve özellikle Atatürk’ün düşünce ve görüşlerine temellenmiş, onların görüş ve düşüncelerinden kaynaklanıp yönlendirilmiştir” şeklinde görüşlerini bildirmektedir.

Cumhuriyet dönemi müzik politikalarının temelini oluşturan Atatürk’ün Türk ulusal müziğine uzanan görüşünü Uçan (2018 :52) özetle şöyle aktarmaktadır.

“Türk toplumu büyük, hızlı ve köklü bir değişim içerisinde. “Osmanlı müziği” Türkiye Cumhuriyeti’ndeki bu büyük değişimleri terennüm edebilecek (dile getirebilecek) güçte değildir. Bir ulusun yeni değişikliğinde ölçü, müzikte değişikliği alabilmesi, kavrayabilmesidir. Bize yeni bir müzik [sanat müziği] gereklidir. Bu müzik özünü halk müziğinden alan çok sesli bir müzik olacaktır. Ulusal inceduyguları düşünceleri anlatan yüksek deyişleri, söyleyişleri toplamak, onları bir gün [an] önce genel son müzik kurallarına göre işlemek gerekir. Türk ulusal müziği ancak bu yolla yükselir, evrensel müzikte yerini alabilir.” (TİTE cilt I, s.223,358,363, 378; TİTE Cilt II, s. 42; TİTE Cilt III, s.89; TDK 1979, s. 8,11, 17, 54; Saygun s.48).

“Atatürk’ün çağdaşlık anlayışı doğrultusunda, Cumhuriyet döneminde yapılan müzik programları Müzik öğretiminde düzeye uygun biçimde, geleneksel müziklerimize ait ezgilerden ve uluslararası dünya ezgilerinden yararlanmayı yöntemlerine koymuşlardır” (Küçüköncü,2006 akt. Sazak, Akgül Barış, Öztosun Çaydere ve Sevinç; 2014 :88).

Bu bakış açısının elbette ki eğitim ve müzik eğitiminde yansımaları olmuş, reformlar bu doğrultuda gerçekleştirilmiştir. “1921 Anayasasında laiklik ilkesi kabul edilerek hem eğitimde hem de pek çok alanda laik anlayış dikkatle uygulanmıştır. Bu bağlamda, 1924, 1926 İlköğretim Müzik Dersi Müfredat Programları Cumhuriyetin ilk yıllarına ait programlar olması ve laiklik ilkesinin ilköğretim müzik eğitiminde de uygulanması bakımından oldukça önemli bir yere ve değere sahiptir” (Sazak, Akgül Barış, Öztosun Çaydere ve Sevinç; 2014 :86).

“Programların ortak noktaları; müziksel işitme, ses eğitimi ve çalgı eğitimi için kullanılacak geleneksel ses dizileri, makam ve ayakların, ritmik yapıların uluslararası eğitim sistemine uyumlu; öğretilecek ezginin çok sesliliğe uygun yapıda bulunmasıdır” (Küçüköncü,2006 akt. Sazak, Akgül Barış, Öztosun Çaydere ve Sevinç; 2014 :88).

Necati Bey’in 1928 yılı basımı *Notalı Yeni Çocuk Şarkıları: İlk Mektep 1 ilâ 5 Sınıf* isimli kitabına en yakın öğretim programının, 1926 yılında yürürlüğe giren Müzik dersi öğretim programı olduğu görülmektedir. Bu programın amaç, içerik ve eğitim durumu açılarından Sazak, Akgül Barış, Öztosun Çaydere ve Sevinç (2014: 72-73-117) ele almaktadırlar.

Programın amaçları: İlk mekteplerde okutulan müzik dersinin hedefleri üç ana maddeden oluşmaktadır. Bunlar; çocukların kulak ve hançerelerini geliştirmek, müzik zevki kazandırmak ve kolay şarkılar yolu ile basit nota bilgisi kazandırmak şeklinde belirtilmiştir.

Programın içeriği: Birinci ve ikinci sınıflarda müzik dersi ikişer saat, üçüncü, dördüncü ve beşinci sınıflarda birer saat olarak belirlenmiştir. Birinci, ikinci ve üçüncü sınıflara kolay şarkılar öğretilir ve bu sınıflarda nota ve nazariyat öğretilmez.

Dördüncü sınıflarda, kulaktan şarkı öğretiminin yanı sıra portenin altında ki “si” den üçüncü aralıktaki “do” ya kadar dokuz notanın öğretimi, dörtlük, ikilik ve birlik süre değeri ve aynı süre değeri olan suslar ve üç dörtlük usul öğretilmelidir. Beşinci sınıflarda kulaktan şarkı öğretiminin yanı sıra çift sesli çocuk şarkılarının öğretilmesi tavsiye edilmektedir. Dokuz notanın üzerine üç ses daha genişleyerek öğretilbileceği, sekizlik nota değeri ve bu değere ait sus işareti, Üç dörtlük, dört dörtlük usuller, bağ ve tekrar işaretlerinin öğretimi. Bir “oktav” dahilinde öğretilmesi belirlenmiştir.

Programın eğitim durumu: “mûsikî tedrisatında dikkat edilecek noktalar” başlığında 12 madde halinde belirtilmiştir.

1. Kulak terbiyesi.
2. Kulak terbiyesiyle birlikte hançerenin de terbiyesi.
3. Mekteplerde kulak terbiyesi ve hançere eğitiminde dikkat edilmesi gereken unsurlar:
 - a. Mektep şarkıları batı müziği kurallarına uygun yapılacaktır.
 - b. Şarkılar çocuk ses sınırlarını aşmayacaktır.
 - c. Güfte ve beste arasında tam bir uyum olacaktır.
 - d. Özellikle küçük sınıflara okutulan şarkılarda icrası zor ses aralıkları kullanılmayacaktır.

e. Güfteler, çocukların anlayabilecekleri konu dahilinde ve güzel bir Türkçe ile yazılacaktır. Özellikle çocukluk hayatı ve hissiyatını anlatan şarkılar tercih edilmeli.

f. Şarkıların makamı, vezni ve mevzuu her zaman açıklanmalıdır.

g. Güftelerin, mevsimlerle ve o mevsimlerle olan ilişkisi göz önünde bulundurulmalıdır. Mesela kar şarkısı kışın, orakçı şarkısı yazın öğretilmelidir.

4. Şarkı söylerken bağırılmamalıdır.

5. Şarkı sözleri önceden açıklanmalıdır.

6. İlahi öğretmek yasak, kız çocuklarına marş yerine kadınlarla ilgili şarkılar öğretilmeli.

7. Ayrıca evlerde öğretilen sıradan ninniler dışında, batı ritimleriyle bestelenmiş ninniler öğretilir.

8. Şarkı aralarında notalarla ara nağme okutulmayacaktır.

9. Küçük sınıflarda öğrenciye şarkılı oyun ve rontlar öğretilecektir.

10. Çocukların dersten sıkılmaması için çocukları gruplara ayırarak, kısım kısım söyletebilir ve sesi uygun olan öğrenciye solo şarkı verilebilir.

11. Öğretmen eğer bir müzik aleti çalıyorsa şarkı öğretiminde bu çalgıyı kullanabilir. Ancak şarkı öğretiminden sonra çalgısını kullanmayacaktır.

12. Öğrenciler şarkıyı öğrendikten sonra şarkıyı ayakta söyleyeceklerdir.

Bu program dahilinde yazılmış çok fazla çocuk şarkıları dağarcığı olmasa da Cumhuriyetin kuruluşundan itibaren yazılmış çocuk şarkıları veya okul müzik eğitimi üzerine kitaplar ve şarkılar bulunmaktadır. Bu konuda Çergel (2006), Tanzimat'tan harf devrimine kadar olan Osmanlı Türkçesi ile yazılmış çocuk şarkılarının sayısını 51 Marş, 50 Türkü, 146 Şarkı, 59 ilahi, 16 Ninni olarak kayda geçirmiştir. Bu çalışma içerisinde hem Osmanlı dönemi hem de Cumhuriyet döneminde yazılmış kitaplar bulunmaktadır. Cumhuriyet dönemine ait olan kitaplar ve varlığı tespit edilen diğer besteci ve kitapların listesi aşağıda tablo 1.'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Cumhuriyet Döneminin ilk yıllarında yazılmış müzik kitapları

Zeki Üngör	Çocuklara ve Gençlere Teganni Dersleri	1925
Zati Arca	Talim-İ Kıraatı Mûsikî	1926
Cemil Rasim	İlk Mekteblere Çocuk Şarkıları	1927
Bedrî	Yeni Şarkılar (Mektepliler ve Gençler İçin)	1927
İzzedddin Hümâyî [Elçioğlu]	Millî Marş Mecmuâsı	1927
Celal Bey	Mektep Şarkıları	1928

Ahmet Muhtar Ataman	Mektepliler İçin Şen Şarkılar	1928
Necati Bey	Notalı Yeni Çocuk Şarkıları: İlk Mektep 1 ilâ 5. Sınıf	1928
Ferit Hilmi Atrek	İlkokulda Şarkılarım	1929
Mehmet Ali Ferudun	İlk Mûsikî Kitabı	1935
Ahmet Adnan Saygun	Gençliğe Şarkılarım	1939

2.5.1. Necati Bey ve “Notalı Yeni Çocuk Şarkıları: İlk Mektep 1 ilâ 5. Sınıf ”

Resim 2: Kitabın dış kapağı

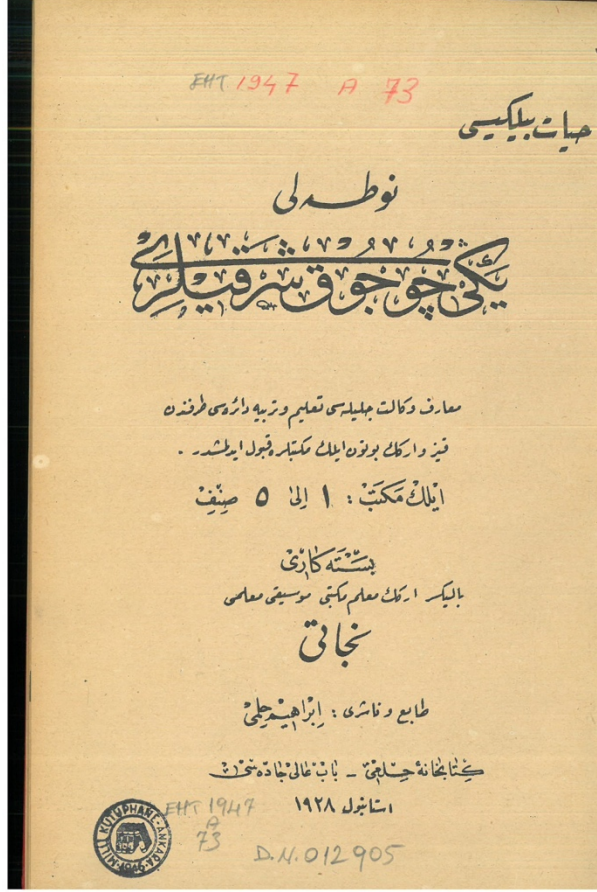
Hayat Bilgisi

Notalı
Yeni Çocuk Şarkıları

İlk mektep 1 ilâ 5 sınıf

Bestekârı: Necati

Tab' ve Neşri: Kitabhâne-i Hilmî
İstanbul 1928

Resim 3: Kitabın iç kapağı

Hayat Bilgisi

Notalı
Yeni Çocuk Şarkıları

Ma'rif vekalet-i celilesi ta'lim ve terbiye da'iresi tarafından
kız ve erkek bütün ilk mekteblere kabul idilmiştir.

İlk mekteb 1 ilâ 5 sınıf

Bestekârı
Balıkesir Erkek Muallim Mektebi Mûsikî Muallimi

Necati

Tab‘ ve Neşri: İbrahim Hilmi
Kitabhane-i Hilmî – Bâb-ı Âli Caddesi
İstanbul 1928

Resim 4: Kitabın ilk sayfası

Şarkı Söyleyen Çocuklar

Resim 5: Kitabın son sayfası

Fiyatı 45 Guruştur

Ek1’de yer alan “Necati” künyeli biyografik fiş incelediğinde, “*Notalı Yeni Çocuk Şarkıları: İlk Mektep 1 ilâ 5. Sınıf* ” kitabının Necati ismine kayıtlı olduğu görülmekte ve kitabın kapak fotoğrafında yazan eser adıyla aynı olduğu görülmektedir.

Kitabın Resim 3’teki iç kapak fotoğrafı incelendiğinde Necati Bey’in bir müzik öğretmeni olduğu ve Balıkesir erkek muallim mektebinde görev yaptığı anlaşılmaktadır. Bu kapak fotoğrafındaki bilginin yanı sıra Ek1’deki biyografik fiş de incelendiğinde “Balıkesir erkek muallim mektebinde mûsikî muallimi” notu bu bilgiyi doğrulamaktadır.

Kitabın iç kapağı incelendiğinde, basımının 1928 yılında İstanbul’da bulunan Bâb-ı Âli Caddesi Kütüphane-i Hilmî’de yapıldığı anlaşılmaktadır. Tab‘ ve Neşri’nin (Basan ve yayan) İbrahim Hilmi olduğu yine kitap üzerinde verilen bilgiler arasındadır.

Resim 3’teki iç kapak incelendiğinde kitabın Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu tarafından kız ve erkek olmak üzere bütün ilk okullarda okutulması kabul edilmiştir. Maddi olarak satış fiyatı ise kitabın son sayfasında yer aldığı üzere 45 kuruştur.

2.6. Necati Bey'in “Notalı Yeni Çocuk Şarkıları: İlk Mektep 1 ilâ 5. Sınıf” İsimli Kitabının Osmanlı Türkçesinden Günümüz Türkçesine Aktarımı

[Dış kapak]

Hayat Bilgisi

Notalı
Yeni Çocuk Şarkıları

İlk mektep 1 ilâ 5 sınıf

Bestekârı: Necati

Tab' ve Neşri: Kitabhâne-i Hilmî

İstanbul 1928

[İç kapak]

Hayat Bilgisi

Notalı
Yeni Çocuk Şarkıları

Ma'rif vekalet-i celilesi ta'lim ve terbiye da'iresi tarafından
kız ve erkek bütün ilk mekteblere kabul idilmiştir.
İlk mekteb 1 ilâ 5 sınıf

Bestekârı
Balıkesir Erkek Muallim Mektebi Mûsikî Muallimi

Necati

Tab' ve Neşri: İbrahim Hilmi
Kitabhane-i Hilmî – Bâb-ı Âli Caddesi

İstanbul 1928

[1. Sayfa]

Resim
Şarkı Söyleyen Çocuklar

1 Cumhûr Re'isi

Ali Ekrem

1
Bizim büyük re'isimiz
Mustafa Kemâl paşadır
Türkün cumhûriyetini
O yarattı o yaşattır

2
Mustafa Kemâl adını
Defterin başına yazın
Onun büyük simâsını¹
Küçük kalbinize kazın

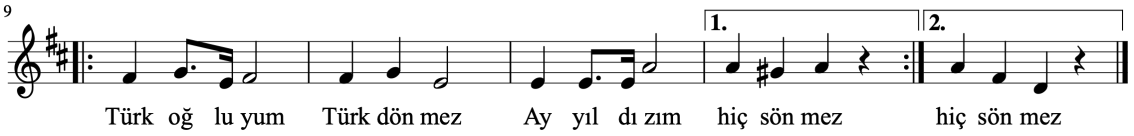
Mâ ba'dî² üçüncü sınıf kırâatında³

¹ Simâ: Yüz

² Mâ ba'dî: Devamı

³ Kırâat: Okuma

2 Millî Türk Marşı

1
Beş bin yıllık tarihim
Şarka⁴garba⁵ ün saldı
Ben ezelden Fâtihim
Cihân⁶ benden nûr aldı
Türk oğluyum Türk dönmez
Ay yıldızım hiç sönmez

2
Atalarım ulûdur
Mîrâs bana şeref, şân
Hürriyetle doludur
Damarlarımdaki kan
Türk oğluyum Türk dönmez
Ay yıldızım hiç sönmez

3
Bir ses diyor ki ileri
Benim de bu dileğim
Dinlemekle bu emri
Hiç bükülmez bileğim
Türk oğluyum Türk dönmez
Ay yıldızım hiç sönmez

4
Milletim vatanım
Her bir şeyden üstündür
Buna vardır îmânım
Eyyâm⁷ artık Türküdür
Türk oğluyum Türk dönmez
Ay yıldızım hiç sönmez

⁴ Şark: Doğu

⁵ Garp: Batı

⁶ Cihân: Dünya

⁷ Eyyâm: Günler

3 Asker

Moderato

Birinci ses

İkinci ses

Biz so ba nın ba şın da

5

Ça yı mı zı i çer ken

9

As ker bâ bâ la rı mız

13

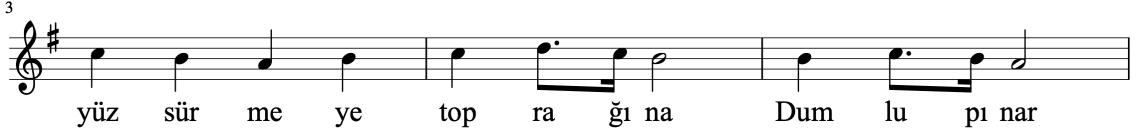
Kar lı dâğ lar a şı yor

1	2	3	4
Biz sobanın başında	Biz sıcacık yatakta	Bugün bizim gücümüz	Onlar yarın ihtiyâr
Çayımızı içerken	Mışıl mışıl uyurken	O işlere yetmiyor	Olacaktır o zamân
Asker bâbâlarımız	Onlar karda, tipide	Lâkin yarın büyürsek	Onlar evde kalsınlar
Karlı dâğlar aşılıyor	Düşmânla uğraşiyor	Bu hakları öderiz	Kavgaya biz gideriz

4

Dumlupınar

Güfte: İzzet Ulvî Bey

1	2	3
Dumlupınar geldim sana	Ey şen kuşlar, kelebekler	Ey gelincik niçin tasan
Yüz sürmeye toprağına	Ey her yere renkler serpin	Sevgilinden irâk mısın? ⁸
Dumlupınar, Dumlupınar	Sarı, ak, mor, al çiçekler	Şehîdlerin pâk ⁹ kanından
Ne de şîrîn dâğların var	Hepinize selâm benden	Yaratılmış bayrak

Mâ ba‘dî muallimler birliği mecmûasının¹⁰ birinci sayısı

⁸ Irâk : Uzak

⁹ Pâk : Temiz

¹⁰ Mecmûa : Dergi

5 Tayyâre

Türk Hava Mecmûası Sayı: 12

1
Kartalların adı var
Türklerin kanadı var
Yıldırım lı göklerde
O kanadın yâdı¹¹var

2
Fetihten başlar o yâd
Etmeyiz mâtem, feryâd
O kanada bak! Bugün
Bir gün eder inkıyâd¹²

¹¹ Yâd : Hatıra, anı

¹² İnkîyâd : Boyun eğme

6 Horoz

Güfte: Doktor Ali Rıdvân Bey

Şu yeşil çayrlarda
Çınlasın güzel sesin
İpek tüylü horozum
Kırların neş'esisin

7 Kar

Güfte: Ali Rıdvân Bey

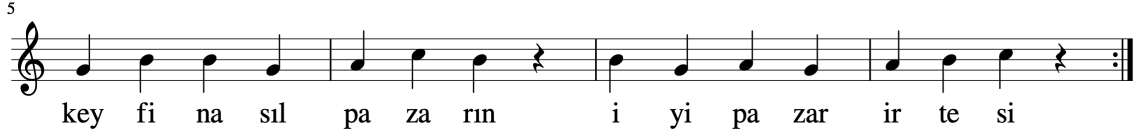

1
Yükseklerde uçan siyâh bulutlar
Serpiyor göklerden kucak kucak kar
Bembeyâz dallara serçeler konmuş
Sokaklar kapanmış dereler donmuş

2
Bütün şiddetiyle geldi karakış
Ağaçlar kökünden kopacak gibi
Damların üstünde karlar bir karış
Bir türlü durmuyor şu müthiş tipi

8 Günler

Güfte: Sabrî Cemil Bey

1
Sabâhınız hayr olsun
Güzel cum'a irtesi
Keyfi nasıl pazarın
İyi Pazar irtesi

2
Geliyorum salıdan
Çarşanbaya demeye
Hazır olsun perşembe
Cum'a günü gezmeye

9 Bekçi bâbâ

Güfte: Hâlid Fahri Bey

Sırtında bir kalın abâ
Gezip duran bekçi bâbâ

Geceleri karanlıkta
Bizim cesûr bekçi bâbâ

Dolaşırken mahallede
Ona yukardan ay dede

Geçerken hiç korkmayalım
Rahat rahat uyuyalım

Geceleri selâm yollar
Ne kadar da bildiği var

10 İlk Bahâr

Güfte: Hâlid Fahri Bey

Birinci ses

Sa bâh ar tık gö zü nü er ken a çar ta u zak

İkinci ses

9

tan me le şir ler ku zu lar her ku şun her ku zu nun neş'e si

18

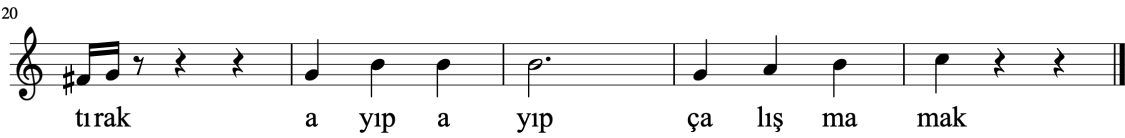
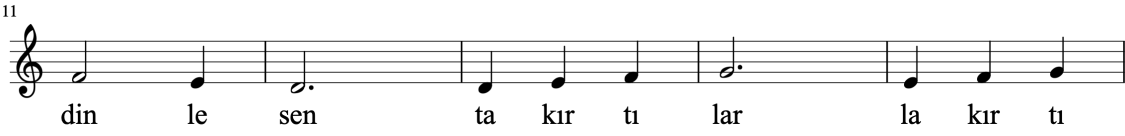
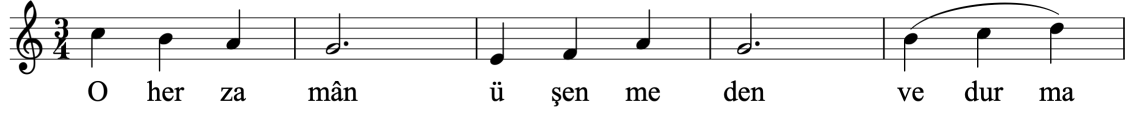
var ey ço cuk lar se vi nin gel di ba hâr

1
Sabâh artık gözünü erken açar
Ta uzaktan meleşirler kuzular
Her kuşun her kuzunun neş'esi var
Ey çocuklar sevinin geldi bahâr

2
Rüzgâr estikçe seher vakti bize
Ne sevinçler getirir gönlümüze
Gece yıldızlar akar denize
Ey çocuklar, sevinin geldi bahâr

11 Sâat

O her zamân üşenmeden
Ve durmadan mırıldanır
Duyarsın işte dinlesen
Takırdılar lakırtıdır

Tirik tırak tirik tırak
ayıp ayıp çalışmamak

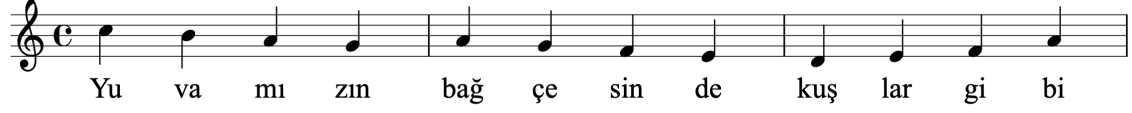
Mâ ba'dî¹³ üçüncü sınıf kırâatında¹⁴

¹³ Mâ ba'dî: Devamı

¹⁴ Kırâat: Okuma

12 Mekteb

Balıkesir kız muallim mektebi
mezunlarından "Mehlikâ" hanım

1
Yuvamızın bağçesinde
Kuşlar gibi ötüşürüz
Sakın böyle söyleyince
Zan etmeyin biz küçüğüz

Mektebimiz çok sevilir
Hayât burda öğrenilir

2
Gördüğünüz bu çocuklar
Yarının en büyükleri
Yaşatmaktır vatanını
Ta küçükten dilekleri

Mektebimiz çok sevilir
Hayât burda öğrenilir

13

(Temsilli) Şarkı ve Rond

Asker olacağız

Güfte: Sabrî Cemil Bey

Birinci Kısım

Bir as ker ol mak is te rim he le as ker

6

ler gi bi yok tur kah ra mân çün kü kı lı cı tak tı mı be

12

le şı kır da ta rak gez mek ne de şân

İkinci Kısım

Öy le ya fa kat ben bir sü vâ ri

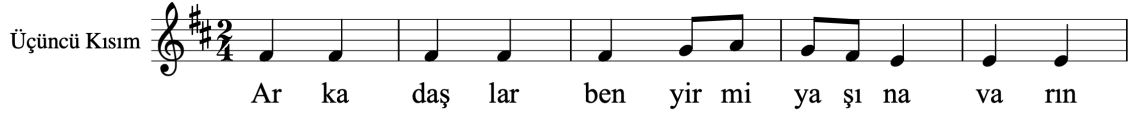
5

ol mak di le rim at sev di ğim dir he le vu rur ken

11

ben mah mûz la rı her ke sin gö zü ba na di ki lir

Üçüncü Kısım

Ar ka daş lar ben yir mi ya şı na va rın

6

ca top çu ol mak is te rim ge ç tim mi ko ca

11

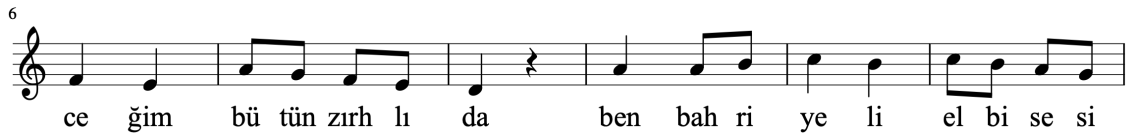
to pun ba şı na sey re din be ni ne şık as ke rim

Dördüncü Kısım

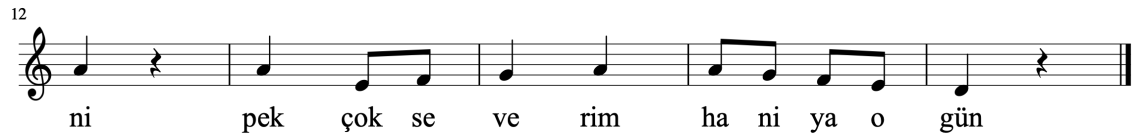
Ben i se yü ce as ker li ği mi ge çi re

6

ce ğim bü tün zırh lı da ben bah ri ye li el bi se si

12

ni pek çok se ve rim ha ni ya o gün

Beşinci Kısım

As ker lik ler den bi ri ni şim di ter cîh

6

e de mem ben ce hep bir ya ye ter ki hiz met

11

e de yim cid dî şu gü zel yur da şu Tür ki ye ye

1

Bir asker olmak isterim hele
Askerler gibi yoktur kahramân
Çünkü kılıcı taktımı bele
Şıkırdatarak gezmek ne de şân

2

Öyle ya fakat ben bir süvârî
Olmak dilerim at sevdiğimdir
Hele vururken ben mahmûzları¹⁵
Herkesin gözü bana dikilir

3

Arkadaşlar ben yirmi yaşına
Varınca topçu olmak isterim
Geçtim mi koca topun başına
Seyredin beni ne şık askerim

4

Ben ise yüce askerliğimi
Geçireceğim bütün zırhlıda
Ben bahriyeli¹⁶ elbisesini
Pek çok severim hani ya o gün

5

Askerliklerden birini şimdi
Tercih edemem bence hep bir ya
Yeter ki hizmet edeyim ciddî
Şu güzel yurda şu Türkiye'ye

6

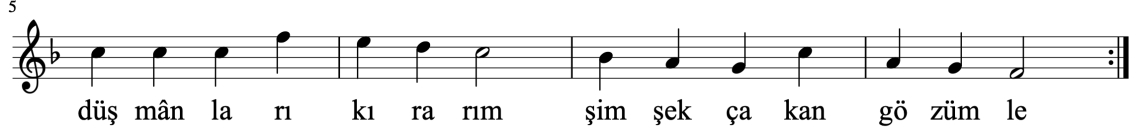
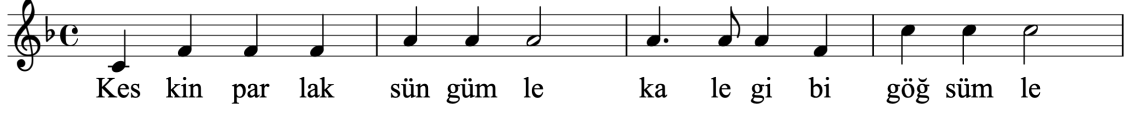
Hakkın var hakkın azîz arkadaş
En doğru sözü söyleyen sensin
Orduda hizmet edecek her baş
Şânlı Türkiye şânlı yaşasın

¹⁵ Mahmûz: Çizmenin, potinin arkasına takılan ve binek hayvanlarını dürtüp hızlandırmaya yarayan demir veya çelik parça.

¹⁶ Bahriyeli: Deniz Kuvvetlerine bağlı asker.

14 Güzel Asker Marşı

Yazan: Muallim Cemil Bey

1
Keskin parlak süngümle
Kale gibi göğsümle
Düşmânları kırarım
Şimşek çakan gözümle
Yerler bârût püskürsün
Gökler âteş üfürsün
Bir gözümü kaparsam
Herkes bana tükürsün

2
Bükülmeyen kolum var
Hiç şaşmayan yolum var
Arslân gibi vücûdum
Îmân dolu göğsüm var
Yok miskînlik sırası
Tenbelliğin yarası
Olmayınca ikisi
Kurtarırım vatani

15 Bebek

Çocuk dünyâsı mecmûasından

Birinci Ses

Ah be be ğim *pek nâz lı sın in ce

İkinci Ses

6

bel li sev dâ lı sın na sıl nin ni

11

söy le ye yim pek ki bâr sın e dâ lı sın

1
Ah bebeğim, ne¹⁷ nâzlısın
İnce belli, sevdâlısın
Nasıl ninni söyleyeyim
Pek kibârsın, edâlısın

2
Kuzum bebek cânım bebek
Uyu, durma ey kelebek
Uykun geldi hep gözüne
Yüzün oldu bir bak renk renk

3
Entarisi benek benek
Uyu yavrum güzel melek
Sensiz ben hiç durur muyum
Üzme beni cicim bebek

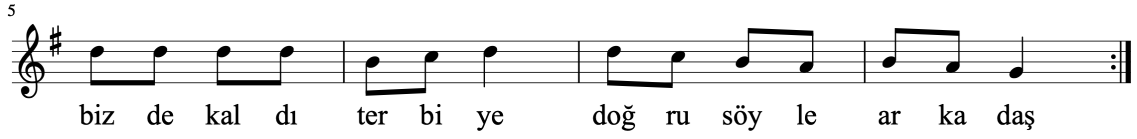
4
Yavrum uyu mışıl mışıl
Gözü parlar pırıl pırıl
Birkaç sene geçsin hele
Yürüyecek tıpır tıpır

¹⁷ Notada "pek" yazıda "ne" olarak geçmektedir.

16

Yaramaz

Yazan: Muallim Cemil Bey

1
Attı Nûri iki taş
Deldi bir cam bir de baş
Bizde kaldı terbiye
Doğru söyle arkadaş

2
Yaramazı atarlar
Bir sürüye katarlar
Tıkır mıkır sayarken
Arkasından bakarlar

3
Yaramazlık yaramaz
İnsânlığa sığamaz
Böyle insân doğrusu
Hayvân bile olamaz

4
Haydi kuzum çabuk koş
Görüyorsun sınıf loş
Oynayalım, koşalım
Miskîn miskîn durma boş

17

Çeviklik

Yazan: Muallim Cemil Bey

1
Sıçra kurtul oynadık
Bilirsin ne kazandık
Bir mendille bir çorap
Alacakken aldandık

2
İp incecik ipten ben
On def'adır atlarken
Sonuncuda düştüm de
Mendil gitti elimden

3
Hopladıkça kan kaynar
Uzumuza¹⁸ cân katar
Ne güzeldir bu oyun
Tenbel kimse yapamaz

4
Dikkat edip atlarız
Pençe üstü sıçrarız
Miskîn kimse görürsek
İçimizden atarız

¹⁸ Uzun: Organ

18 Yirmi Üç Nîsân

Yazan: Muallim Cemil Bey

Ey kah ramân ır kım ey yü ce a sîl
mil le tim ey göğ sün de mil yon ca şe hîd ya tan
va ta nım bir zamân lar ba şı na düş mân la rın
üş müş tü ne cât ve ha lâ sın dan hep fi kir ler örenmiş ti

1
Ey kahramân ırkım! Ey yüce asîl milletim
Ey göğsünde milyonca şehîd yatan vatanım
Bir zamânlar başına düşmânların üşmüştü
Necât¹⁹ ve halâsından²⁰ hep fikirler öğrenmişti

2
İşte bugün istiklâl tohumları ekildi
Hâkimiyet, hürriyet ni‘metleri bilindi
İşte bugün sultânlık milletindir denildi
Esâret unutuldu, korkuları silindi

3
Evet bugün ırkımın bir sa‘âdet günüdür
Türk ilinen istiklâl hürriyet günüdür
Evet bugün yudumun bir selâmet günüdür
İnsâfsız düşmânların bir felâket günüdür

4
Evet bugün Türklerin millî bir bayrâmıdır
Bu bayrâmı süsleyen, şehîdlerin kanıdır
Biz çocuklar bugünü takdîs²¹ eder severiz
Bu uğurda lâzımsa kanımızı dökeriz

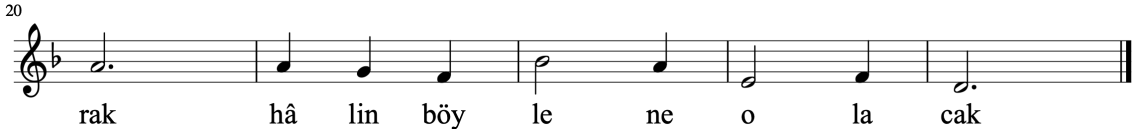
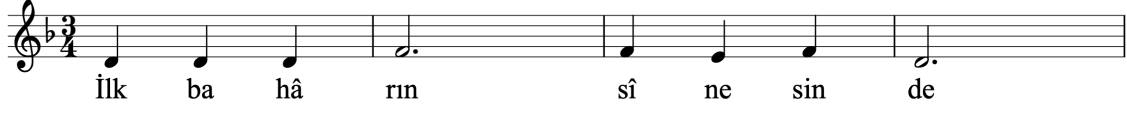
¹⁹ Necât: Kurtarma, Kurtarıлма

²⁰ Halâs: Kurtuluş

²¹ Takdîs: Kutsama

19 YAPRAK

Yazan: İsmâil Hikmet Bey

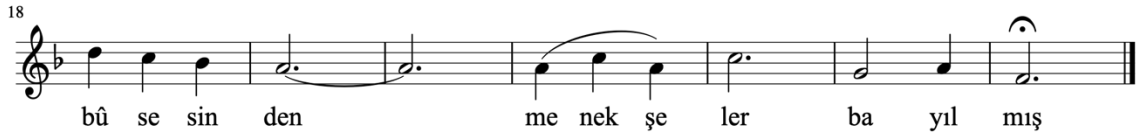
1
İlkbahârın sînesinde
Yetişmiştik güle güle
Bir titreyiş var sesinde
Derdin nedir bana söyle
Güzel yaprak ipek yaprak
Hâlin böyle ne olacak

2
Hazîn hazîn bugün seni
Rüzgârlar mı titretiyor?
Düşündürür hâlen beni
Havalar pek sert gidiyor
Güzel yaprak ipek yaprak
Hâlin böyle ne olacak

3
Güzel yaprak elbet sende
Bir bucakta kalacaksın
Zamânın taş ellerinde
Yarın toprak olacaksın
Güzel yaprak ipek yaprak
Hâlin böyle ne olacak

20
Rûya Kırıklarında

Yazan: Ali Canip Bey

1
Yer sıcak hava sıcak
Karlara kucak kucak
Papatyalar yayılmış
Bülbüllerin sesinden
Güneşin bûsesinden
Menekşeler bayılmış

2
Yollarda genç, ihtiyâr
Kimi görsem bahtiyâr
Bütün çehreler gamsız
Herkesin bir eşi var
Kalbinde ateşi var
Bir yetim yapa yalnız

3
Gün uzun yollar uzun
Dolaştım mahzûn mahzûn
Ağladım yâne yâne
Derdim öyle büyük ki
Hayât öyle bir yük ki
Kimsesi olmayana

21 Yolcu Yolun Şarksa

Yazan: M. N.

1

Yolcu yolun şarksa ansızın çöken
Her taşı mukaddes harâbeyi sor!
Orada son damla kanını döken
Yaralı yiğitler düşüyor

2

Yolcu yolun şarksa, bâhçelerinde
Güllerin üstüne silâh çatılan
Bahârı kan olan illere in de
O yerleri özleyen gönülleri an

3

Yolcu yolun şarksa uğrarsa yarın
Elinde zaferden kopan çiçekle
Göklere dayanan karlı dağların
Ardında yükselen güneşi bekle!

22 Suyun Sesi

Yazan: Hâlid Fahri Bey

1
Ey güzel su berrak su
Ey dâğların kırların
Ey yalçın kayaların
Gümüş saçlı yolcusu

2
Hangi diyârdan çıktın
Uzak mı gittiğin yer
Kırlara mı âşıktın?
Yayılrken gölgeler

3
Ben sustum suyun sesi
Yükseldi perde perde
Tatlı billûr²² nağmesi
Çırpındı vâdilerde

4
Dedi yolum uzundur
Beni her yerde ara
Ne insânlar mahzûndur²³
Yetişeyim onlara

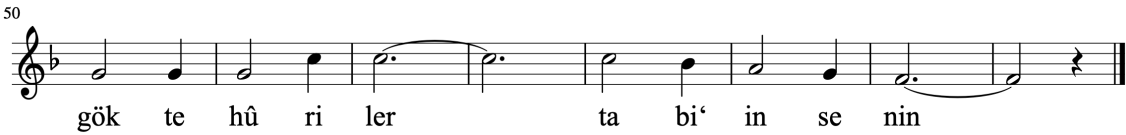
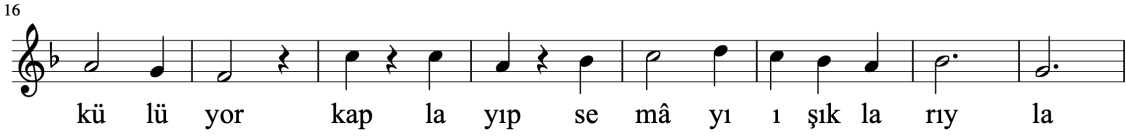
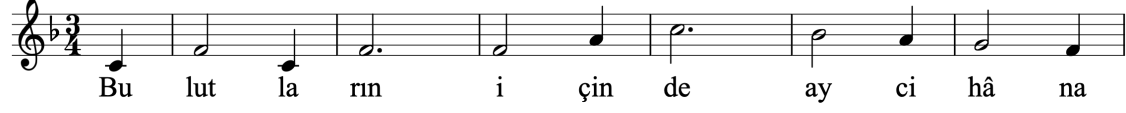
5
Benim bir damla suyum
Âleme şifâ sunar
Ben şefkat yolcusuyum
Sesimde tesellî var

²² Billûr: Duru, temiz ve akıcı

²³ Mahsun: Hüzün

23 Ay

Yazan: Ali Rıdvân Bey

1	2	3
Bulutların içinde	Kaplayıp semâyı ışıklarıyla	Ey güzel kemer
Ay cihâna gülüyor	Korunmaz yollarda sessizce gezer	Nerde meskenin
Sevimli sînesinden	İssız gecelerde inip sâhile	Gökte hûriler
Şu'leler ²⁴ dökülüyor	Gümüş saçlarıyla denizde gezer	Tab ²⁵ 'in senin

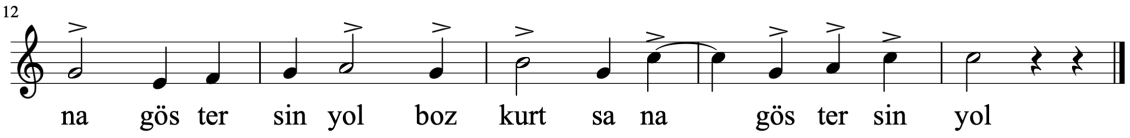
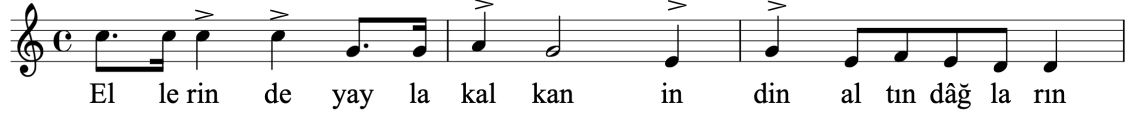
²⁴ Şu'le: Alev

²⁵ Tab': Aydınlatan, Huy, Tabiat, Yaradılış,

24

Türk Ocağı Gençlerine

Yazan: Sâlim Rifat Bey

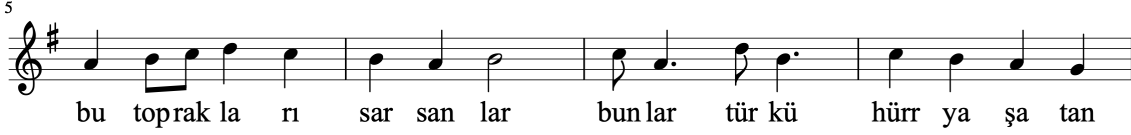

1	2	3
Ellerinde yayla kalkan	Göğsünde bir derin yârâ	Ne Resûldü ne kağandı
İndin altın dâğlarından	Bir gün düştük bozkırlara	Bozkurt genç birkumandandı
Dedi sana oğuz atan	Dâğ, taş, orman, deniz, kara	Haykırdı, bir gün uyandı
Kahramânlık en büyük şân	Dedi sana durma ara	Durgun sular dalgalandı
Yürü, uğraş, muzaffer ol	Yetiştin en dar gününde	Bozkurt indi kayalardan
Bozkurt sana göstereceğin yol	Baktın bozkurt var önünde	Kucakladı onu vatan

4	5
Ellerinde taşla demir	Kar, kış, dere, bayır, ırmak
Dedi, şekil al, vur, devir	Durma atıl koşmaya bak
Kaygılanma çok senindir	Yerler kirli, gökler ırâk
Sen yürü dâğ, taş ekilir	Ya yükselmek ya yok olmak
Sensin kuran ilk vatanı	Yürü, uğraş, muzaffer ol
İlk kılıcın yaradanı	Âzmin sana göstereceğin yol

25 Türk Ordusu

Yazan: Yaşar Nâbi Bey

1

Bu heybetle geçen erler kimlerdir?
Kimlerdir bu toprakları sarsanlar
Bunlar Türkü hür r yaşatan askerdir
Yüzlerinde hür r hilâlin nûru var

2

Dik başları dâğa boyun eğdirir
Gözlerinden kuvvet alır şimşekler
Târihleri Türk adına şân verir
Gece gündüz hudûtları o bekler

Mâ ba'dî²⁶ Çocuk dünyâsının 14. Sayısında

²⁶ Mâ ba'dî: Devamı

26 Köy(Müz)

Yazan: Nâmık Edip Bey

Birinci Ses

İkinci Ses

Kö yü müz ne hoş ba kan

5

dâğ la rı de re si var câ nâ

10

bu ra dan ya kın söy le yin ne re si var

1
(Köy) müz ne hoş bakan
Dâğları, deresi var
Cânâ buradan yakın
Söyleyin neresi var

2
Köpüklerle çağlayan
Irmağın suyu tatlı
Bâğlarında şakıyan
Kuşlar altın kanatlı

27 Dere

Yazan: Cevâd Bey

Umûm²⁶ talebe²⁷ tarafından

1
Söyle bana güzel dere
Sâf suların nereden çıkar
Nereleri okşar, yıkar
Ya gittiğin mahall nere?

2
Dâğlar başı doğduğum yer
Bâbâm bulut, Anam sağnak
Beşiğim bir berrak kaynak
Ki çiçekler onu örter

²⁷ Umûm: Tüm, herkes

²⁸ Talebe: Öğrenci

28 Oyun

(Rond teşkîl ederek)

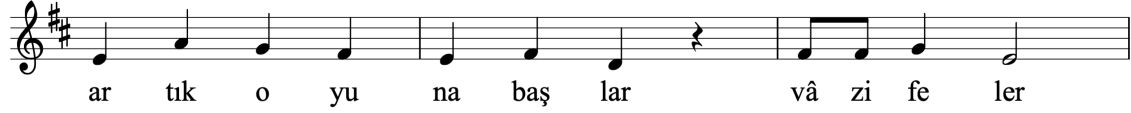
Yazan : İbrâhim Alaaddin Bey

Bir kısım

3

Diğer kısım

6

Derslerden yorulunca çocuklar
Artık oyuna başlar

Oynamakla vücûda kuvvet gelir
Rûhumuzda şenlenir

Vâzifeler hep bitince oynamak
Çocuklara bu bir hakk

Fakat tenbel, miskîn olan çocuğun
Hakkı yoktur oyuna

Yorulmadan olmak dünyâda memnûn
Kismet olmaz insâna

Çalışmadan bir su bile içilmez
Ekilmeden biçilmez

29 Bebeğim

Yazan: Ayşe Yıldız Hanım

Ne se vim li bir be bek

al tın saç la rı i pek he nüz aç mış

bâğ çe de ya na ğı pen be çi çek de niz ren

gi göz le ri pek çet re fil söz le ri

1
Ne sevimli bir bebek
Altın saçları ipek
Henüz açmış bğçede
Yanağı penbe çiçek
Deniz rengi gözleri
Pek çetrefil sözleri

2
Beyâzın kamelya gibi
Nermin tonbul elleri
Çok canlıdır yaramaz
Hiçbirinde duramaz
Pek çok sever şekeri
Ona hiç dayanamaz

30

Kış Gecesi Mehtâbı

Yazan: Mehmed Fâruk Bey

1	2	3	4
Her yerde ayaz	Sanki bir kartop	Akar pınarlar	Her yerde ayâz
Gökte ay beyâz	Demiş de hop hop	Yazı ararlar	Beyâz ay donmuş
Soğuktan donmuş	Kubbeye konmuş	Nerde bahâr, yâz	Göklere konmuş

31 İlk Bahâr

Yazan: Mehmed Fâruk Bey

Moderato

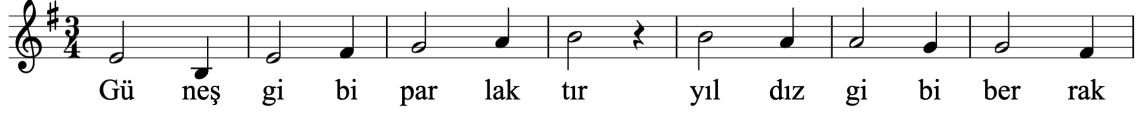
1
Bahâr geldi, bahâr geldi
Bizi yapa yalnız bırakan
Hasretiyle gönül yakan
O sevimli kuşlar geldi
Bahâr geldi, bahâr geldi

2
Ovalar ne kadar yeşil
Yarın bu sevimli bahâr
Kucak kucak çiçek saçar
Kesilir ağaçlar yeşil
Sarışın yamaçlar yeşil

Mâ-badı: [Bizim mecmûa] Sayı (5)

32 Temizlik

Yazan: Muallim Cemil Bey

1
Güneş gibi parlaktır
Yıldız gibi berraktır
Saklanamaz bir yerde
Bir cam gibi şeffaftır

2
Ekmek değil, yenilmez
Su değildir, içilmez
Bundan ayrı durana
İnsân bile denilmez

3
Ne mühimdir hele bak
İnsân olmak da yasak
Bunun adı temizlik
Kurtaracak bu ancak

4
Temiz olur hep insân
Madem değil bir hayvân
Hayvân bile pis olmaz
Aç gözünü ne yaman

33

Haftanın Günleri

Yazan: Muallim Cemil Bey

1

Yedi gündür tamam bir hafta
Gelir geçer sen say her def a
Cum'a çeker hafta başını
Ben başım der çatar kaşını

2

Mekteb açar cum'a irtesi
Gürül gürül akarak sesini
Peşini hiç bırakmaz pazar
Kendi billûr nâzlı der yazar

3

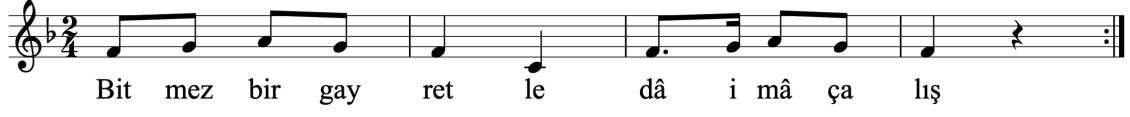
Korunalıdır Pazar irtesi
Yoktur bundan başka incesi
Bacağı salladı Salı
Bizde kaldı haftanın adı

4

Çarşanbanın gelişi bize
Perşenbeyi anlattı size
Hafta bitti oldu yedi tam
Ben saydım, sen dinledin tamam

34 Çiftçi

Yazan: Ali Rıdvân Bey

Bitmez bir gayretle dâimâ çalış
Güneş yükselmeden tarlana yürü
Kalmasın vatanda boş yer bir karış
Senindir bu toprak bahtiyâr köylü

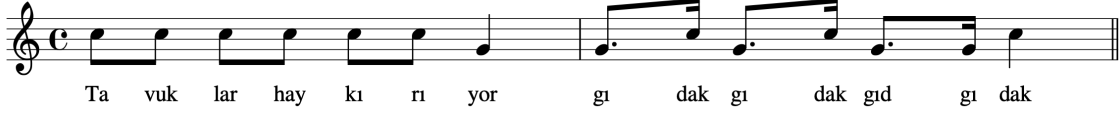
Kırlarda dolaşır görmeden gider
Çiftçiye yalnız bu semâ'dan yeter

35

(Kümes Hayvânları) Rond

Yazan: Yaşar Nâbi Bey

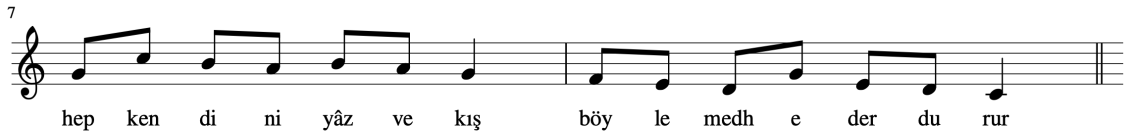
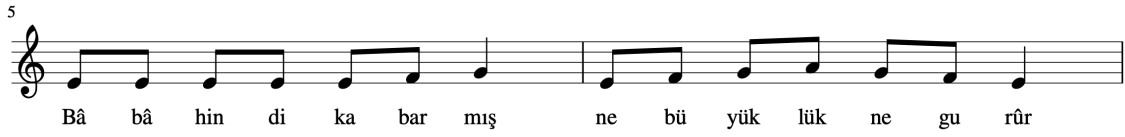
Tavuk

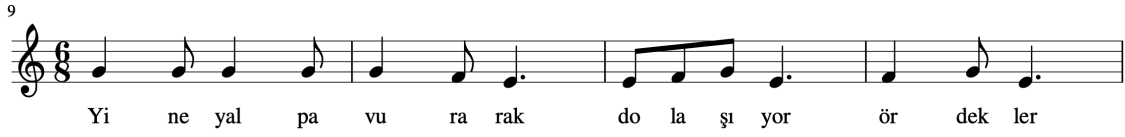
Horoz

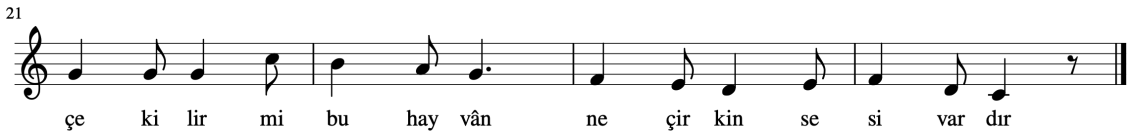
Hindi

Ördek

Kaz

1

Tavuklar haykırıyor
Gıdak gıdak, gıd gıdak
Nasıl boyun kırıyor
Şu çapkın horoza bak

2

Bâbâ hindi kabarmış
Ne büyüklük ne gurûr
Hep kendini yâz ve kış
Böyle medh eder durur

3

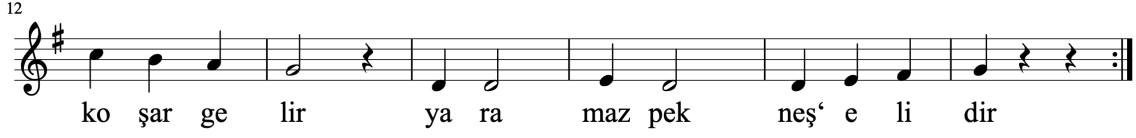
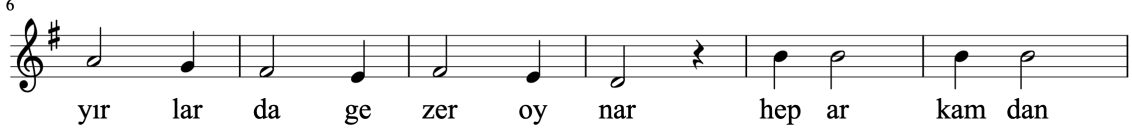
Yine yalpa vurarak
Dolaşiyor ördekler
Su başında durarak
Karşıya yüzecekler

4

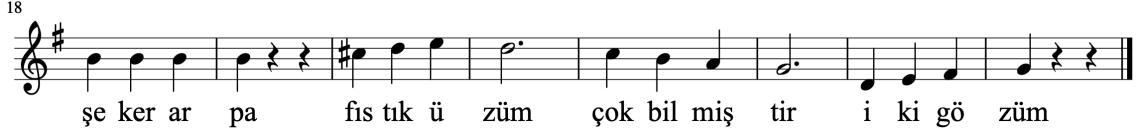
Kazların hiç doymayan
Kursakları anbardır
Çekilir mi bu hayvân
Ne çirkin sesi var

36 Kuzu

Birinci sınıf kırâatından

iki kıta bu beste ile okunduktan sonra nihâyetindeki iki mısra' aşağıdaki beste ile okunacaktır

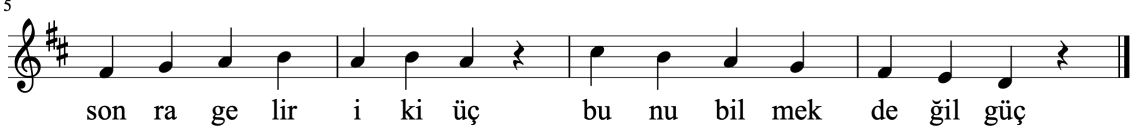
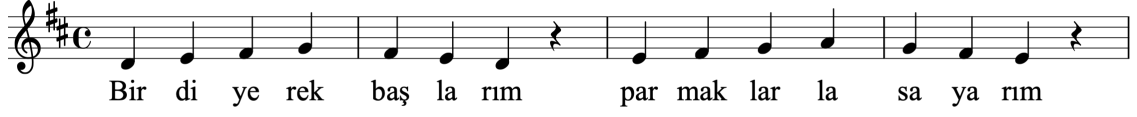

1	2
Mini mini bir kuzum var	Yanından ayrılısam biraz
Çayırlarda gezer oynar	Hemen yanık yanık meler
Hep arkamdan koşar gelir	Kırda ki otlarla doymaz
Yaramaz pek neş'elidir	Daha ister neler neler

Şeker, Arpa, fıstık, üzüm
Çok bilmiştir iki gözüm

37 Sayalım

Yazan: Sabri Cemil Bey

1
Bir diyerek başlarım
Parmaklarla sayarım
Sonra gelir iki üç
Bunu bilmek değil güç

2
Ne kolaydır ya altı
Şöyledir dört, beş, altı
Yedi, sekiz, dokuz, on
Sayılara yoktur son

3
Neme yetmez bu kadar
Bellediğim sayılar
Bilmeyen hiçbir sayı
Nasıl sayar parayı

4
Ceviz alsa aldanır
Hesapsız iş fenâdır
Ben bunları öğrendim
Duydunuz ya efendim

38 Gemiciler

Beşinci sınıf kırâatında: Yusuf Ziya Bey

1

Biz denizin çocukları şen gemiciler
Fırtınalı, ıssız enginleri severiz
Hayâtımız bir köpürmüş dalgaya benzer
Rüzgârların ninnisiyle uyur kalbimiz

2

Sular tanır ay yıldızlı bayrağımızı
Güneş ufka gömülürken bizi selâmlar
Duâ eder arkamızdan bir denizkızı
Gözlerimiz enginlerde düşmânı arar

3

Ah ölünce dalgalara gömsünler bizi
Gönül ıssız fırtınalı bir ummân²⁹ ister
Tarihlere bırakırız hayâlimizi
Biz denizin çocukları şen gemiciler

²⁹ Ummân : Okyanus

39 Vapur

Yazan: Ali Rıdvân Bey

Ba ca sın dan si yâh du
man püs kü re rek ko şar ko
şar hiç bir ta raf ta dur ma
dan ko ca der yâ la rı a şar

1

Bacasından siyâh duman
Püskürerek koşar koşar
Hiçbir tarafta durmadan
Koca deryâları aşar

2

Yürür iken denizlerde
Danışmayın ufuklara
Ba'zı günlerce giderde
Görünmez bir ufak kara

3

Gece demez, gündüz demez
Hücûm eder şu dalgalar
Lâkin onu alt edemez
Fırtınalar, kasırgalar

41 Sabâh

Yazan: Ali Rıdvân Bey

Birinci ses

Gel ar tık gü zel kardeş ho roz lar

İkinci ses

6

hay kı rı yor kar şı dan do ğan gü neş

12

ha yâ ta ça ğı rı yor

1

Gel artık güzel kardeş
Horozlar haykırıyor
Karşıdan doğan güneş
Hayâta çağırıyor

2

Dökerek gökyüzünden
Altın ışıklarını
Diyor çalış bugünden
Düşünerek yarını

3

Arkadaşlar mektepte
Bizi beklemesinler
Sonrasını görünce
Uykucu demesinler

42 Sonbahâr

Yazan: Süleyman Sâib Bey

1

Düşmüş soluk yaprakları
Çıplak kalmış bütün dallar
Yâzın beyâz zanbakları
Boyun eğmiş, sanki ağlar
Bu mevsimde başka zevk var

2

Rüzgâr eser serin serin
Dere durmaz yine akar
Küçük çocuk, el çırp sevin
Bak ne güzel şu sonbahâr
Her mevsimin bir zevki var

43 Akşam

Yazan: Ali Rıdvân Bey

Moderato

İn di gü neş gök ler den
al ça lı yor ba tı yor
et râ fi ke der ve ren
bir du man ka pa tı yor

1

İndi güneş göklerden
Alçalıyor, batıyor
Etrâfı keder veren
Bir duman kapatıyor

2

Bulutlar pembe pembe
Saçılmış pamuk gibi
Yıldızlar gökyüzünde
Yer alıyor gizli gizli

3

Sana yok dünyâda eş
Nûruna olmaz bedel
Ey güneş, güzel güneş
Kuzum yarın yine gel

44 Bahâr Rüzgârı

1
Aydınlatır sıcak güneş
Ormanları tarlaları
Es bahârın hoş rüzgârı
Ey bahârın hoş rüzgârı

2
Kırlangıçlar nerde şimdi?
Kış gelince gitmişlerdi
Kar yağmadan gitmişlerdi
Fakat yâzın gelir onlar

3
Artık yok hiç ne kış, ne kar
Hep ağaçlar çiçeklenmiş
Yâz zamânı dünyâ şenmiş
Köy, kasaba, her yer şenmiş

4
Lâkin bizde kırlangıçlar
Mavi gök boş ey hoş rüzgâr
Gökyüzü boş, tatlı rüzgâr
Billûr dere, ipek orman

5
Haber gelir uzaklardan
Kırlangıçlar uzaklardan
Gelsinler boş yuvaları
Es bahârın hoş rüzgârı

45
Semâ'nın Süsleri

Yazan: Ali Rıdvân Bey

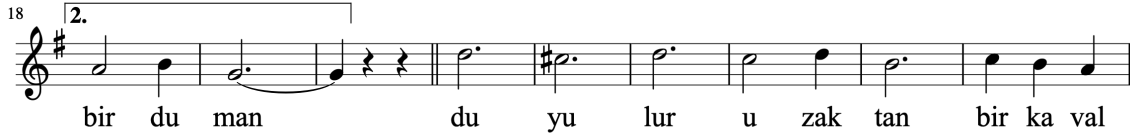
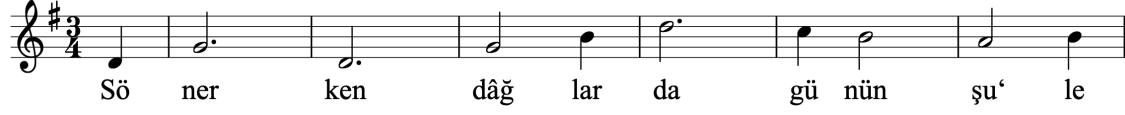

Meleklerden seçilmiş
Semâ'da üç güzel kız
Onlardan halk edilmiş³⁰
Ay, bulutlar ve yıldız

³⁰ Halk edilmek : Yaratılmak

46 Çiftlik Manzarası

Yazan: Orhan Seyfi Bey

1

Sönerken dâğlarda günün şu'lesi³¹
Sarar yamaçları ince bir duman
Duyulur uzaktan bir kaval sesi
Sürüler çiftliğe döndüğü zamân

2

Akşamın bu ıssız sâatlerinde
Nedir bu her şeyde sezilen melâl³²
Bir leylek tarlanın orta yerinde
Bükülmüş başıyla canlı bir suâl³³

3

Serçeler dallarda birer serseri
Kumrular muhabbet mecrâsında
Horozlar bu çapkın derebeyleri
Çiftliğe tasarruf iddiâsında

³¹ Şu'le: Işık

³² Melâl: Sıkıntı

³³ Suâl: Soru

47 Tayyâre

Yazan: Türk Hava Mecmûasından

A tı mı zı i' lâ e dip ceh di le pey mân
4 tay yâ re le rin göğ sü ne al bay ra ğı tak tık
8 hür met le ba kar ken bi ze yıl dız lar u zak tan sağ dan
12 so la sol dan sa ğa rüz gâr gi bi ak
16 tık en şân lı e mel ler ta şı yor kalp le ri miz den
20 yıl dız la ra tür küz de mek âz miy le u çar ken

Atımızı i'lâ³⁴ edip cehd³⁵ ile peymân³⁶
Tayyârelerin göğsüne al bayrağı taktık
Hürmetle bakarken bize yıldızlar uzaktan
Sağdan sola, soldan sağa rüzgâr gibi aktık
En şânlı emeller taşıyor kalplerimizden
Yıldızlara Türküz demek âzmiyle uçarken

Mâ ba'dî³⁷: Mecmûada³⁸

³⁴ İ'lâ: Yüceltmek

³⁵ Cehd: Çalışma

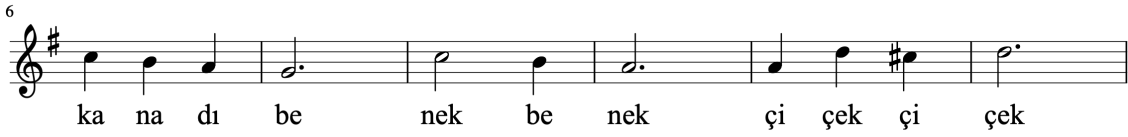
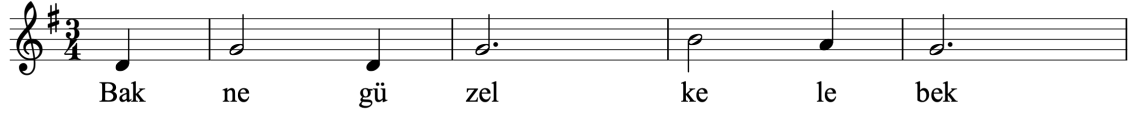
³⁶ Peymân: Yemin, and

³⁷ Mâ ba'dî: Devamı

³⁸ Mecmuâ: Dergi

48 Kelebek

Yazan: Balıkesir Muallim Mektebi
Talebesinden Vehbi Efendi

1
Bak ne güzel kelebek
Kanadı benek benek
Çiçek çiçek geziyor
Her kokuyu seziyor

2
O küçük şen yaramaz
Ba'zân yorulur kalır
Gezer gezer duyamaz
Ve sıcaktan bunalır

3
Kelebek durma hiç koş
Her taraf ıssız bomboş
Kalbin sevinçle dolsun
Kederi neş'en boğsun

49 Ateş Böceği

Yazan: Hâlid Fahri Bey

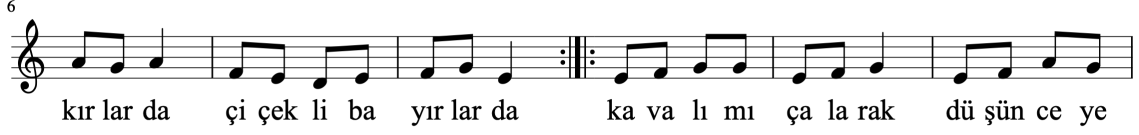
1
Yıldız gibi karanlıkta
Ba'zı yanan ba'zı sönen
Işığınla uç, parılda
Güzel ateş böceğisin

2
Pırıl pırıl uçuşların
Gölgeleri benekliyor
Senden bu akşam kuşların
Yuvası ışık bekliyor

3
Dallar, yapraklar içinden
Süzül bir altın ok gibi
Parla parla sevincinden
Çarpsın yuvaların kalbi

50 Çoban

Yazan: İbrâhim Sâdi Bey

1
Ben bir küçük çobanım
En neş'eli zamânım
Misk kokulu kırlarda
Çiçekli bayırlarda

2
Kavalımı çalarak
Düşünceye dalarak
Dolaştığım zamândır
Kırlar bana vatandır

51

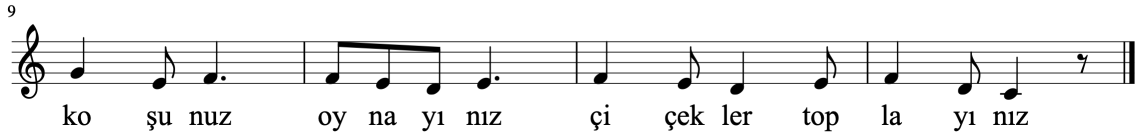
Bahâr Sabâhı

İkinci sınıf kırâatında

Yazan: Ali Rıdvân Bey

İki kıtası bu beste ile okunduktan sonra iki mısrağı aşağıdaki beste ile okunacaktır.

1
Neş'elenin, Sevinin
İlkbahâr yine geldi
Güllere müjde veren
Bülbüller dile geldi

2
Melek yüzlü kuzular
Yayıldı çayırlara
Doldu güzel kokular
Ormanlara kırlara

Koşunuz, oynayınız
Çiçekler toplayınız

52 İleri

Yazan: Ali Ulvi Bey

Arş i le ri arş i le

ri is te ği miz i ler le

mek arş i le ri hep i le

ri ge ri ka lan öl müş de mek

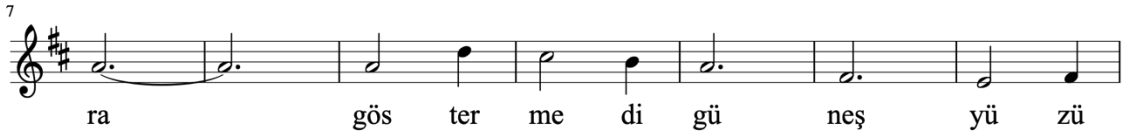
1
Arş ileri, arş ileri
İsteğimiz ilerlemek
Arş ileri hep ileri
Geri kalan ölmüş demek

2
Okuyalım hüner, ilm
Sayesinde yükelelim
Durmayaalım, çalışalım
Her bir işe alışalım

53 Kış

Kırâatden

Ali Rıdvân Bey

1
Kaç gündür gökyüzü yine kapkara
Göstermedi güneş yüzünü biraz
Kurtlar iniyor muş³⁹ karşı dâğlara
Gökten dökülmekte kar beyâz beyâz

Kış bâbâ misâfir kaldığın yeter
Sen git de sevgili bahârı gönder

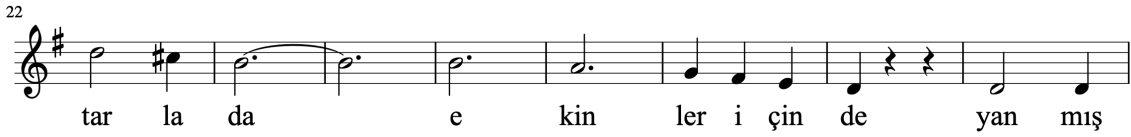
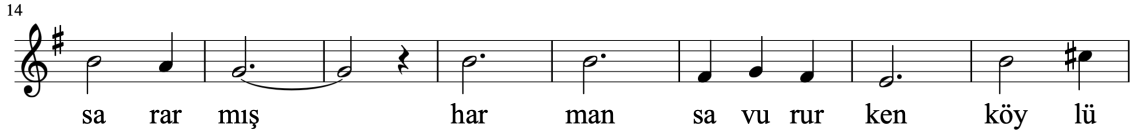
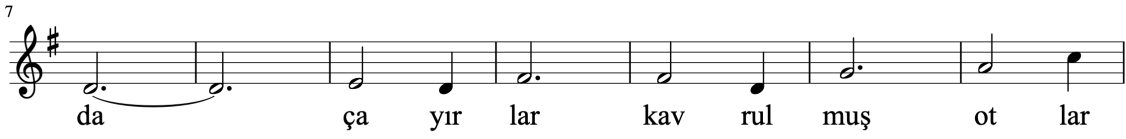
Ağaçlar hasretle bahârı arar
Çıplak kollarında karlar birikmiş
Soğuktan titresin bunca yoksullar
Yaslı gözlerini semâ'ya dikmiş

Kış bâbâ misâfir kaldığın yeter
Sen git de sevgili bahârı gönder

³⁹ Notada yer alan "Muş" hecesi kıtadaki sözlerde görülmemektedir.

54 Yâz

Yazan: Ali Rıdvân Bey

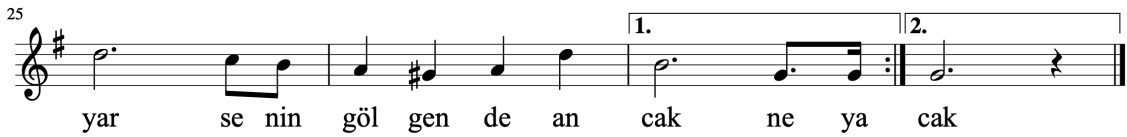
1
Kaynıyor bir kızgın güneş semâ'da
Çayırlar kavrulmuş otlar sararmış
Harman savururken köylü tarlada
Ekinler içinde yanmış kararmış

2
Yapraklar buruşmuş dallar üstünde
Nerdesin nerdesin sevgili rüzgâr
Bir bulut uçmadı işte bugünde
Yağmur yağmayalı belki bir ay var

Mektebler kapandı basınca sıcak
Ne mümkün bu halde derslere bakmak

55 Bayrak

Yazan: Ali Rıdvân Bey

1
Göklerin ay yıldızı
Nûrlu sîrende yanar
Vatanın oğlu kızı
Seni şerefle anar

2
Kırmızı Akislerin⁴⁰
Kalelere şân verir
Güneş gibi sislerin
Arasından yükselir

3
Ne yaman heybetin var
Yaşa ey şanlı sancak
Kalbimiz neş'e duyar
Senin gölgede ancak

⁴⁰ Akis: Yansıma

56 Kuşlarla

Yazan: Ali Rıdvân Bey

1
Bülbüllerin o sehâr⁴¹
Âhengi var sesinde
Bir başka incelik var
Nâ-dîde bestesinde

2
Doğmuş güneş ufukta
Kuşlar öter o söyler
Bir kuş demek çocukta
Ötmekteler beraber

3
Hiç susmayan şu yerler
Elhânınızla⁴² dolsun
Bir şevk olup serâser⁴³
Kırlarda neş'e bulsun

⁴¹ Sehâr: Sihirli, Büyülü

⁴² Elhân: Nameler, şarkılar, melodiler

⁴³ Serâser: Bir baştan bir başa

57
Bahâr

Yazan: İsmâil Hikmet Bey

1
Kırlardaki mahlûkların⁴⁴
Bugün birçok âhengi var
Şu zümrüdün dallar bakın
Sallandıkça nağme saçar

2
Gülerekten der her çiçek
Bir kokular serpeceğim
Gel kanatlı bir kelebek
Ben okşayıp seveceğim

3
Kırlangıçlar fülüt çalsın
Bu tertibe diyecek yok
Çimenlerde halı yaysın
Yapacak iş daha pek çok

4
O gün ulu bir cem'iyet
Bütün kuşlar çalgı çalar
Çiçek, çimen görür hizmet⁴⁵
Gelin olur güzel bahâr

⁴⁴ Mahluk: Yaratık

⁴⁵ Hizmet: Hizmet

58 Teşriyye

Yazan: Esad Adil Bey

Her - an u - ma - rak teş - rî - fi - ni - zi has - ret - le

6
bek - le - dik yol - lar - da si - zi ni - hâ - yet ku - dû - mün - le genç ih - ti -

12
yâr bu - gün si - zi gör - dü ol - du bah - ti - yâr ya - şa

18
ey a - zîm - kâr î - mân - lı gâ - zi sa - fâ gel - di - niz bü - yük şân - lı gâ -

24
zi ya - şa ey a - zîm - kâr î - mân - lı gâ - zi sa - fâ

30
gel - di - niz bü - yük şân - lı gâ - zi u - fuk - tan bir gü - neş gi - bi doğ - du - nuz

37
zul - me - ti kov - du - nuz cah - li boğ - du - nuz aç - tı - ğı - nız yo - lun

43
şi - tâ - bâ - nı - yız biz cum - hû - ri - ye - tin ni - geh - bâ - nı - yız

1
Her an umarak teşrîfinizi⁴⁶
Hasretle bekledik yollarda sizi
Nihâyet kudûmunle⁴⁸ genç ihtiyâr
Bugün sizi gördü oldu bahtiyâr

2
Ufuktan bir güneş gibi doğdunuz
Zulmeti⁴⁷ kovdunuz, cahili boğdunuz
Açtığımız yolun şitâbânıyız⁴⁹
Biz Cumhûriyetin nıgehban⁵⁰

Yaşa ey azîmkâr î mânlı gâzi
Safâ geldiniz büyük şanlı gâzi

⁴⁶ Teşrîf: Gelme

⁴⁷ Zulmet: Karanlık

⁴⁸ Kudûm: Gelme

⁴⁹ Şitâbân: Koşma

⁵⁰ Nıgehban: Gözcü

59

Anneciğim Burdasın

Yazan: İsmâil Hikmet Bey

Moderato

Gü neş ba tıp ka ra rın ca so kak
 lar göz le ri mi ka pa rım ben
 ses siz ce ge lir be nim baş u cu ma
 her ge ce be ni se ver
 ok şar ö per ku cak lar

1

Güneş batıp kararınca sokaklar
 Gözlerimi kaparım ben sessizce
 Gelir benim başucuma her gece
 Beni sever okşar öper kucaklar

2

Göklerde mi, cennette mi geziyon
 Sabâh olur gözüm yolda beklerim
 Hep uzanır boşluklara ellerim
 İşte rûhum varlığını seziyor

3

Bilmem beni bulutlardan korur mu?
 Melek ninem sakın ölmüş olmasın
 Ne fenâ his aman kimse duymasın
 Ölüm nedir? Melekler hiç ölür mü?

4

Çınlar hâlâ kulaklarımda sesin
 Beni böyle gülümseyip sevmezdin
 Ölmüş olsan rû'yâmada girmezdin
 Anneciğim anneciğim nerdesin

60 Ninni

Yazan: Muallim Mehlîkâ Hanım

Gün e ri yor su lar çağ lar

sis ler kay dı ye şil dâğ lar bak ne di yor

e sen rüz gâr u yu gü zel be bek ni n

ni u yu na rin çi çek nin ni

1
Gün eriyor, Sular çağlar
Sisler kaydı yeşil dâğlar
Bak ne diyor esen rüzgâr
Uyu güzel bebek ninni
Uyu narin çiçek ninni

2
Sen uyursan hep melekler
Beyâz renkli kelekler
Etrâfında dönecekler
Şen bülbülüm uyu ninni
Nâzlı gülüm uyu ninni

3
Uyu yavrum denilirken
Ay buluttan süzülürken
Işık yağdı mâi⁵¹ gökten
Uyu güzel bebek ninni
Uyu narin çiçek ninni

⁵¹ Mâi: Mavi

61 Deniz

Yazan: Nâzım Bey

1 2 3
Deniz mavi bir atlas Hesâpsız zümrüt suyu Ne güzel bir anadır
Köpürür olur elmäs Bulunmaz eni boyu Dalgalarla çalkanır

4 5
Yâzın durur pek sâkin İnsân uzaktan sanır
Kışın coşuyor lâkin Rûh içinde yıkanır

62 Kedim

Yazan: Orhan Seyfi Bey

1
Kedim henüz bir yaşında
Uyuyor soba başında
Hem cesûrdur hem de kurnaz
Bir tı kırtı duyar duymaz

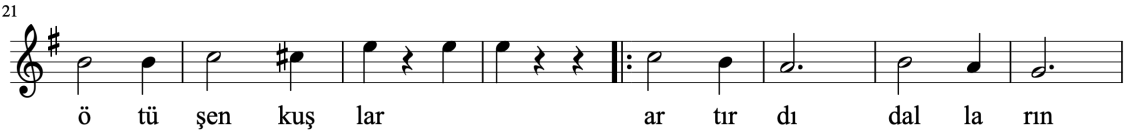
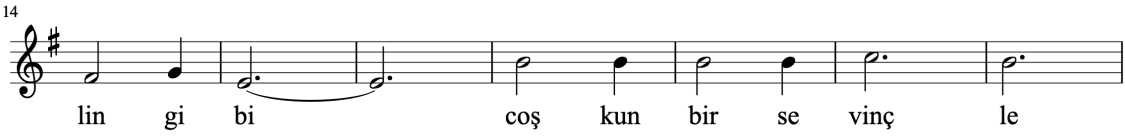
3
Damdan tavandan indiler
Birer deliğe sindiler
Koşup yakalıyor hemen
Yuvasından deliğinden

2
Uyanır arslân kesilir
Gözleri volkan kesilir
Onlar iki gündün beri
Bizim evin fâreleri

4
Çıkanları diri diri
Artık bunlardan hiçbiri
Dolaplarıma girmiyor
Kitâbları kemirmiyor

63 İlk Bahâr

Yazan: Ali Rıdvân Bey

Şarkının iki kıtâ'sı böylece okunduktan sonra aşağıdaki beste ile son iki mısra' okunacaktır.

1

2

Kırların bir büyük şetâreti⁵² var

Bülbül niyâz etti⁵³, güller açıldı

Süslendi ağaçlar bir gelin gibi

Zümrüt çayırlarda kuzular meler

Coşkun bir sevinçle ötüşen kuşlar

Cihâna bir bitmez neş'e saçıldı

Artırdı dalların güzelliğini

Yayıldı kırlara hep papatyalar

İlk bahâr ilk bahâr meftûnuz⁵⁴ sana

Saâdet getirdin güzel vatana

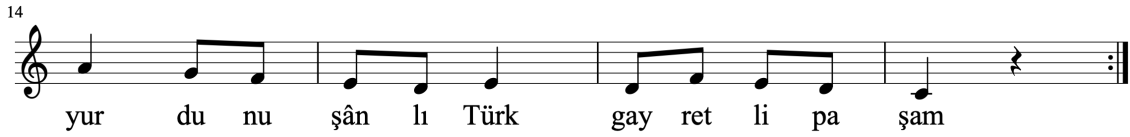
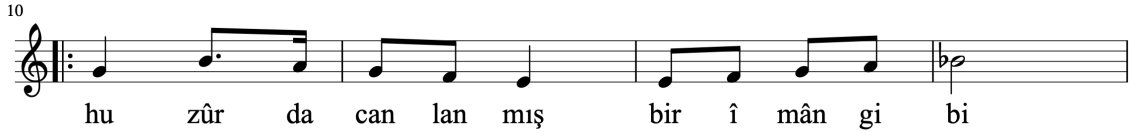
⁵² Şetâret: Neşe

⁵³ Niyâz Etmek: Yalvarmak, dua etmek, rica etmek

⁵⁴ Meftûn : Tutkun, Aşık

64 Kumandan Marşı

Yazan: Balıkesir Orta Mektep Türkçe
Muallimi Hikmet Turhan Bey

1

İstiklâl cenginde bir arslân gibi
Savaşın düşmânla devletli paşam
Huzûrda canlanmış bir î mân gibi
Yurdunu şânlı Türk gayretli paşam

2

Altında zaferin destânı var
Her köşe her bucak ismini anar
Rûhunda mukaddes bir ateş yanar
Gençliğin hâmîsi⁵⁵ şefkatli paşam

3

Ordunun sevgili mert kumandanı
Sizsiniz(Gâzi)nin etrâfı yanı
İçinde dolaşan hamîyyet⁵⁶ kanı
Milletin özüdür î mânlı paşam

⁵⁵ Hâmî : Gözetleyen, Himaye eden

⁵⁶ Hamîyyet: Millî onur ve haysiyet

65 Türk'ün Duâsı

(Ziya Gökalp) Merhûm

Andante

Birinci Ses

İkinci Ses

Yü ce tan rı biz ki yav ru kurt la rız sa na gel

5

dik va tan i çin du â ya sa na gel dik

9

va ta i çin du â ya yur du mu zun ne câ tı nı di le riz

14

e li mi zi aç tk iş te se mâ' ya biz yal va rır i ken

18

söy le â min du â mı zı ka bul ey le â min

Yüce tanrı biz ki yavru Türkleriz
Sana geldik vatan için duâya
Yurdumuzun necâtını⁵⁷ dileriz
Elimizi açtık işte semâ'ya
Biz yalvarır iken söyle âmîn
Duâmızı kabul eyle âmîn

⁵⁷ Necât: Kurtulma

66 Sivrisinek

Kıraâten

Birinci Ses

İkinci Ses

Ba' zı ka lın ba' zı in

7

ce ke mâ ny la söy le ne rek ku la ğım

14

da bü tün ge ce dö nüp du ran siv ri si nek

21

o in ce cik vü cû du nu a vu cu ma

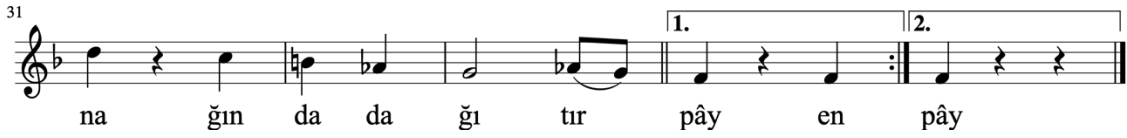
27

a la ca ğım i yi bil miş ol na şu nu

ke mâ nı nı kı ra ca ğım siv ri si nek

Ba'zı kalın, ba'zı ince
Kemânıyla söylenerek
Kulağında bütün gece
Dönüp duran sivrisinek
O incecik vücûdunu
Avucuma alacağım
İyi bilmiş olma şunu
Kemânını kıracağım sivrisinek

67 On İki Ay

1
On iki ay üzer üzer
Geçit resmî yapıp geçer
En başta Mart o dönen ay
Sağanağında dağıtır pây

2
Ba'zen uşür gözü akar
Bulsa kazma kürek yakar
Yanı sıra gider nîsân
O der ilkin çiçek takan

Mâ ba'dî⁵⁸ kırâatte⁵⁹

⁵⁸ Mâ ba'dî: Devamı

⁵⁹ Kırâat: Okuma

68 Türk'üm

Yazan: Balıkesir Orta Mektep
Mezunlarından Nüzhet Bey

Birinci Ses

İkinci Ses

Tür küm sel ler gi bi aş mak is te rim za fer

6

den za fe re koş mak is te rim Tür küm sel ler gi bi aş mak

12

is te rim za fer den za fe re koş mak is te rim yur du ma yan

19

ba kan düş mân lar i çin yur du ma yan ba kan düş mân lar i çin u lu

26

tu fân o lup taş mak is te rim u lu tu fân o lup taş mak is te rim

1

Türk'üm seller gibi aşmak isterim
Zaferden zafere koşmak isterim
Yurduma yan bakan düşmânlar için
Ulu tûfân olup taşmak isterim

2

Türk'üm arslân gibi kalbimde î mân
Elimde dilimde mukaddes⁶⁰ kur'ân
Düşmânı ezerim her yerde her an
Vatanımda hür dolaşmak isterim

⁶⁰ Mukaddes: Kutsal

69 Kanarya

Yazan: Orhan Seyfi Bey

Ka nar ya mız süs lü te miz Bir kü çü

cük ka fe si var Bu çap kı nın

i Őit se niz ne de Őak rak bir se si var

1	2
Kanaryamız süslü temiz	Bir avuç yem bir parça su
Bir küçücük kafesi var	Haftalarca ona yeter
Bu çapkının işitseniz	Yok ki başka bir kaygısı
Nede şakrak bir sesi var	Hiç durmadan öter öter

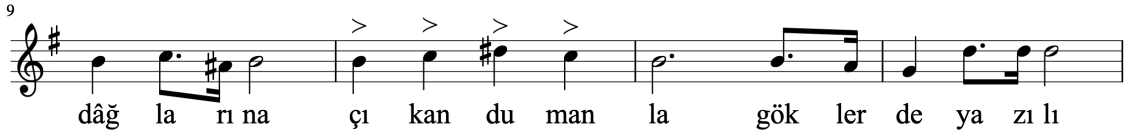
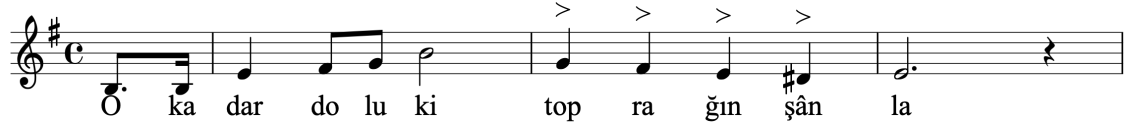
Mâ ba'dî⁶¹ : kolay kırâatte⁶²

⁶¹ Mâ ba'dî: Devamı

⁶² Kırâat: Okuma

70 Vatan Destânı

Yazan: Hâlid Fahri Bey

1
O kadar dolu ki toprağın şanlı
Bir değil sanki bin vatan gibisin
Yüce dağlarına çıkan dumanla
Göklerde yazılı destân gibisin

2
Hep böyle bulutlar içinde başın
Helâli kucaklar her vatandaşın
Geçse de asırlar tâzedir başın
O kadar leventsin fidân gibisin

3
Çiçeksen bayılır kuşlar kokundan
Mert elin bir yay ki zümrüt ufukdan
Müjdeler fısıldar ergenekondan
Bu sese gönülden hayrân gibisin

4
Ey bütün cihâna bedel Türk ili
Açtığın cenklerin yoktur evveli
Tarih bir nehir ki coşkundur seni
Sen ona nisbetle⁶³ ummân⁶⁴ gibisin

Mâ ba'dî⁶⁵: Hayât mecmûasının altıncı sayısındadır.

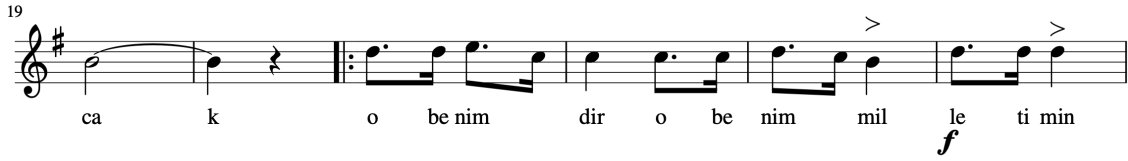
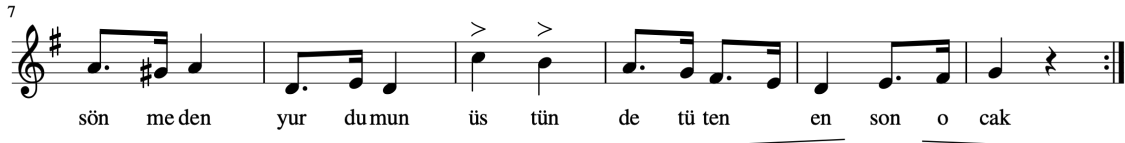
⁶³ Nisbet: Oran, Oranla

⁶⁴ Ummân: Okyanus

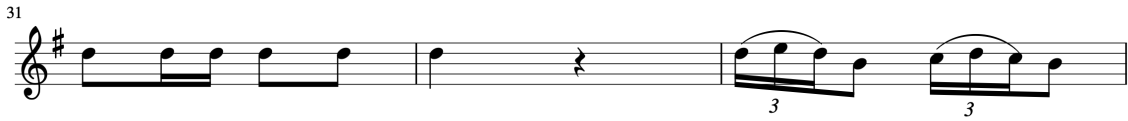
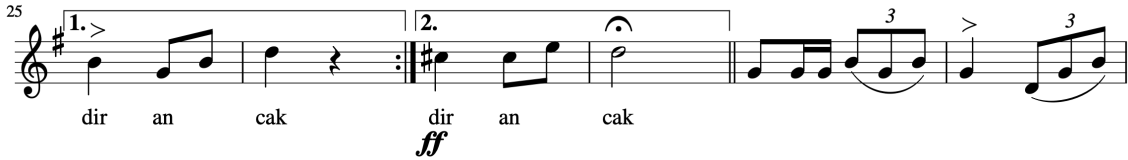
⁶⁵ Mâ ba'dî: Devamı

71 İstiklâl Marşı

Yazan: Mehmet Akif Ersoy

Ara nağme

Korkma sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak
O benim milletimin yıldızıdır parlayacak
O benimdir o benim milletimindir ancak

72

Küçük Kuzu

Yazan: İsmâil Hikmet Bey

Birinci Ses

İkinci Ses

Mi ni mi ni pa muk gi bi ka ra göz lü

4

ku zu ca ğız Kar deş kar deş şu çi çek li

7

1.

2.

ça yır lar da ko şa ca ğız ko şa ca ğız

1	2
Mini mini pamuk gibi	Fakat niçin acı acı
Kara gözlü kuzucağız	Bağırıyor meliyorsun
Kardeş kardeş şu çiçekli	Üzme böyle bana acı
Çayırlarda koşacağız	Sen beni hiç sevmiyorsun
3	4
Kara gözlü güzel kuzum	Anneciğin bak öteden
Sen niçin yem yemiyorsun	Sana nasıl haykırıyor
Evet, evet biliyorum	Çocuğundan ayrı düşen
Daha meme emiyorsun	Nine gibi hıçkırıyor

Mâ ba'dî⁶⁶: "kır çiçekleri" nde

⁶⁶ Mâ ba'dî: Devamı

[Arka Kapak]

Resim

Fiyatı 45 Guruştur

3. BULGULAR VE YORUM

3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Birinci alt probleme ilişkin Necati Bey'in *Notalı Yeni Çocuk Şarkıları: İlk Mektep 1 ilâ 5. Sınıf* kitabındaki eserlerin tamamı incelenerek mevcut tonal-modal durumu Tablo 2.'de gösterilmektedir.

Tablo 2. Eserlerin tonal-modal bakımından durumları

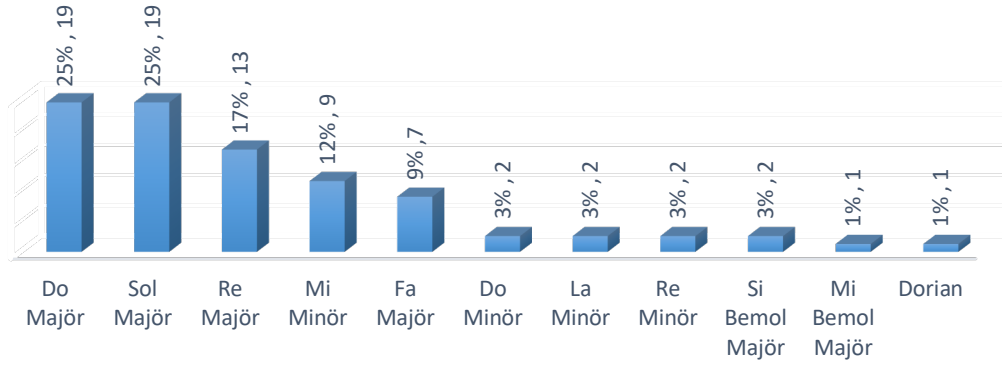
SIRA NO	ESER ADI	TONAL-MODAL DURUM
1	Cumhur Reisi	Sol Majör
2	Milli Türk Marşı	Re Majör
3	Asker	Re Majör
4	Dumlupınar	Sol Majör
5	Tayyare	Do Majör
6	Horoz	Sol Majör
7	Kar	Do Majör
8	Günler	Do Majör
9	Bekçi Baba	Do Majör
10	İlk Bahar	Si Bemol Majör
11	Saat	Do Majör
12	Mektep	Do Majör
13	Asker Olacağız 1. Kısım	Re Majör
13	Asker Olacağız 2. Kısım	Re Minör
13	Asker Olacağız 3. Kısım	Re Majör
13	Asker Olacağız 4. Kısım	Dorian
13	Asker Olacağız 5. Kısım	Re Majör
13	Asker Olacağız 6. Kısım	Re Majör
14	Güzel Asker Marşı	Fa Majör
15	Bebek	Mi Minör
16	Yaramaz	Sol Majör
17	Çeviklik	Sol Majör

18	23 Nisan	Fa Majör
19	Yaprak	Re Minör
20	Rüya Kırırlarında	Fa Majör
21	Yolcu Yolun Şarksa	Fa Majör
22	Suyun Sesi	Sol Majör
23	Ay	Fa Majör
24	Türk Ocağı Gençlerine	Do Majör
25	Türk Ordusu	Sol Majör
26	(Köy)Müz	Do Majör
27	Dere	Mi Bemol Majör
28	Oyun	Re Majör
29	Bebeğim	Do Majör
30	Kış Gecesi Mehtabı	Si Bemol Majör
31	İlkbahar	La Minör
32	Temizlik	Mi Minör
33	Haftanın Günleri	Re Majör
34	Çiftçi	Fa Majör
35	Kümes Hayvanları	Do Majör
36	Kuzu	Sol Majör
37	Sayalım	Re Majör
38	Gemiciler	Sol Majör
39	Vapur	Sol Majör
40	Uyku	Mi Minör
41	Sabah	Do Minör
42	Sonbahar	Mi Minör
43	Akşam	Mi Minör
44	Bahar Rüzgârı	Do Majör
45	Semânın Süsleri	Do Majör
46	Çiftlik Manzarası	Sol Majör
47	Tayyare	Re Majör
48	Kelebek	Sol Majör

49	Ateş Böceği	Do Majör
50	Çoban	Do Majör
51	Bahar Sabahı	Do Majör
52	İleri	Re Majör
53	Kış	Re Majör
54	Yaz	Sol Majör
55	Bayrak	Sol Majör
56	Kuşlarla	Mi Minör
57	Bahar	Do Majör
58	Teşriffiye	Do Majör
59	Anneciğim Burdasın	Re Majör
60	Ninni	La Minör
61	Deniz	Do Majör
62	Kedim	Sol Majör
63	İlkbahar	Mi Minör
64	Kumandan Marşı	Do Majör
65	Türkün Duası	Do Minör
66	Sivrisinek	Mi Minör
67	Oniki Ay	Fa Majör
68	Türküm	Sol Majör
69	Kanarya	Sol Majör
70	Vatan Destanı	Mi Minör
71	İstiklal Marşı	Sol Majör
72	Küçük Kuzu	Sol Majör

Tablo 2’de tonal-modal durumu gösterilen eserlerin frekans ve yüzde değerleri olarak grafik 1’de gösterilmiştir.

Tonalite Durumu

Grafik 1. Tonalite Durumu

Grafik 1. İncelendiğinde eserlerden hem do majörün hem de sol majörün %25'er oranında olduğu görülüp çalışmanın %50 sini oluşturduğu anlaşılmıştır. Bu oranları %17 ile Re majör, %12 ile Mi minör, %9 ile Fa majörün takip ettiği ve kitap içerisinde çok az yer kaplayan %10'luk dilimin ise diğer tonlara ait olduğu görülmektedir. Göher (2006) ve Dinç (2011)'in yaptığı çalışmalarda da tonlar benzerlik göstermektedir.

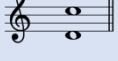

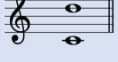
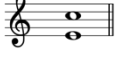
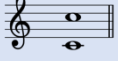

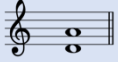
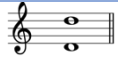
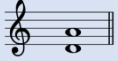
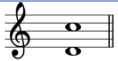

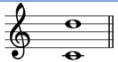

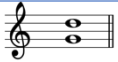
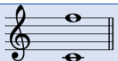
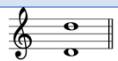
Eserlerden biri hariç hepsinin tonal olarak yazıldığı görülmektedir. Bu durum dönemin şartlarına göre değerlendirildiğinde 1926 ilk mekteplerin müfredat programının, okullarda batı müziği kuralları ile müzik yapıma ilkesinin yerine getirildiğini göstermektedir. Keza günümüzde de eğitim müziği besteleme konusunda Tuğcular (2015: 3), ezgilerin kolay tasarlanabilmesi için, ilk olarak Do majör tonunda bestelenmesi gerektiğini aktarmaktadır.

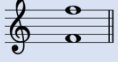

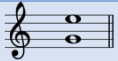
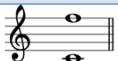
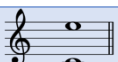

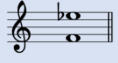
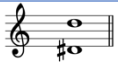
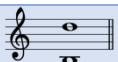

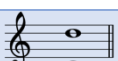
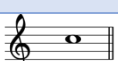

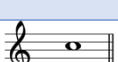

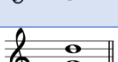
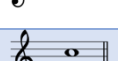
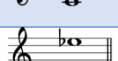
3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

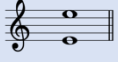

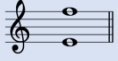
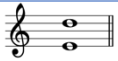
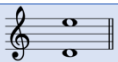
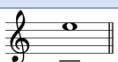
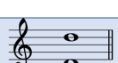
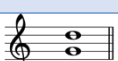
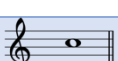
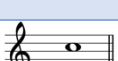
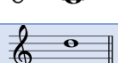
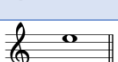

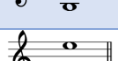
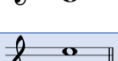
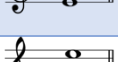

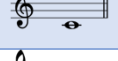
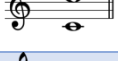
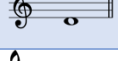
İkinci alt probleme ilişkin Necati Bey'in *Notalı Yeni Çocuk Şarkıları: İlk Mektep 1 ilâ 5. Sınıf* kitabındaki eserlerin tamamı incelenerek her bir eserin ses sınırları aşağıda Tablo 3.'de gösterilmektedir.

Tablo 3: Eserlerin ses sınırlılıkları bakımından durumları

Sıra No	Eser Adı	Ses sınırları	Kitapta Belirtilen Sınıf Düzeyi
1	Cumhur Reisi		-

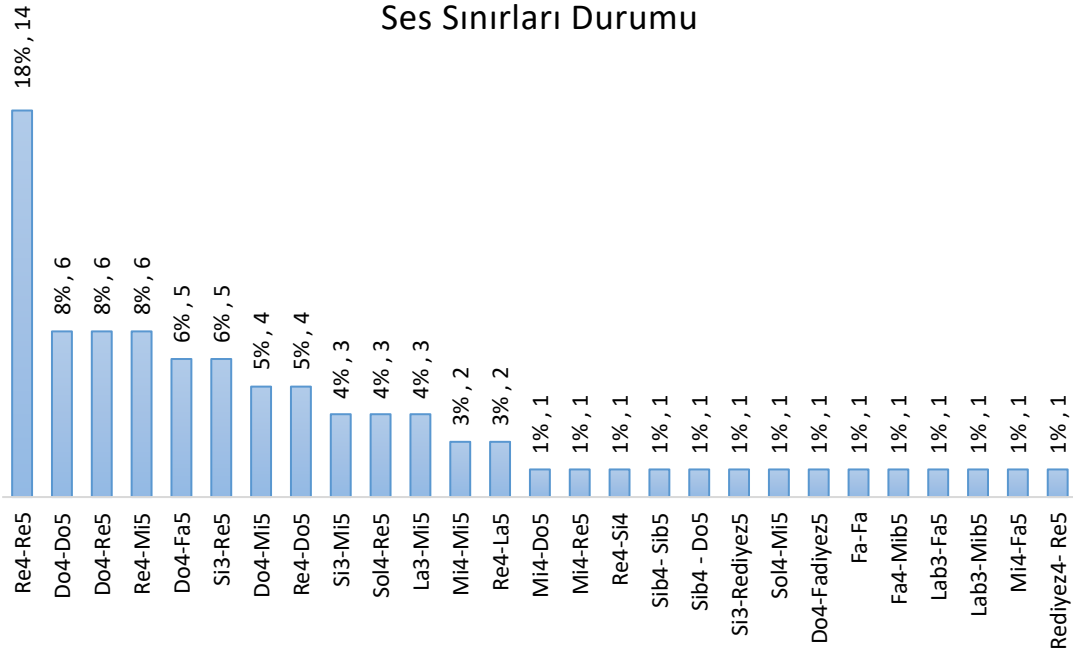
2	Milli Türk Marşı		-
3	Asker		-
4	Dumrupınar		-
5	Tayyare		-
6	Horoz		-
7	Kar		-
8	Günler		-
9	Bekçi Baba		-
10	İlkbahar		-
11	Saat		-
12	Mektep		-
13	Asker Olacağız 1. Kısım		-
13	Asker Olacağız 2. Kısım		-
13	Asker Olacağız 3. Kısım		-
13	Asker Olacağız 4. Kısım		-
13	Asker Olacağız 5. Kısım		-
13	Asker Olacağız 6. Kısım		-
14	Güzel Asker Marşı		-
15	Bebek		-
16	Yaramaz		-
17	Çeviklik		-
18	23 Nisan		-
19	Yaprak		-

20	Rüya Kızlarında		-
21	Yolcu Yolun Şarksa		-
22	Suyun Sesi		-
23	Ay		-
24	Türk Ocağı Gençlerine		-
25	Türk Ordusu		-
26	(Köy)Müz		-
27	Dere		-
28	Oyun		-
29	Bebeğim		-
30	Kış Gecesi Mehtabı		-
31	İlkbahar		-
32	Temizlik		-
33	Haftanın Günleri		-
34	Çiftçi		-
35	Kümes Hayvanları		-
36	Kuzu		Birinci sınıf
37	Sayalım		-
38	Gemiciler		Beşinci sınıf
39	Vapur		-
40	Uyku		-
41	Sabah		-

42	Sonbahar		-
43	Akşam		-
44	Bahar Rüzgârı		-
45	Semânın Süsleri		-
46	Çiftlik Manzarası		-
47	Tayyare		-
48	Kelebek		-
49	Ateş Böceği		-
50	Çoban		-
51	Bahar Sabahı		İkinci sınıf
52	İleri		-
53	Kış		-
54	Yaz		-
55	Bayrak		-
56	Kuşlarla		-
57	Bahar		-
58	Teşriffiye		-
59	Anneciğim Burdasın		-
60	Ninni		-
61	Deniz		-
62	Kedim		-
63	İlkbahar		-

64	Kumandan Marşı		-
65	Türkün Duası		-
66	Sivrisinek		-
67	Oniki Ay		-
68	Türküm		-
69	Kanarya		-
70	Vatan Destanı		-
71	İstiklal Marşı		-
72	Küçük Kuzu		-

Ayrıca Tablo 3’de Kitap içerisinde bazı şarkıların hangi sınıfta okutulması gerektiği notu besteci tarafından düşülmüştür. Bu notlar da bu tablo içerisinde gösterilmektedir. Bu tablodan yola çıkılarak kitaptaki şarkıların ses sınırları, frekans ve yüzde değerleri olarak grafik 2’de gösterilmiştir.

Grafik 2. Ses sınırları durumu

Grafik 2. incelendiğinde elde edilen bulguları sıralayacak olursak Egüz'ün ilkokulda çok sesli müzik yapabilme üzerinden belirlediği ses sınırlarına göre uygun olan eser sayısı 65'dir. Bu rakam kitap içerisindeki tüm eser sayısının %84,42 sine karşılık gelmektedir. Uygun olmayan eser sayısı ise 12'dir. Bu da %15,58 demektir. Ayrıca kitabın basım tarihi olan 1928'e en yakın olan 1926 ilk mekteplerin müfredat programındaki 5. Sınıf ses sınırları incelendiğinde buna göre uygun olan eser sayısı 71'dir. Bu sayı %92,21 oranına karşılık gelmekte iken uygun olmayan 6 eser ise %7,79 oranına karşılık gelmektedir.

Her iki kaynak üzerinden ses sınırlarını değerlendirdiğimizde Çok büyük bir oranda eserlerin ilkokul öğretimine uygun olduğu görülmektedir. Ayrıca dönemin öğretim şartları düşünüldüğünde bestecinin eserlerinde ilkokul ses sınırlarına dikkat ettiği anlaşılmaktadır. Eserler arasında ki yüzdeler incelendiğinde ilkokul 1 ile 5. Sınıf seviyeleri arası için her düzeye uygun ses sınırlılığını kapsayan eserler olduğu ayrıca anlaşılmaktadır.

3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Üçüncü alt probleme ilişkin Necati Bey'in *Notalı Yeni Çocuk Şarkıları: İlk Mektep 1 ilâ 5. Sınıf* kitabındaki eserlerin tamamı incelenerek bulgulara dönüştürülmüştür. Eserlerin ritmik yapısı ve ölçü sayıları tablo 4'te gösterilmektedir.

Tablo 4: Eserlerin ritmik yapı ve ölçü sistemi bakımından durumları

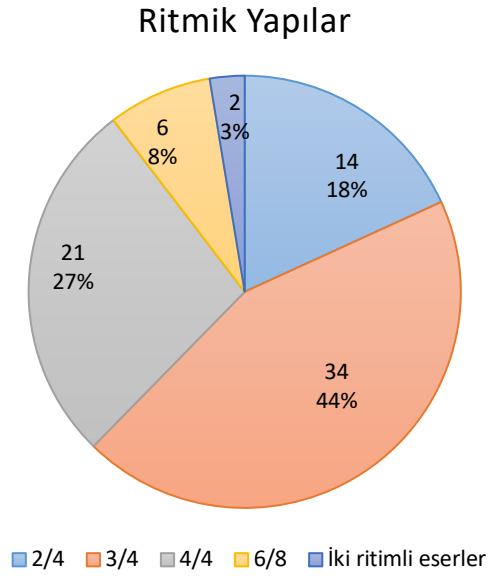
Sıra No	Eser Adı	Ritmik Yapı	Ölçü Sayısı
1	Cumhur Reisi	4/4	8
2	Milli Türk Marşı	4/4	13
3	Asker	3/4	16
4	Dumlupınar	4/4	8
5	Tayyare	2/4	16
6	Horoz	3/4	16
7	Kar	4/4	8
8	Günler	4/4	8
9	Bekçi Baba	6/8	4
10	İlk Bahar	3/4	25
11	Saat	3/4	24

12	Mektep	4/4	14
13	Asker Olacağız 1. Kısım	2/4	16
13	Asker Olacağız 2. Kısım	2/4	16
13	Asker Olacağız 3. Kısım	2/4	16
13	Asker Olacağız 4. Kısım	2/4	16
13	Asker Olacağız 5. Kısım	2/4	16
13	Asker Olacağız 6. Kısım	3/4	24
14	Güzel Asker Marşı	4/4	16
15	Bebek	3/4	16
16	Yaramaz	2/4	8
17	Çeviklik	2/4	8
18	23 Nisan	4/4	16
19	Yaprak	3/4	24
20	Rüya Kırıklarında	3/4	24
21	Yolcu Yolun Şarksa	3/4	33
22	Suyun Sesi	3/4	16
23	Ay	3/4	57
24	Türk Ocağı Gençlerine	4/4	16
25	Türk Ordusu	4/4	12
26	(Köy)Müz	3/4	16
27	Dere	3/4	24
28	Oyun	4/4	8
29	Bebeğim	3/4	25
30	Kış Gecesi Mehtabı	3/4	24
31	İlkbahar	3/4	20
32	Temizlik	3/4	16
33	Haftanın Günleri	4/4	8
34	Çiftçi	2/4 3/4	28
35	Kümes Hayvanları	4/4 6/8	24
36	Kuzu	3/4	25

37	Sayalım	4/4	8
38	Gemiciler	4/4	16
39	Vapur	3/4	16
40	Uyku	3/4	12
41	Sabah	3/4	16
42	Sonbahar	6/8	10
43	Akşam	3/4	32
44	Bahar Rüzgârı	3/4	24
45	Semânın Süsleri	6/8	8
46	Çiftlik Manzarası	3/4	36
47	Tayyare	4/4	22
48	Kelebek	3/4	17
49	Ateş Böceği	4/4	8
50	Çoban	2/4	16
51	Bahar Sabahı	6/8	12
52	İleri	2/4	16
53	Kış	3/4	44
54	Yaz	3/4	44
55	Bayrak	4/4	28
56	Kuşlarla	6/8	9
57	Bahar	6/8	14
58	Teşriffiye	2/4	48
59	Anneciğim Burdasın	3/4	32
60	Ninni	3/4	22
61	Deniz	3/4	8
62	Kedim	4/4	8
63	İlkbahar	3/4	52
64	Kumandan Marşı	2/4	17
65	Türkün Duası	4/4	22
66	Sivrisinek	3/4	38
67	Oniki Ay	3/4	35
68	Türküm	2/4	32

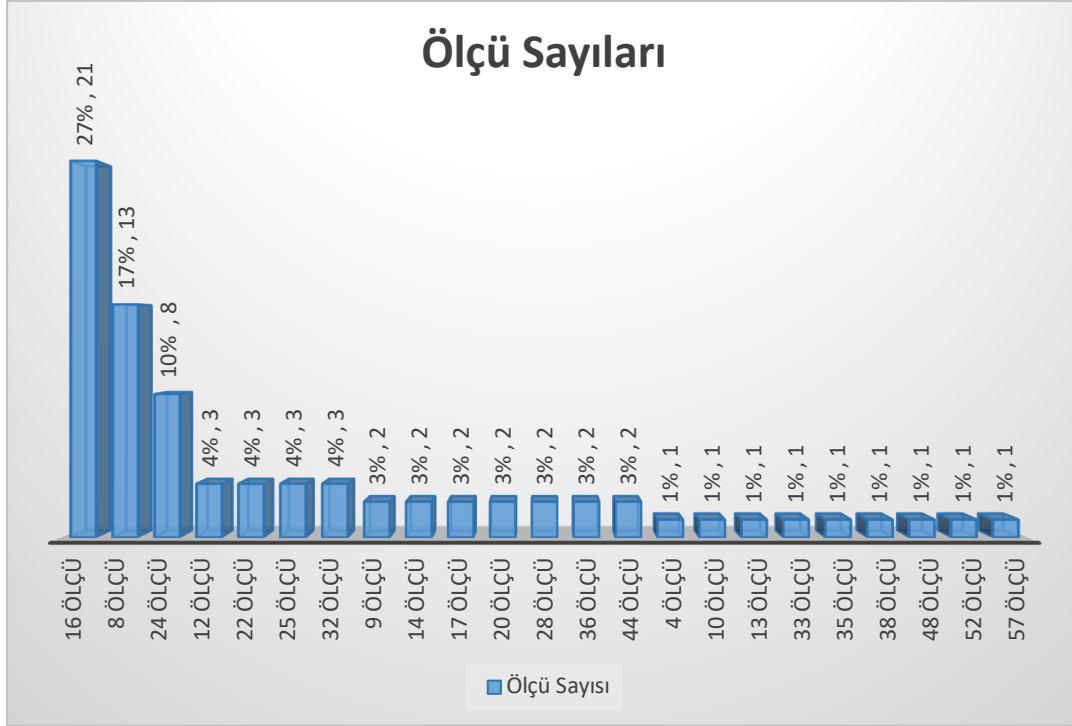
69	Kanarya	3/4	16
70	Vatan Destanı	4/4	20
71	İstiklal Marşı	2/4	36
72	Küçük Kuzu	4/4	9

Tablo 4'te bulgulara dönüştürülen ritmik yapı ve ölçü sayıları grafik 3 ve grafik 4 de frekans ve yüzde değerleri üzerinden gösterilmektedir.

Grafik 3. Ritmik yapı durumu

Grafik 3. İncelendiğinde %44 oranında 3/4'lük ritimlerin olduğu görülmektedir. Buna en yakın oran olarak ise %27 ile 4/4'lük ritim, %18 oranında 2/4'lük ritim gelmektedir. %6 Oranında 6/8'lik eser bulunurken 2 eserin içerisinde tek ritim olmayıp iki farklı ritim geçişi bestelenmiş olduğu görülmüştür. Bu durumda olan eserlerin kitap içerisinde %3'lük bir yer kapladığı görülmektedir. 1926 ilk mekteplerin müfredat programı incelendiğinde ilkokulda öğretilmesi gereken ritimlerin 3/4'lük ve 4/4'lük olduğu, Necati Bey'in eserlerinin toplamda %71 oranında bu ritimlerden oluştuğu görülmektedir. Bu açıdan öğretim programının ihtiyaçlarını karşılayacak boyutta olduğu dikkat çekmektedir.

Grafik 4. Ölçü sayısı durumu

Grafik 4. İncelendiğinde en çok kullanılan ölçü sayısının %27 oranında 16 ölçülük şarkılar olduğu görülmektedir. Bunu takiben %17 oranında 8 ölçü ve %10 oranında 24 ölçü olduğu, geri kalan ölçülerin dağınık ve birbirinden farklı ölçüler olduğu anlaşılmaktadır. Yoğunlukla tercih edilen ölçü sayılarına bakıldığında 8, 16 ve 24 olarak karşımıza çıkan ölçülerin, çocuk şarkılarında sıklıkla kullanılan ölçü sayıları olduğu anlaşılmaktadır. Cangal (2011), şarkı formlarından bahsederken bir dönemin 8, 16 ve 24 ölçülük dönemlerin olabileceğini aktarmaktadır. Bu bağlamda Necati Bey kitabında çeşit olması için birbirinden farklı ölçüler bulundurmasına rağmen şarkıların genelinin Cangal'ın vurguladığı ölçülerden, dönemlere uygun olarak bestelemiştir.

3.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Dördüncü alt probleme ilişkin Necati Bey'in *Notalı Yeni Çocuk Şarkıları: İlk Mektep 1 ilâ 5. Sınıf* kitabındaki eserlerin tamamı incelenerek bulgulara dönüştürülmüştür. Eserlerin çok seslilik durumu tablo 5'te gösterilmektedir.

Tablo 5: Eserlerin çok seslilik bakımından durumları

Sıra No	Eser Adı	Çok Seslilik Durumu
1	Cumhur Reisi	Tek Sesli

2	Milli Türk Marşı	Tek Sesli
3	Asker	İki Sesli
4	Dumlupınar	Tek Sesli
5	Tayyare	Tek Sesli
6	Horoz	Tek Sesli
7	Kar	Tek Sesli
8	Günler	Tek Sesli
9	Bekçi Baba	Tek Sesli
10	İlk Bahar	İki Sesli
11	Saat	Tek Sesli
12	Mektep	Tek Sesli
13	Asker Olacağız 1. Kısım	Tek Sesli
13	Asker Olacağız 2. Kısım	Tek Sesli
13	Asker Olacağız 3. Kısım	Tek Sesli
13	Asker Olacağız 4. Kısım	Tek Sesli
13	Asker Olacağız 5. Kısım	Tek Sesli
13	Asker Olacağız 6. Kısım	Tek Sesli
15	Bebek	İki Sesli
14	Güzel Asker Marşı	Tek Sesli
16	Yaramaz	Tek Sesli
17	Çeviklik	Tek Sesli
18	Yirmi Üç Nisan	Tek Sesli
19	Yaprak	Tek Sesli
20	Rüya Kırılarında	Tek Sesli
21	Yolcu Yolun Şarksa	Tek Sesli
22	Suyun Sesi	Tek Sesli
23	Ay	Tek Sesli
24	Türk Ocağı Gençlerine	Tek Sesli
25	Türk Ordusu	Tek Sesli
26	(Köy)Müz	İki Sesli
27	Dere	Tek Sesli
28	Oyun	Tek Sesli

29	Bebeğim	İki Sesli
30	Kış Gecesi Mehtabı	Tek Sesli
31	İlkbahar	Tek Sesli
32	Temizlik	Tek Sesli
33	Haftanın Günleri	Tek Sesli
34	Çiftçi	Tek Sesli
35	Kümes Hayvanları	Tek Sesli
36	Kuzu	Tek Sesli
37	Sayalım	Tek Sesli
38	Gemiciler	Tek Sesli
39	Vapur	Tek Sesli
40	Uyku	İki Sesli
41	Sabah	İki Sesli
42	Sonbahar	Tek Sesli
43	Akşam	Tek Sesli
44	Bahar Rüzgârı	Tek Sesli
45	Semânın Süsleri	Tek Sesli
46	Çiftlik Manzarası	Tek Sesli
47	Tayyare	Tek Sesli
48	Kelebek	Tek Sesli
49	Ateş Böceği	Tek Sesli
50	Çoban	Tek Sesli
51	Bahar Sabahı	Tek Sesli
52	İleri	Tek Sesli
53	Kış	Tek Sesli
54	Yaz	Tek Sesli
55	Bayrak	Tek Sesli
56	Kuşlarla	Tek Sesli
57	Bahar	Tek Sesli
58	Teşriffiye	Tek Sesli
59	Anneciğim Burdasın	Tek Sesli
60	Ninni	İki Sesli

61	Deniz	Tek Sesli
62	Kedim	Tek Sesli
63	İlkbahar	Tek Sesli
64	Kumandan Marşı	Tek Sesli
65	Türkün Duası	İki Sesli
66	Sivrisinek	İki Sesli
67	Oniki Ay	Tek Sesli
68	Türküm	İki Sesli
69	Kanarya	İki Sesli
70	Vatan Destanı	Tek Sesli
71	İstiklal Marşı	Tek Sesli
72	Küçük Kuzu	İki Sesli

Grafik 5.'te eserlerin çok seslilik açısından frekans ve yüzde değerleri gösterilmektedir.

Grafik 5. Çok seslilik durumu

Grafik 5. incelendiğinde eserlerin %82 gibi çok büyük bir bölümünün tek sesli eserlerden, %18'lik bir dilimi ise çok sesli eserlerden oluştuğu görülmektedir. Bu konuda hem Egüz hem de 1926 tarihli ilk mekteplerin müfredat programı özellikle 5. Sınıf için çok sesli müzik çalışmalarına başlanabileceğini belirtmiştir. Necati Bey'in kitabında çok sesli müzik için 13 eser bulunmaktadır. %18 lik oran ise kitap içerisinde çok sesli müzik çalışmalarına verilen değeri göstermektedir.

3.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Beşinci alt probleme ilişkin Necati Bey'in *Notalı Yeni Çocuk Şarkaları: İlk Mektep 1 ilâ 5. Sınıf* kitabındaki eserlerin tamamı incelenerek bulgulara dönüştürülmüştür. Eserlerin form özellikleri tablo 6.' da gösterilmektedir.

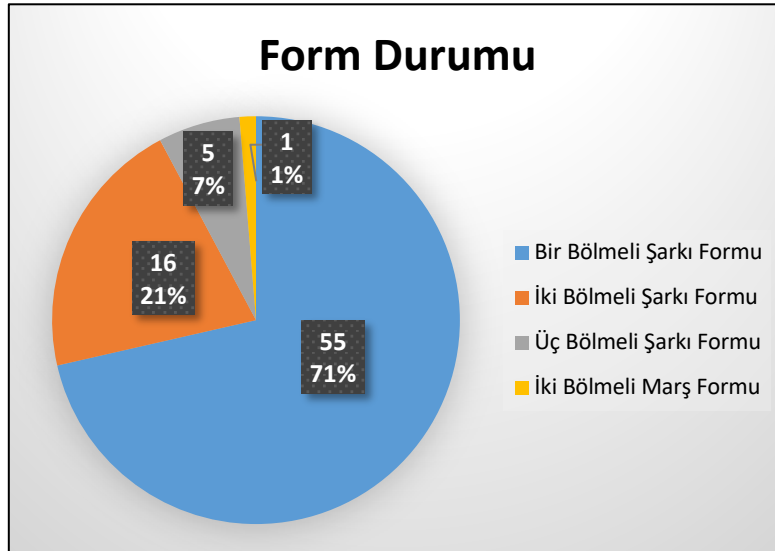
Tablo 6: Eserlerin form-biçim bilgisi açısından durumları

Sıra No	Eser Adı	Form
1	Cumhur Reisi	Bir Bölmeli Şarkı
2	Milli Türk Marşı	Bir Bölmeli Şarkı
3	Asker	Bir Bölmeli Şarkı
4	Dumlupınar	Bir Bölmeli Şarkı
5	Tayyare	Bir Bölmeli Şarkı
6	Horoz	Bir Bölmeli Şarkı
7	Kar	Bir Bölmeli Şarkı
8	Günler	Bir Bölmeli Şarkı
9	Bekçi Baba	Bir Bölmeli Şarkı
10	İlk Bahar	Bir Bölmeli Şarkı
11	Saat	Bir Bölmeli Şarkı
12	Mektep	Bir Bölmeli Şarkı
13	Asker Olacağız 1. Kısım	Bir Bölmeli Şarkı
13	Asker Olacağız 2. Kısım	Bir Bölmeli Şarkı
13	Asker Olacağız 3. Kısım	Bir Bölmeli Şarkı
13	Asker Olacağız 4. Kısım	Bir Bölmeli Şarkı
13	Asker Olacağız 5. Kısım	Bir Bölmeli Şarkı
13	Asker Olacağız 6. Kısım	Bir Bölmeli Şarkı
14	Güzel Asker Marşı	İki Bölmeli Şarkı
15	Bebek	Bir Bölmeli Şarkı
16	Yaramaz	Bir Bölmeli Şarkı
17	Çeviklik	Bir Bölmeli Şarkı
18	23 Nisan	İki Bölmeli Şarkı
19	Yaprak	Bir Bölmeli Şarkı
20	Rüya Kırırlarında	Bir Bölmeli Şarkı

21	Yolcu Yolun Şarksa	İki Bölmeli Şarkı
22	Suyun Sesi	Bir Bölmeli Şarkı
23	Ay	Üç Bölmeli Şarkı
24	Türk Ocağı Gençlerine	Bir Bölmeli Şarkı
25	Türk Ordusu	Bir Bölmeli Şarkı
26	Köy(Müz)	Bir Bölmeli Şarkı
27	Dere	İki Bölmeli Şarkı
28	Oyun	Bir Bölmeli Şarkı
29	Bebeğim	Bir Bölmeli Şarkı
30	Kış Gecesi Mehtabı	Bir Bölmeli Şarkı
31	İlkbahar	Bir Bölmeli Şarkı
32	Temizlik	Bir Bölmeli Şarkı
33	Haftanın Günleri	Bir Bölmeli Şarkı
34	Çiftçi	İki Bölmeli Şarkı
35	Kümes Hayvanları	İki Bölmeli Şarkı
36	Kuzu	Bir Bölmeli Şarkı
37	Sayalım	Bir Bölmeli Şarkı
38	Gemiciler	İki Bölmeli Şarkı
39	Vapur	Bir Bölmeli Şarkı
40	Uyku	Bir Bölmeli Şarkı
41	Sabah	Bir Bölmeli Şarkı
42	Sonbahar	Bir Bölmeli Şarkı
43	Akşam	İki Bölmeli Şarkı
44	Bahar Rüzgârı	Bir Bölmeli Şarkı
45	Semânın Süsleri	Bir Bölmeli Şarkı
46	Çiftlik Manzarası	İki Bölmeli Şarkı
47	Tayyare	Üç Bölmeli Şarkı
48	Kelebek	Bir Bölmeli Şarkı
49	Ateş Böceği	Bir Bölmeli Şarkı
50	Çoban	İki Bölmeli Şarkı
51	Bahar Sabahı	Bir Bölmeli Şarkı
52	İleri	Bir Bölmeli Şarkı

53	Kış	İki Bölmeli Şarkı
54	Yaz	İki Bölmeli Şarkı
55	Bayrak	Üç Bölmeli Şarkı
56	Kuşlarla	Bir Bölmeli Şarkı
57	Bahar	Bir Bölmeli Şarkı
58	Teşrihiye	Üç Bölmeli Şarkı
59	Anneciğim Burdasın	İki Bölmeli Şarkı
60	Ninni	Bir Bölmeli Şarkı
61	Deniz	Bir Bölmeli Şarkı
62	Kedim	Bir Bölmeli Şarkı
63	İlkbahar	Üç Bölmeli Şarkı
64	Kumandan Marşı	Bir Bölmeli Şarkı
65	Türkün Duası	Bir Bölmeli Şarkı
66	Sivrisinek	İki Bölmeli Şarkı
67	Oniki Ay	Bir Bölmeli Şarkı
68	Türküm	İki Bölmeli Şarkı
69	Kanarya	Bir Bölmeli Şarkı
70	Vatan Destanı	İki Bölmeli Şarkı
71	İstiklal Marşı	İki Bölmeli Marş
72	Küçük Kuzu	Bir Bölmeli Şarkı

Grafik 6.'da eserlerin form durumu frekans ve yüzde değerleri olarak gösterilmektedir.

Grafik 6. Form durumu

Grafik 6. incelendiğinde eserlerin %71 gibi çok büyük bir bölümünün bir bölmeli şarkı formu olduğu, %21'lik bir dilimi ise iki bölmeli şarkı formu olduğu görülmektedir. Bir eserin ise iki bölmeli marş formunda yazıldığı anlaşılmaktadır. Bu açıdan bakıldığında formların kompleks yapılardan oluşmadığı, çoğunlukla basit formlardan meydana geldiği görülmektedir.

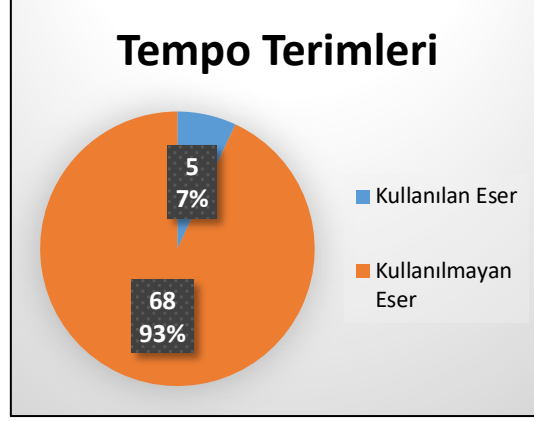
3.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Altıncı alt probleme ilişkin Necati Bey'in *Notalı Yeni Çocuk Şarkıları: İlk Mektep 1 ilâ 5. Sınıf* kitabındaki eserlerin tamamı incelenerek bulgulara dönüştürülmüştür. Nüans ve tempo terimleri 7'te gösterilmektedir.

Tablo 7. Eserlerin nüans ve tempo terimleri bakımından durumları

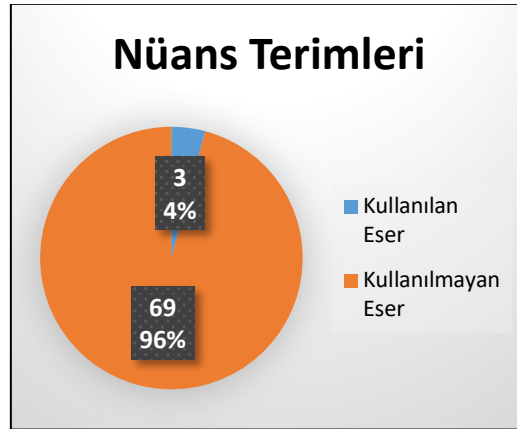
Eser Sıra No	Eser Adı	Nüans Terimleri	Tempo Terimleri
3	Asker	-	Moderato
31	İlkbahar	-	Moderato
43	Akşam	-	Moderato
59	Anneciğim Burdasın	Cresc	Moderato
65	Türkün Duası	-	Andante
68	Türküm	Cresc	-
71	İstiklal Marşı	<i>f- ff -Cresc-Decresc</i>	-

Tablo 7'da nüsans ve tempo terimleri gösterilen eserler eser sıra numarasına göre sıralanmıştır. Grafik 7 ve grafik 8'de ise frekans ve yüzde değerleri üzerinden gösterilmektedir.

Grafik 7. Tempo terimleri durumu

Grafik 7. İncelendiğinde tempo terimlerinin sadece %7’lik bir diliminde kullanıldığı gözlemlenmiştir. 1926 ilk mekteplerin müfredat programı tempo terimlerine ilişkin bir madde belirtilmemişken, 1936 Müzik dersi programında tempo terimlerinin önemine değinilmiştir. Öğrencinin tempo üzerinde yavaş parçaları daha yavaş, hızlı parçaları ise daha hızlı söyleme üzerine meyilinin olduğu aktarılmaktadır. Bu durumda 1926 ilk mekteplerin müfredat programındaki gibi Necati Bey’de eserlerinin büyük çoğunluğunda tempo terimlerine yer vermemiştir. Necati Bey’in de bu sebeple eserlerinde tempo terimlerine yer vermediği düşünülmektedir.

Grafik 8. Nüans terimleri durumu

Grafik 8. İncelendiğinde eserlerin %4’ünde nüans terimi kullanılmıştır. 1926 ilk mekteplerin müfredat programında bu konuya ilişkin bir değerlendirme bulunmazken, 1936 programında bu konuya özellikle bir başlık açılmaktadır. Hatta, öğrenciler okullarda nüanssız şarkı söylemeye alıştığı için zorluk çekmekte ve nüanslı şarkılar kısa bir zaman sonra da yavan bir hale gelmektedir. Bu durumdan yola çıkarak Necati Bey’in öğretim programına uyarak terimleri kitaba dahil etmediği düşünülmektedir.

3.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Yedinci alt probleme ilişkin Necati Bey'in *Notalı Yeni Çocuk Şarkıları: 1 ilâ 5. Sınıf* kitabındaki eserlerin tamamı incelenerek bulgulara dönüştürülmüştür. Tablo 8.'de kitap içerisinde yer alan şarkıların güftekarları ve şarkıların isimleri yer almaktadır.

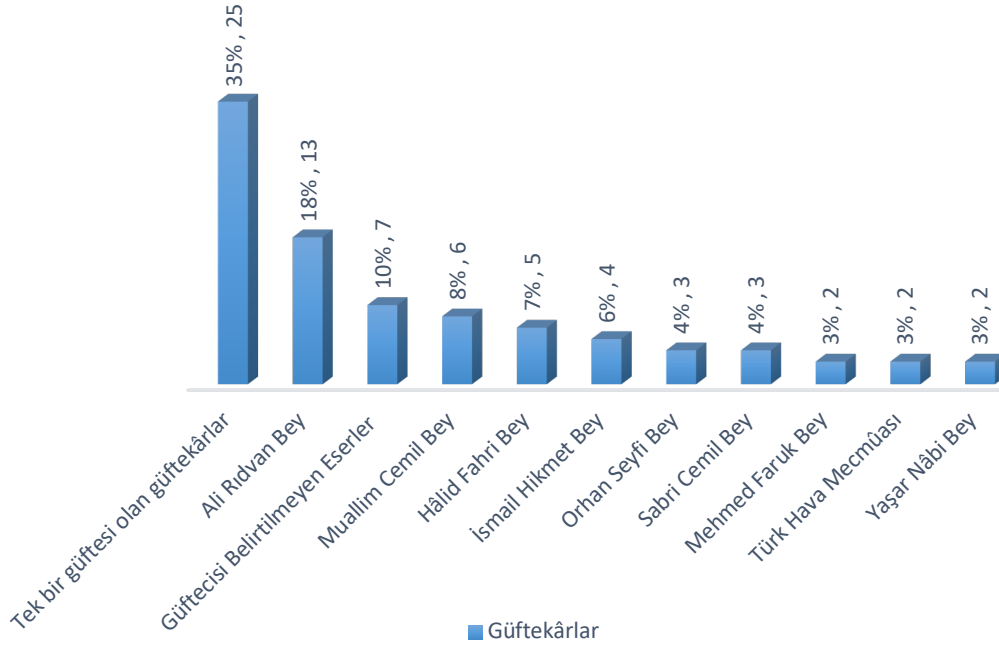
Tablo 8. Eserlerin güftekâr bakımından durumları

Sıra No	Güftekârı	Eser Adı
1	Ali Canip Bey	Rüya Kırırlarında
2	Ali Ekrem	Cumhur Reisi
3	Ali Rıdvân Bey	Kar, Ay, Çiftçi, Vapur, Sabah, Akşam, Semanın Süsleri, İlkbahar, Bayrak, Yaz, Kış, kuşlarla, Bahar sabahı
4	Ali Ulvi Bey	İleri
5	Ayşe Yıldız Hanım	Bebeğim
6	Balıkesir kız muallim mektebi mezunlarından "Mehlikâ" hanım	Mektep
7	Balıkesir muallim mektebi talebesinden Vehbi Efendi	Kelebek
8	Balıkesir Orta Mektep Mezunlarından Nüzhet Bey	Türküm
9	Balıkesir Orta Mektep Türkçe Muallimi Hikmet Turhan Bey	Kumandan Marşı
10	Bestecisi Belli Olmayan	Milli Türk Marşı, Asker, Saat, Kuzu, Bahar Rüzgârı, Sivrisinek, Oniki Ay
11	Cevad Bey	Dere
12	Çocuk Dünyası Mecmûasından	Bebek
13	Doktor Ali Rıdvân Bey	Horoz
14	Esad Adil Bey	Teşriffiye
15	Hâlid Fahri Bey	Bekçi Baba, İlk Bahar, Suyun Sesi, Vatan Destanı, Ateş Böceği

16	İbrahim Alaaddin Bey	Oyun
17	İbrâhim Sadi Bey	Çoban
18	İsmail Hikmet Bey	Bahar, Anneciğim Burdasın, Küçük Kuzu, Yaprak
19	İzzet Ulvi Bey	Dumlupınar
20	M.N	Yolcu Yolun Şarksa
21	Mehmed Faruk Bey	Kış Gecesi Mehtabı, İlkbahar
22	Mehmet Akif Ersoy	İstiklal Marşı
23	Muallim Cemil Bey	Güzel Asker Marşı, Yaramaz, Çeviklik, 23 Nisan, Temizlik, Haftanın Günleri
24	Muallim Mehlika Hanım	Ninni
25	Nâmık Edip Bey	(Köy)Müz
26	Nazım Bey	Deniz
27	Orhan Seyfi Bey	Çiftlik Manzarası, Kedim, Kanarya
28	Ömer Seyfettin Bey	Uyku
29	Sabri Cemil Bey	Günler, Asker Olacağız, Sayalım
30	Salim Rıfat Bey	Türk Ocağı Gençlerine
31	Süleyman Saib Bey	Sonbahar
32	Türk Hava Mecnûası	Tayyare, Tayyare
33	Yaşar Nâbi Bey	Türk Ordusu, Kümes Hayvanları
34	Yusuf Ziya Bey	Gemiciler
35	Ziya Gökalp	Türkün Duası

Tablo 8’de belirtilen güftekarların sayısının 35 olduğu görülmektedir. Necati Bey kitabını hazırlarken bu güftekarlardan faydalanmıştır. Bu şarkıların güftekarlarına ait analizler, frekans ve yüzde değerleri olarak grafik 9.’da gösterilmektedir.

GÜFTEKÂR ESER DAĞILIMI

Grafik 9. Güftekarların eser sayısı bakımından dağılımları

Grafik 9. İncelendiğinde %35 oranıyla 25 farklı güftekar kitapta karşımıza çıkmaktadır. Kitabın güftekar açısından çeşitlilik göstermesi oldukça dikkat çeken bir durumdur. Ardından gelen %18 oranıyla 13 güftesi bulunan Ali Rıdvan Bey en çok güftesi kullanılan güftekar durumundadır. Kitapta %10'luk bir dilimle 7 eserin güftekarı belirtilmemiştir. Kitaptaki bestelerin tamamının kapak kısmındaki “Besteci: Necati” notundan yola çıkılarak bu 7 eserin güftelerinin Necati Bey’e ait olduğu düşünülmektedir. Muallim Cemil Bey, Halid Fahri Bey, İsmail Hikmet Bey, Orhan Seyfi Bey, Sabri Cemil Bey, Mehmet Faruk Bey, Yaşar Nabi Bey ve Türk Hava Mecmûası iki veya daha fazla güftenin sahibi olarak kitapta isimleri yer alan diğer güftekarlardır.

Okay (2006), *Eski Harfli Çocuk Dergileri* isimli makalesinde, Necati Bey’in kitabında yer verdiği güftekarlardan 16 tanesinin ismi geçmektedir. Bu güftekarların çeşitli çocuk dergilerinde çocuk edebiyatı yazarları olarak adları geçmekte bazı yazarların ise Balıkesir muallim mektebi öğretmenleri olduğu görülmektedir. Necati Bey’in ayrıca kişiler dışında çeşitli çocuk dergilerinden de faydalandığı görülmektedir. Tüm bunlardan Necati Bey’in

çocuk şarkıları güfteleri konusunda dönemin çocuk edebiyatı yazarlarından oldukça fazla faydalandığı görülmektedir.

Tablo 9. Necati Bey'in şarkıların içerisine yazdığı notlar

Eser Sıra No	Eser Adı	Bestecinin Notları
1	Cumhur Reisi	Devamı üçüncü sınıf okumasında
4	Dumlupınar	Devamı muallimler birliği mecmûasının birinci sayısındadır.
5	Tayyare	Devamı hava mecmûasında
11	Saat	Devamı üçüncü sınıf okumasında
25	Türk Ordusu	Devamı Çocuk dünyasının 1. Sayısında
28	Oyun	Ront oluşturarak
31	İlkbahar	Devamı Bizim Mecmûa sayı: 5
36	Kuzu	Birinci sınıf okumasında
38	Gemiciler	Beşinci sınıf okumasında
47	Tayyare	Devamı mecmûada
51	Bahar Sabahı	İkinci sınıf okumasında
53	Kış	Okumadan
66	Sivrisinek	Okumadan
67	Oniki Ay	Devamı okumada
69	Kanarya	Devamı Kolay okumada
70	Vatan Destanı	Devamı Hayat Mecmûasının altıncı sayısındadır.
72	Küçük Kuzu	Devamı "Kır Çiçekleri"nde

Tablo 9.'da besteci Necati Bey'in, eser numarası, eser ismi ve her eser için belirttiği notlar bir arada görülmektedir. Bu 17 eserde bulunan notlar incelendiğinde, şarkı sözlerinin devamının nerede bulunduğuna ilişkin bilgilerin olduğu görülmektedir. Bu bilgiler doğrultusunda şarkı sözlerinin devamı kitap içerisinde ki bir şarkı olabileceği gibi, kitap dışında da bir mecmua, okuma kitabı veya dergi de bulunabileceği belirtilmektedir. Ayrıca şarkılardan bazılarında içeriğe uygun ront oluşturarak etkinlik yapılması gerektiğini aktarmaktadır. Bu bilginin 1926 ilk mekteplerin müfredat programında da var

olduğu görülmektedir. Genelleyecek olursak Necati Bey'in kitabındaki eserlerin kendi içinde ve dışında bağlantılar oluşturarak, birbirini tamamlayıcı köprüler kurduğu anlaşılmaktadır.

3.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Sekizinci alt probleme ilişkin Necati Bey'in *Notalı Yeni Çocuk Şarkıları: İlk Mektep 1 ilâ 5. Sınıf* kitabındaki eserlerin tamamı incelenerek bulgulara dönüştürülmüştür. Kitap içerisinde yer alan şarkılar konuları açısından incelenmiş ve Tablo 10' da listelenmiştir.

Tablo 10. *Eserlerin konu bakımından dağılımı*

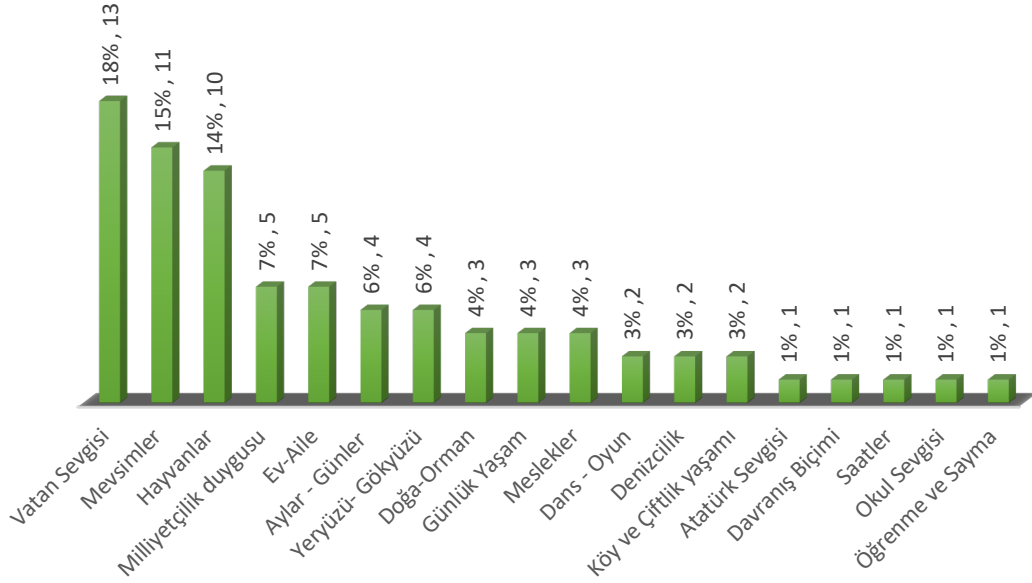
Sıra No	Eser Adı	Konusu
1	Cumhur Reisi	Atatürk Sevgisi
2	Milli Türk Marşı	Milliyetçilik Duygusu
3	Asker	Vatan Sevgisi
4	Dumlupınar	Vatan Sevgisi
5	Tayyare	Yeryüzü-Gökyüzü
6	Horoz	Hayvanlar
7	Kar	Mevsimler
8	Günler	Aylar-Günler
9	Bekçi Baba	Meslekler
10	İlk Bahar	Mevsimler
11	Saat	Saatler
12	Mektep	Okul Sevgisi
13	Asker Olacağız	Vatan Sevgisi
14	Güzel Asker Marşı	Vatan Sevgisi
15	Bebek	Ev-Aile
16	Yaramaz	Davranış Biçimi
17	Çeviklik	Dans-Oyun
18	23 Nisan	Vatan Sevgisi
19	Yaprak	Doğa-Orman
20	Rüya Kırklarında	Ev-Aile
21	Yolcu Yolun Şarksa	Vatan Sevgisi

22	Suyun Sesi	Doğa-Orman
23	Ay	Yeryüzü-Gökyüzü
24	Türk Ocağı Gençlerine	Milliyetçilik Duygusu
25	Türk Ordusu	Milliyetçilik Duygusu
26	(Köy)Müz	Köy ve Çiftlik
27	Dere	Doğa-Orman
28	Oyun	Dans-Oyun
29	Bebeğim	Ev-Aile
30	Kış Gecesi Mehtabı	Mevsimler
31	İlkbahar	Mevsimler
32	Temizlik	Günlük Yaşam
33	Haftanın Günleri	Aylar-Günler
34	Çiftçi	Meslekler
35	Kümes Hayvanları	Hayvanlar
36	Kuzu	Hayvanlar
37	Sayalım	Öğrenme ve Sayma
38	Gemiciler	Denizcilik
39	Vapur	Denizcilik
40	Uyku	Günlük Yaşam
41	Sabah	Günlük Yaşam
42	Sonbahar	Mevsimler
43	Akşam	Aylar-Günler
44	Bahar Rüzgârı	Mevsimler
45	Semânın Süsleri	Yeryüzü-Gökyüzü
46	Çiftlik Manzarası	Köy ve Çiftlik Yaşamı
47	Tayyare	Vatan Sevgisi
48	Kelebek	Hayvanlar
49	Ateş Böceği	Hayvanlar
50	Çoban	Meslekler
51	Bahar Sabahı	Mevsimler
52	İleri	Vatan Sevgisi
53	Kış	Mevsimler

54	Yaz	Mevsimler
55	Bayrak	Vatan Sevgisi
56	Kuşlarla	Hayvanlar
57	Bahar	Mevsimler
58	Teşriffiye	Vatan Sevgisi
59	Anneciğim Burdasın	Ev-Aile
60	Ninni	Ev-Aile
61	Deniz	Yeryüzü-Gökyüzü
62	Kedim	Hayvanlar
63	İlkbahar	Mevsimler
64	Kumandan Marşı	Vatan Sevgisi
65	Türkün Duası	Milliyetçilik Duygusu
66	Sivrisinek	Hayvanlar
67	Oniki Ay	Aylar-Günler
68	Türküm	Milliyetçilik Duygusu
69	Kanarya	Hayvanlar
70	Vatan Destanı	Vatan Sevgisi
71	İstiklal Marşı	Vatan Sevgisi
72	Küçük Kuzu	Hayvanlar

Tablo 10'de gösterilen eserlerin konularına ilişkin frekans ve yüzde değerleri, Grafik 10.'da gösterilmektedir.

Eserlerin Konu Dağılımı

Grafik 10. Eserlerin konu dağılımı

Grafik 10. incelendiğinde eserlerin konularına ilişkin en yüksek değer, 13 eser ile %18 oranında “Vatan sevgisi” konusuna ait olduğu görülmektedir. Şarkıların konularına ilişkin en büyük değer “Vatan sevgisi” konusunda olması, yeni kurulan cumhuriyetin eğitim politikalarıyla uyumakta olduğunu göstermektedir. Bu orana en yakın değeri %15 ile mevsimler, %14 ile de hayvanlar takip etmektedir. Diğer konuların oranlarının birbirine yakın olduğu ve eserlerin konularında çeşitlilik olduğu görülmektedir. 1926 ilk mekteplerin müfredat programının konulara ilişkin yaklaşımları ile örtüşmekte ve kitaptaki eserlerin, dönemin müzik öğretimine katkı sağlayan konular olduğu görülmektedir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. Sonuçlar

- Kitap içerisindeki eserlerin büyük çoğunluğunun do majör, sol majör ve re majör tonlarında bestelendiği, bununda 1926 ilk mekteplerin müfredat programı ve günümüz besteleme teknikleriyle uyumlu olduğu sonucuna varılmaktadır.
- Kitaptaki şarkıların neredeyse tamamı hem 1926 ilk mekteplerin müfredat programı hem de Egüz (1980: 115-117)'ün ses sınırlarına ilişkin yorumlarıyla örtüşmekte olduğu, ses sınırları açısından kitaptaki şarkıların müzik öğretimine uygun olarak bestelendiği sonucuna varılmıştır.
- Kitaptaki şarkıların neredeyse tamamının 2/4'lük, 3/4'lük ve 4/4'lük ritimlerden oluştuğu sonucuna varılmıştır. Bu sonuç 1926 ilk mekteplerin müfredat programı ve günümüz eğitim müziği besteleme tekniklerine uygun olarak bestelendiği görülmüştür.
- Necati Bey kitabında, tek sesli eserlerin yanında çok sesli eslere de yer vermiştir. Özellikle 1926 ilk mekteplerin müfredat programında 5. Sınıf ders içeriğinde çok sesli müziğe başlanabileceği belirtilmektedir. Bu sebeple kitabın 5. Sınıflar için çok sesli şarkı dağarcığı ihtiyacını da karşılayacak şekilde tasarlandığı sonucuna varılmıştır.
- Eserlerin büyük bir bölümü bir bölmeli ve iki bölmeli şarkı formlarından oluşmaktadır. Buradan bestecinin büyük formlar yerine küçük formlar tercih ettiği sonucuna varılmıştır.
- Kitapta tempo ve nüans terimlerinin büyük oranda kullanılmadığı görülmektedir. Bu konu hakkında 1926 ilk mekteplerin müfredat programında açıklayıcı bir ifade bulunmadığı anlaşılmaktadır. Bu sebepten Necati bey'in de eserlerine nüans ve tempo terimlerini eklemediği düşünülmektedir.
- Kitaptaki şarkıların tamamının bestesi Necati Bey'e aittir. Güftekar adı yazmayan 8 bestenin güftesinin Necati Bey'e ait olduğu düşünülmektedir. Kitap içerisinde bulunan diğer şarkıların toplamda 34 farklı söz yazarına ait olduğu belirlenmiştir.
- Necati Bey'in güfte seçiminde, dönemin çocuk dergilerinde yer alan çocuk edebiyatı yazarları, çeşitli branşlarda öğretmen ve devlet adamları gibi eğitim seviyesi yüksek kişilerin güftelerine yer verdiği görülmektedir. Ayrıca Necati Bey'in kitap içerisindeki şarkılara düştüğü notların incelemesi sonucu eserlerin

birbirini tamamlayıcı ve yönlendirici olduğu görülmüş ve bu yönlendirmelerin bazen kitap içerisine bazen ise kitap dışından bir kaynağa ait olduğu sonucuna varılmıştır.

- Şarkılarda en çok vatan sevgisi konusuna yer verilmiştir. Bunun haricinde milliyetçilik konularının kitapta işlendiği tespit edilmiştir. Bu durumun yeni kurulan cumhuriyetin etkisiyle uyuşmakta olduğu görülmektedir. Ayrıca kitap içerisinde farklı konuların olması, özellikle çocuk şarkıları için çeşitlilik demektir. Şarkılar, konu çeşitliliği ve müzik eğitime uygunluğu açısından değerlendirildiğinde 1926 ilk mekteplerin müfredat programıyla uyumlu olduğu anlaşılmaktadır.
- Kitap içerisindeki eserlerden birinin çocuk şarkısı olmadığı ve milli marşımız olan İstiklal Marşı'nın bestesi olduğu görülmüştür. Necati Bey'de o dönemde mevcut istiklal marşı sözlerinin üzerine kendi bestesini yapmıştır.

En nihayetinde 1928 yılı basımlı Necati Bey'in Osmanlı Türkçesi ile yazılmış *Notalı Yeni Çocuk Şarkıları: İlk Mektep 1 ilâ 5. Sınıf* kitabının, 1926 ilk mekteplerin müfredat programı içeriği ile karşılaştırıldığında, tonalite, ses sınırları, konu, ritim, çok seslilik gibi unsurlara cevap veren ve eğitim müziği kapsamında ihtiyacı karşılayan bir kitap olduğu anlaşılmaktadır.

4.2. Öneriler

Bu araştırmada;

- Bu çalışmada Necati Bey'in *Notalı Yeni Çocuk Şarkıları: İlk Mektep 1 ilâ 5. Sınıf* isimli kitabına yer verilmiştir. Yapılacak başka araştırmalarda unutulmuş bestecilerimizin gün yüzüne çıkartılarak eğitim müziği dağarcığına katkı sağlanması,
- Cumhuriyetin ilk yıllarında çocuk şarkıları bestekarları üzerine bir derleme yapılması,
- Cumhuriyetin ilk yıllarında yazılan çocuk şarkıları kitaplarının işlevselliği üzerine çalışmalar yapılması,
- Bu kitap haricinde diğer dergi, kitap ve makale gibi yollarla basılan Osmanlı Türkçesi ile yazılmış çocuk şarkılarına ulaşılarak günümüze kazandırılması,
- Şu ana kadar Osmanlı Türkçesi ile yazılmış eserlerin bir araya getirilerek eski

çocuk şarkıları üzerine bir repertuvar hazırlanmalı ve günümüz müzik öğretim programının işlevselliğini karşılayan eserler kullanıma eklenmeli,

- Çocuk şarkıları üzerine yazılmış diğer kitaplar birbirleri ile karşılaştırılarak çeşitli değişkenler açısından kritiğinin yapılması,
- Cumhuriyet döneminde yazılmış olan çocuk şarkılarının dijital ortama aktarılması,
- Osmanlı Türkçesiyle yazılmış eserlerden oluşan bir dijital kütüphane oluşturulması,
- Çocuk şarkılarının geçmişten günümüze değişimi üzerine çalıştaylar yapılması,
- Kitap içerisindeki söz yazarlarına ilişkin çalışmalar yapılması,

Önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Akdeniz, A. R., Küçük, M. (2018). *Eğitime giriş (3. Baskı)*. Nobel Akademik Yayıncılık: Ankara
- Altın, H. (2008). 1869 Maarif-i umumiye nizamnamesi ve öğretmen yetiştirme tarihimizdeki yeri. *Fırat Üniversitesi İlahiyat fakültesi dergisi*.13:1. S. 271-283
- Asamaka, H. (2012). Celal Bey'in osmanlıca "mektep şarkıları" kitabındaki eserlerin analizi. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*. Sivas.
- Barutçugil, İ. (12 Şubat 2017) Eğitim nedir. Erişim adresi: <https://ismetbarutcugil.com/2017/02/12/egitim-nedir/> Erişim tarihi: 05.04.2020
- Başalan, H. (2019). Müzik eğitiminde kullanılmak üzere yayımlanmış çocuk şarkılarının içerik bakımından incelenmesi. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*. Konya
- Byrum, L. S. (1993). *The Library Of Children's Song Classics*. A Division of Music Sales Corporation. New York
- Çelebioğlu, A. (1995). *Türk Ninniler Hazînesi*. Kitabevi yayınları.1995.
- Çergel, S. (2006). Tanzimat'tan harf devrimine çocuk şarkıları. *Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*. İstanbul
- Çetin, G. Ç. (2011). *Etkinliklerle müzik öğretimi*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Demir, Ş. (2017). *Eğitim müziği besteleme teknik bilgileri ve uygulama*. İstanbul: Ötüken yayınevi.
- Dinç, A. (2011). Kazım Karabekir'e ait çocuk şarkılarının eğitim müziği açısından incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*. Erzurum
- Ertürk, S. (1994). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Merteksen Yay.
- Göher, F. (2006). Türk ve Batı Çocuk Şarkılarının Karşılaştırmalı Analizi. Yayımlanmış Doktora Tezi. *Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*. Ankara
- Kapluhan, E . (2015). 1921 Maarif Kongresi'nin Türk Eğitim Tarihindeki Yeri Ve Önemi. *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi* , 4 (8) , 123-134 . DOI: 10.17828/yasbed.05955
- Karabaşoğlu, C. (2018). *Osmanlı'da Mimari, Sanat ve Yemek Kültürü. Osmanlı Dönemi Türk Müziği'nde Eğitim Kurumları ve Müzikal Aktarım*.283-297. İstanbul: Mahya yayıncılık.
- Kolukırık, K., Doğanıyğit, S. ve Afacan, Ş. (2017). Necati Bey'in adlı kitabından 6-12 yaş grubu çocukların ses gelişim özelliklerine uygun olan beş eserin ezgi ritim ve form yapıları açısından değerlendirilmesi. II. Uluslararası Akdeniz'de Güzel

sanatlar sempozyumu ve kültür sanat çalıştayı. Akdeniz Üniversitesi basımevi. ISBN:978-605-4483-45-7 (s. 266-272)

Necati (1928). *Notalı Yeni Çocuk Şarkıları: İlk Mektep 1 ilâ 5 Sınıf*. Milli Kütüphane. Yer numarası (EHT 1947 A 73). Kitabhane-i Hilmi: İstanbul.

Necati bey hakkında biyografik fiş (1928). Belediye Müteferrik Evrak (Demirbaş No. Bel_Mtf_55549), İBB Atatürk Kitaplığı Sayısal Arşiv ve e-Kaynaklar, İBB Kütüphaneleri, İstanbul.

Okay, C. (2006). Eski Harfli Çocuk Dergileri. Türkiye araştırmaları Literatür Dergisi, Cilt 4,Sayı 7, s. 511-518

Özgül, İ. (2014). *Müzik eğitimi ve öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.

Say, A. (2005). Müzik Ansiklopedisi. Müzik Ansiklopedisi Yayınları. Ankara

Sazak, N., Barış, D. A., Çaydere, Ö. Ö., Sevinç, S. (2014). *İlkokul müzik öğretim programları (1913-2005)*. Öncü basımevi: Anlara

Sözer, V. (2014). *Müzik terimleri sözlüğü*. İstanbul: Remzi Kitabevi

Sun, M. (2017). *Çocuklar ve gençler için şarkı demeti (3. Basım)*. Sun Yayınevi: Ankara

Sun, M., Seyrek, H. (1993). Okulöncesi Eğitiminde Müzik. İzmir: Müzik Eserleri Yayınları.

Şişman, M. (2006). *Eğitim Bilimine Giriş (2. Baskı)*. Pegem Akademi Yayıncılık: Ankara

Tanır, e. D., Aslan, C. (2019). Birinci heyet-i ilmiye ve çalışma esasları. Ankara üniversitesi eğitim bilimleri fakültesi dergisi. Cilt: 52, Sayı: 1, 251-276 DOI: 10.30964/auebfd.525230

Teker, H., Özden, E. (2013). devletinde müzik eğitimi veren önemli kurumlar. Rast Müzikoloji Dergisi. Cilt I, Sayı 2, s.107-128.

Tuğcular, E., (2015). Eğitim müziği besteleme dersinde izlenilen yöntemler (gazi üniversitesi örneği). Afyon Kocatepe Üniversitesi, Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi. /Sayı 1 s.1-12 DOI NO: 10.5578/AMRJ.8895

Türk Dil kurumu, Türk dil kurumu sözlükleri, <https://sozluk.gov.tr/> Erişim Tarihi: 04.04.2020

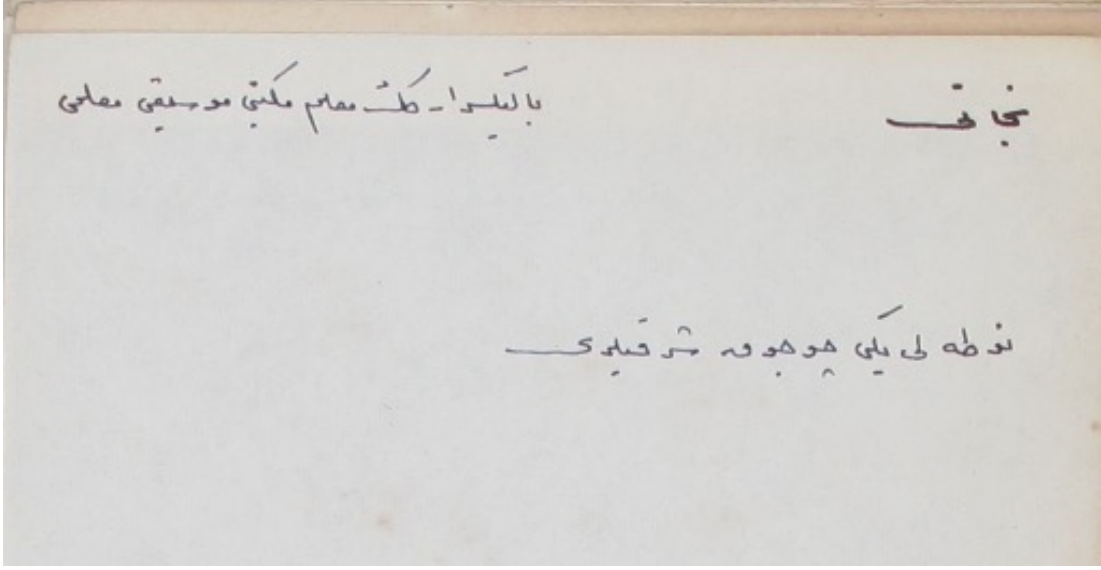
Türkmen, U. (2014). “Cemil Rasim” in ilk mekteplere çocuk şarkıları adlı kitabının analizi. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 27 (1) Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/153523>

Uçan, A. (2018). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye'deki durum (genişletilmiş 4. baskı)*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.

- Uçan, A., Yıldız, G. ve Bayraktar, E. (1999). İlköğretimde Etkili Öğretme ve Öğrenme Öğretmen El Kitabı Modül. Burdur: Mili Eğitim Basımevi.
- Ürfioğlu, A. (1989). *Bebeklik ve Okul Öncesi Dönemde Müziğin Gelişimi ve Eğitimi*. Yapa Yayınları: İstanbul.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.

EKLER

EK-1 NECATİ VE ESERLERİ HAKKINDA BİYOGRAFİK FİŞ

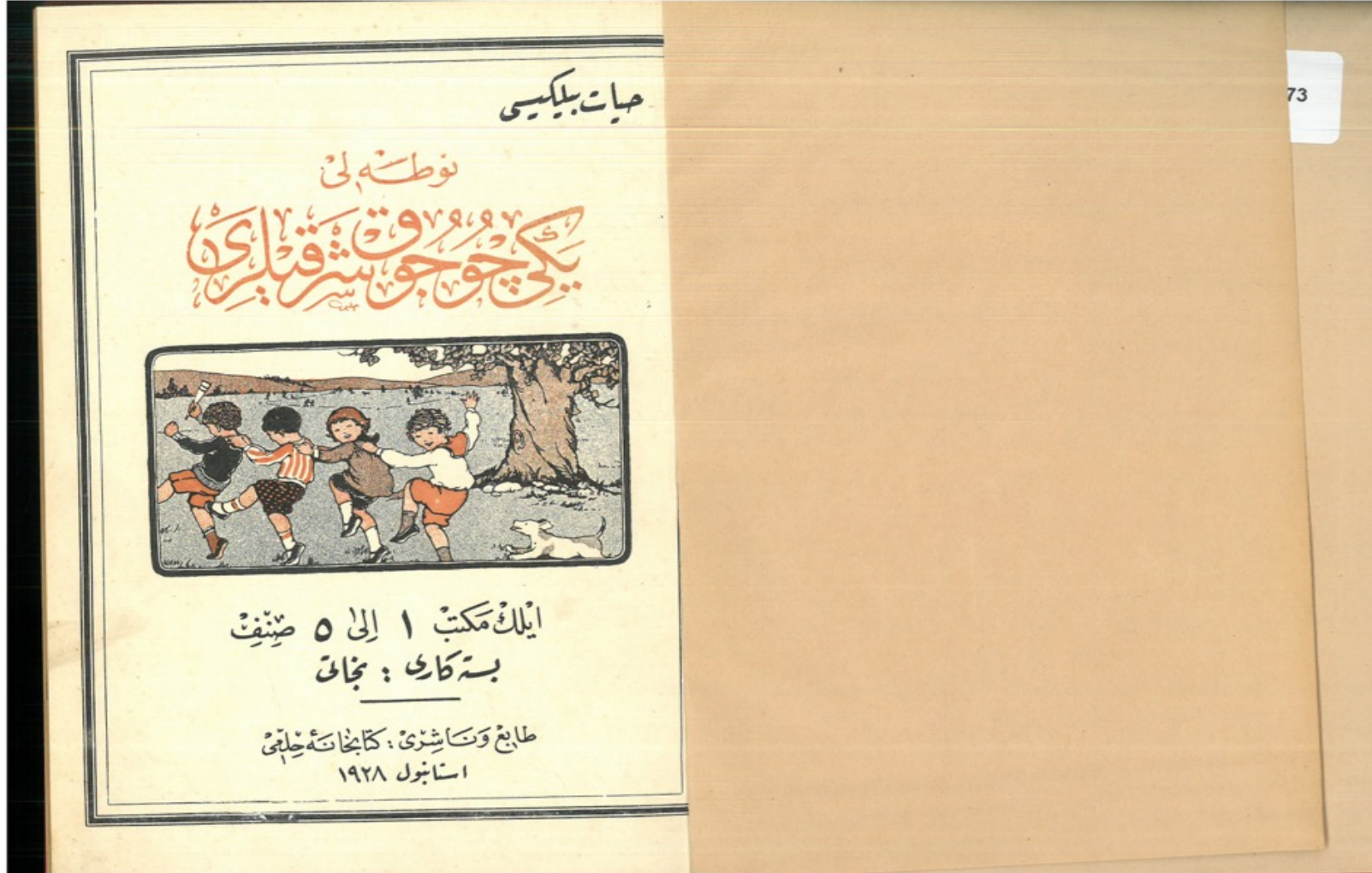

Resim 6: Necati ve eserleri hakkında biyografik fiş

Balıkesir Erkek Muallim Mektebi Mûsikî Muallimi

Necati

Notalı Yeni Çocuk Şarkıları

FHT 1947 A 73

مہات بلکسی

73

نوطہ ملی

۱۲۶۲ ۱۲۶۳ ۱۲۶۴ ۱۲۶۵ ۱۲۶۶ ۱۲۶۷ ۱۲۶۸ ۱۲۶۹ ۱۲۷۰ ۱۲۷۱ ۱۲۷۲ ۱۲۷۳ ۱۲۷۴ ۱۲۷۵ ۱۲۷۶ ۱۲۷۷ ۱۲۷۸ ۱۲۷۹ ۱۲۸۰ ۱۲۸۱ ۱۲۸۲ ۱۲۸۳ ۱۲۸۴ ۱۲۸۵ ۱۲۸۶ ۱۲۸۷ ۱۲۸۸ ۱۲۸۹ ۱۲۹۰ ۱۲۹۱ ۱۲۹۲ ۱۲۹۳ ۱۲۹۴ ۱۲۹۵ ۱۲۹۶ ۱۲۹۷ ۱۲۹۸ ۱۲۹۹ ۱۳۰۰

784. 624

معارف و کالت جلیلیہ سی تعلیم و تربیہ دائرہ ہی طرفین
فیز و ارتکک ہونون ایلک مکتبہ قبول ایلشد۔
ایلک مکتب: ۱ ایل ۵ صیف

بیتہ کاری
بلیکر ارتکک معلم مکتبی موسیقی معلمی

نجاتی

طابع و ناسری: ابراہیم حلی

کتب خانہ حلی - باب عالی جامعہ حلی

FHT 1947
73
استانبول ۱۹۲۸
D.N. 012905

۱
جَمْهُور رَئِيسِي

۳

در شا یا مال که فاطا موص می ئی ر بویک بو زم بی
تیر شا یا او دی رات یا او ئی قی به ری هو جوم کک تور

بزم بویوک رئیسیمز
مصطفی کمال پاشادر
مصطفی کمال آدینی
دفترک باشنه یازیک
تورکک جمهوربیتی
اویا راندی اویا شاییر
اویا راندی اویا شاییر
کویچوک قلبیکزه قازیک
ما بعدی اوچی صنف قرائتنده
عمر آرم

۲
ملی تورک مارشی

دی حال اون به غرقه شر خم ری تا لقی بی بیك بش
دی آل نور دن بن هان جی سم قی فا دن زل اُ بن
مز سون هیچ مز سون هیچ زم دی بیل آیی مز دن تورکیم لو اوغ تورک

بش بیك بیلق تشاریمز
آثاریم اولودر ،
شرقه غریب اون ضالیدی
میراث بکاشرف ، شان
بن ازلدن فاتحیم ؛
حریتله دولودر ،
جهان بندن نورالیدی .
داملرلمده کی قات
تورک اوغلویم تورک دوتیمز
تورک اوغلویم تورک دوتیمز
آی بیلدیزیم هیچ سوتیمز .
آی بیلدیزیم هیچ سوتیمز
آی بیلدیزیم هیچ سوتیمز .
آی بیلدیزیم هیچ سوتیمز .

ملیتیم ، وطنم ،
هر برشیدن اوستوند
بوکا واردر ایمانیم ،
ایام آرتیق تورککلر
تورک اوغلویم تورک دوتیمز
آی بیلدیزیم هیچ سوتیمز

عسکر

ده شك با نك با صو بز موده باز

برئیس

کن چرئی زی می بی چا

مز ری لا با با کر عس

یور شی آ لر داغ لی قار

بزهو یا نك با شنده (۱) بزهو یا نك با شنده (۲) بزهو یا نك با شنده (۳) بزهو یا نك با شنده (۴) بزهو یا نك با شنده (۵)

چا بیزی ایچه رکن میشل میشل او یورکن او ایشلره بته یور او نلر یارین اختیار

عسکر با بالریز او نلر قارده، تپیده لاکن یارین بویورسهك او نلر اوده قالسینلر

قارلی داغلا آشیور دو شمائله اوغرا شیور بو حمتاری ئوده رز غوغایه بز کیده رز

۴

طوملو پیکار کفته: عزت علوی ۵

کا سا دم کل کار بی لو طوم

کار بی لو طوم کته غی را طوب که مه سور یوز

وار رلد لا داغ رین شی ده نه کار بی لو طوم

طوملو پیکار کلام سکا (۱) ای شن فوشلر، کله بکلر (۲) ای کلنک بیچین تاصاٹ (۳)

یوز سورمه که طوملو پیکاره ای هدریه رنگلر سرین سه وکیلکدن ایراقیسک

طوملو پیکار، طوملو پیکار صاری، آق، مور، آلچیکلر شهیدلرک پاک قاستندت

نه ده شیرین داغلا وار هیکزه سلام بدلت یارایتیلش ایراقیسک.

ما بقدی سعلد بکلر بجهر سئلک بجهر سئلک

۵

طیاره تورک هوا بجهر عسی صایه: ۱۲

دی نا قا رنک له تورک وار دی آ رنک لا تلک قار

وار دی یا دنک نا قا او ده لر گولک لی رم دی بیل وار

قار تالرت آدی وار (۱) قار تالرت آدی وار (۲) قار تالرت آدی وار (۳) قار تالرت آدی وار (۴) قار تالرت آدی وار (۵)

تورک لک قانادی وار ایتمه یز ماتمه، فریاد

بیله بیملی کو کلرده او قاناده باق ا بوکوت

او قانادک یادی وار برکون ایدر انقیاد

ما بقدی هوا مجموعه سنده

خوزوز ٦
کفته: دوتور علی یونانده بک

لا چین ده لر یید چا شیل به شو
رو خو لو قوی بک نی سگ سه زل کو سین
سگ سی نه نش رگ لا قدر نم

شو یشیل چاپیرلده
چینلا سین کوزل سگ
ایک تویلو خوزوزم
قبر لرگ نشته سینگ

قار ٧
کفته: علی یونانده بک

دن لر کوک یورد پی سر لر لوت بو یاه سی جان او ده لر سک یوک
مش دون لر ده مش بان قار قار سومش قون لر چه سر ره لا حال باش به بم قار جا قوجاق قو

(١) یوکسکلرده اوچان سیاه بولوتلر
سر پیور کوکلردن قوجاق قوجاق قار
بم بیاض تالره سرچه لر قوشمش
سوقا قار قایا نمش دره لر دوگمش

(٢) بوتون شد تیله کلدی قاراقیش
آناچلر کوکلدن قویاچن کی
داملرک اوشنده قارلر برقاریش
بردورلو دورما یور شومدهش نی

کوتلر ٨
کفته: صبری ییل بک

سی ته ایر عه جوم زل کو سون اول خیر کر حی با سا
سی ته ایر زل با ی ا رگ زا پا مید نا فی کی

(١) صباکلر خیر اولسون
کوزه ل جمعه ایرستی
کیننی ناصیل بازارک
آنی بازار ایرته سی

(٢) کلیورده صالیدت
چارشانبا به دیمه به
حاضر اولسون پرشته
جمعه کونی کومه به

بکی بابا

با با حی بک ران دو زوب که با آ لین قا بر ده تین میر

صیرتده بر قالین آبا
کد زوب دوران بکی بابا
دولاشیرکن محله ده
اوکا یوقاردن آمی ده ده
کیجه لری سلام بوللار
نه قادارده بیلدیکی وار

کیجه لری قارا کلتمده
بزم جهور بکی بابا
کچرکن هیچ قور قایا لر
راحت راحت او یویا لر

خالد خیزی

۱۰
ایلك بهار

کفته: مهالفرزی بک

۸

زاق او تا چار آکن ابر ن ذو کو تیق آر باح صا

سی له شن نك زو قو هر شک قو هر لر زو قو لر شیر له مه دن

معار به دی کل نیک وی سه لر جوق چو ای وار

(۲)

روزگار اسد کجه سحر وقتی بزه
نه سو یخچار کتیریر کو کلمده
کیجه ییلدیز لر آقار ده کینه
ای چو جوقلر، سه وینیک کلدی بهار

(۱)

صبح آرتیق کوزیخ ایرکن آچار،
تا اوزاقدن مه له شیر لر قوزولر
هر قوشنک، هر قوزونک نشته بی وار
ای چو جوقلر، سه وینیک کلدی بهار

۱۱
ساعت

۹

ما دور و دن مه شن او مان ز هر او

ته ایش سک یار دو نیر دا ریل می دن

دی قیر لا لر دی قیر طا سه ک له دیک

ریق تی راق تی راق تی در

مق ما لیش چا بیب عا بیب عا راق تی

او هر زمان اوشه نمه دن
و دور مادن میرلدانیر ..
دویارسک ایشنه دیکله سه ک
طا قیر دیلر لا قیر دیدر .

تیریق تیراق .. تیریق تیراق .
عیب عیب چالیشما مق .

مابعدی، او جهتی صنف فرآشده

ب ک ل قوش ده سین چه باغ زک می وا یو

جه یك له سوی له بوی قین ما روز شو تو او

لیر وی سه چوق مز ب ته مک کزچو کو بز یك مه ایت لرن

لیر بی ده اولک ده بور بات حا 1 لیر بی ده اولک ده بور بات حا 2

(۱)

یورامزک باغچه سنده
قوشلرکی اوتوشورن
صاقین بویله سوله بیجه
مکتبمز چوق سه ویلیر
حیات بورده اوکره نیلیر

(۲)

کوردیککن بوچوچوقلر
یارینک اڭ بویوکلری
باشاتمقدار وطنخی
ناکوچوکن دبله کلری
مکتبمز چوق سه ویلیر
حیات بورده اوکره نیلیر
باشکرتن سادتی مان دوزنیز « سوهفا » خانم

۱۱ (تمیله) شرقی دروز عسکر اوله جغز کفته: صبری حسین بک

کر عس له هه ده ته این مق اول کر عس بر

به می دی طاق جی لی فی که چون مان ده قاهره بوق بی کی لر

شان ده نه مک کز راق تا دا قیر شی له

ری وا سو بر بن قط فه یا له اوی

کن دور وو له هه در کم دی سوآت دم له دی مق اول

لیر کی دی کا با نو کو سنک که هر ری لا موز مه بن

دک وا نه شی یا می یلر بن لر دایق قا آر

جا قو می دم کج . نم ته ایس مق اول جی طوب چه

م که عس شقی نه فی به دین دی سی نه شی با یک طو

ده چی کا می ک ل کر عس چه بو س ل بن

سی سه بی ال لی په دی ج بن ده لی زده تون بو کم چه

کو او یا فی ها نم وه سه چوق یک فی

جج تر دی شیم فی دی بی دن لک کر عس

مت خد که تر په یا بر خپ چه بن م ده فی

یا کی تور شو ده پور نل کو شو دی جدیم ده فی

داش قا آرز عا قک حق وار قک حق

سک سن بن له سوی زی سو رو دوغ اک

باش هر جک ده فی مت خد ده دو اور

سین شا یا له شان یا ک تور لی شان

(۳)	(۲)	(۱)
آرقا دانشار بن پیو می یا شنه	اویله یا فقط بن سواری ،	بر عسکرا اولوق ایسته دم هله
وارینجه طویچی اولوق ایسته دم	اولوق دیله رم آت سودیکدر	عسکر لکچی بو قدر قه جان
کچدم می قوجا طویک یا شنه	هله وورورکن بن مهموزلی	چونکه قلیچی طاقدیمی به له
سیر ایلک بنی نه شقی عسکر م	هرکسک کوزی کجا دیکیلیر	شقیقیر داندرق کریمک نه ده شا
(۶)	(۵)	(۴)
حقک وارحقک عزیز آرقا داش	عسکر لکدرن برنی شیمدی	بن ایسه بوجه عسکر لکمی
اک دوغری سوزی سویله بن سنسک	ترجیح ایدهم بجه هپ بر یا	کچیره حکم بو تون زره لیده
اوردوده خدمت ایده جک هر ایش	بترک خدمت ایدهم جدی	بن بجه به لی ایسه سنی
شانی تورکیه شانله یا شاسین	شو کوزله ل بورده شو تورکیه به	یک چوق سه وه دم هانیا اوکون

۱۴ کوچوک عسکر مارشی ^{۱۴} ۱۴

ب ک ع ق ل کوم سون لاق پار کین کس

له زوم کو قان چاشک بشم دم دا ق ری لا مان دوش له سوم کوک
سون فور او تشن آ لر کوک سون کور پوس روت با لر یر

سون کور تو کا با کس هر سه م پار ق می زو کو بر

(۱) کسکین پارلاق سونکومله
قلعه کبی کوکسومله
دوشمانلری قییارم
شیشک چاقان کوزومله
یرلر باروت پوسکورسون
کوکلر آتش اوفورسون
برکوزومی قیپارسه م
هرکس بکا نوکورسون

(۲) بوکوله بن قولوم وار
هیچ شاشمایان یولوم وار
آرسلان کبی وجودم
ایمان دولوکوکسم وار
یوق مسکینک هرعه می
تنبلکک یاراسی
اولمایجه ایکسی
قورتاریم وطن

۱۵ بیلک ^{۱۵} ۱۵

جه این سئک ل ناز پک کم به به آه

نی نین مید نا سئک ل دا سو ل ی بل

سئک ل دا سئک بار ک پک می به له سوی

(۱) آه بیکم ، نه نازلیسین
ایجه بللی ، سه ودالیسین
ناصیل نینی سویله یه میم ،
پک کبارسین ، آدالیسین

(۲) قوزوم بیک جانم بیلک
اویو دورما ای کلک
اویقوک کلدی هپ کوزته
یوزوک اولدی ؛ برباق زلک رنک

(۳) انستاریسی بئک بئک
اویویا وروم کوزل ملک
سنسز بن هیچ دورورمی
اوزمه بنی جیم بیک

(۴) یا وروم اویو میشل ، میشل
کوزو پارلار پیریل پیریل
برقاچ سنه کچسین هله
یورویه جک طیر طیر

۱۶ یاراماز بازانه : سەلمەیل بەك

باش دە بر چار بر دی دل طاش کی فی ری نو دی آت

داش قا آر له سوی ری دوغ یه بی تر دی قال ده نر

(۱)	آندی نۆزی ایکی طاش	یارامازی آتارلر	یارامازلق یاراماز	هایدی قوزوم چابوق قوش
(۲)	ده لدی برجام برده باش	برسوری یه قاتارلر	اشانلغه صیغاماز	کورورورسین صیغ لوش
(۳)	نزه قالدی زبیه	نکر مکر صایارکن	بو یله انسان دوغری	اوینا یالم ، قوشالم
(۴)	دوغری سویله آرقاداش	آرقاسندن بافارلر	حیوان بیله اولاماز	مسکین مسکین دورما بوش

۱۷ چو یگلاک بازانه : سەلمەیل بەك

دق زان قا نه سین لیر بی دق نا اوی قول قوردا صیغ

دق دان آل کن جق لا آ داب چو بر له دل من بر

(۱)	صیغرا قورتول اوینادق	ایپ اینجه جک اپیدن بن	خوپلادجقه قان قاینار	دقت ایدوب آتالارز
(۲)	بیلیرسین نه قازاندق	اون دفعه در آتلارکن	عضومزه جان قاشار	پنجه اوستق صیغرا رز
(۳)	بر مندیل له برچو ابان	سوکونجیده دوشدمده	نه کوزلدر بر اویوت	مسکین کیمسه کورورسه
(۴)	آلا جتکن آلداندق	مندیل کیدی الملت	تنبیل کیمسه یاپا مان	ایچمزدن آتارز

۱۷ یکریمی اوچ نیشان بازانه : سەلمەیل بەك

میل آ چه بو ای قم عر مان ره قه ای

تان یا هید شه چه یون میل ده سون کولک ای تم له مل

رک لا مان دوش نه شی با لر مان ز بر تم طا وا

دی مش اورک لر کر فی هپ دن صین لا خا و جات نه دی مش اوش

(۱)	ای فهرمان غرقم ! ای یوجیه آصیل ملتم	ای کوکستده ملیونجه شهید یانان وطنم	بر زمانر باشنه دوشمانلرک اوشمشدی	نجات و خلاصندن هپ فکرلر اورکمشدی
(۲)	ایشته بوکون استقلال توخوملری آکیلدی	حاکمیت ، عدیت نیشتری بیلیندی	ایشته بوکون سلطانلق ملتکدر دینیلدی	اسارت اونوقولدی ؛ قورقورلی سیلیندی
(۳)	اوت بوکون عرقک بر سعادت کونیدر	تورک ایلیتک استقلال حریت کونیدر	اوت بوکون یوردیمک بر سلامت کونیدر	انضافنر دوشمانلرک بر فلاکت کونیدر
(۴)	اوت بوکون تورکلرک ملی بر ابرامیدر	بو بارلی سوسله بن ، شهیدلرک قانیدر	بر چو جوقلر بوکون تقدیر ایدر سه وه رز	بو اوفورده لازمسه قانمیزی دوکهرز

ياپراق ۱۹ بائانە : بائانە مەكتەپكە

دە سەن نە سى نەك ھا بە ايەك

دە نیت بر لە کو لە کو دك مش تیش یە

در نە دك در دە سەك سە وار يیش

ياپ يك نە راق ياپ نەك کو لە سوي كئا با

چق لا او نە لە بوي نك ھا راق

(۱) ايەك بهارك سینه سنده
يشمشدك كوله كوله
برتە ييش وارسسكده
دردك نە در بگا سويلە ،
كوزەل ياپراق ايەك ياپراق
حالك بويلە نە اولاجق

(۲) حزين حزين بوكون سنى
روزكارلرى تيتە تيبور؟
دوشوندورور حالك بىنى ،
ھوالر يك سرت كيديور
كوزەل ياپراق ايەك ياپراق
حالك بويلە نە اولاجق

(۳) كوزەل ياپراق آلت سز دە
بر بوجا قەدە قالاجقسك
زمانك طاش آلترىندە
يارىن طوپراق اولاجقسك
كوزەل ياپراق ايەك ياپراق
حالك بويلە نە اولاجق

رۇيا قىرلرندە ۲۰ بائانە : على مەن بىك

لا قىر جاق مى وا ھا جاق مى ير

بيل با لر يا بات با جاق فر جاق فر را

شك نە كو دن سەن سەك نەك لە بىل بىل مش

مش بيل با لر شە نك مە دن سەن سە بو

(۱) ير صىچاق ، ھو صىچاق
قىرلرە فر جاق ، فر جاق
پا پائشە لر يايلىش
بيللرەك سسندەن
كوشك بوسە سندن
مكشە لر بايلىش

(۲) يوللردە كنج ، اختيار
كىمى كورسەم بختيار
بوتون چھەرە لر غمىز
ھەكسەك برأشى وار
قليندە آتقى وار
بريتىم ياپا يالكنز

(۳) كون اوزون ، بوللر اوزون
دولاشدم محزون ، محزون
آغلادم يانە يانە
دردم اويلە بويوككە ؛
حيات اويلە بويوككە ،
كىسەسى اولسا يانە

۲۰ يولجى ، يولك شرقسە ۲۱ باران : ج . ن . ن .

سى آن سە شرقك يولجى يول

دس قدا مو شى طا ھى كىن چو زىن

دە دا او مور يى بە دا خا

دا يا كىن دو نى نى قا لا دام موك

يوردى نى كوش دو لىر كىت يى نى

يولجى ، يولك شرقسە آنتىزىن چوكن
ھەر طاشىمەتس خىرابىرى صور!
اورادە موك داملا قاننى دوكن
بارلى يىكتەر دو كوش ايدىيور .

(۱) يولجى ، يولك شرقسە ، باغچە لىزىك
كلرك اوسىننە سلاخ چانلان
بھارى قان اولان ابلەرە اين دە
اويرلى اولەين كوكلرئىك آك

(۲) يولجى ، يولك شرقە اوغزارسە يارىن .
آلىندە ظنردن قوبان چىچىكلە ،
كوكلرە دايمان قارلى داغلىك
آردندە يوكسەلن كوشنى بىكلە !

۲۱ ۲۲ صوتيك سىسى باران : غەلغىزى بك

داغ اى مو راق سە مو زل كو اى

قا چىن يال اى كى لا قىر كى لا

سى جى يول لى صاچ مو ش كو كى لا يا

ھانكى دياردن چىقك
اوزاتقى كىندىك يىر
قىرئىرە مى عاشقك ؟
يايلىرىن كوكلەر .

(۱) اى كوزە ل صو ، براق صو
اى داغلىك ، قىرلىك
اى يالچىن قايارلىق
كوموش صاچلى يولجىسى

(۲) ھانكى دياردن چىقك
اوزاتقى كىندىك يىر
قىرئىرە مى عاشقك ؟
يايلىرىن كوكلەر .

(۳) دىدى يولم اوزوندر
بى ھىر ىردە آرا
نە انسانلرئىخزوندر
يىقىشە يم اولەرە

(۴) بىنم بر داملا صويم
عالمە شفا صوتار
بن شققىت يولجىسى يم
سىمىدە نىلى وار

بازمانه : علی سوانه بك

آی

نه ها جی آی ۰۱ جین فئ نك لا لوت بو

دو لر له شوع دن سین نه سی لی ویم سه یور لو کو

له ری لاشیق ی بی ما سه بوب لا قاب یور لو کو

جه کی سز ایص زهر گه جه سز سس ده لر یول مز رون کو

گه ده کیز ده له ری لا صلح موش کو له حی سا نوب فئ ده لر

نك که سن ده سر مر قا زیل کو آی زهر

نك سه عك بی تا لر ری حو ده گوک

۱۰- پولوتلرک ایچنده
آی جهان کولو یور
سه ویلی سیننه سندن
شعله لر دوکولو یور

۲۰- قابلا یوب سهای ایشیق لیلله ،
کور ویتیز یوللرده سس سزجه گزهر
ایص سز کیجه لرده اینوب ساحله
کوموش صباچیلرله دکرده یوزهر

۳- آی کوزهل قمر
زده مسکنک ؟
کوکده حورید
تابک سنک

تورک اوچاغی کینلرینه

بازمان : صلح یفت بک

دین لا داغ تون آل دك این قان قال له یای ده رك له آل

شان یوک بو ائک لق مانره قه ناک آ غوز او کا سا دی دی دن

سا قورت یوز اول فر لطف مو داش اوغ رو بو

یول سون تر کوس کا سا قورت یوز یول سون تر کوس کا

(۱) آلرنده یایله قالمات
اینده آلتون داغ لندت
دیدى سگا وضور آناک
قههانلق ائک بویوک نشان
یورو، اوغراش، مظفر اول ،
بوز قورت سگا کوسترسون یول

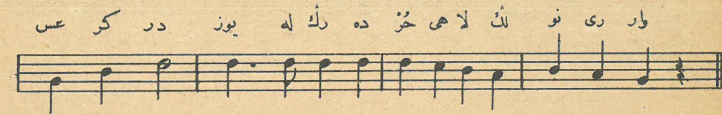
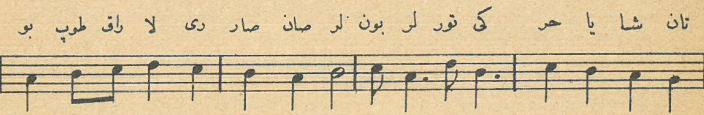
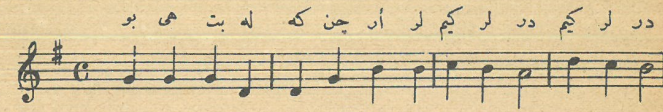
(۲) کوکسکده برده زین یارا ،
برکون دوشدک بوز قیرلره
داغ ، طاش ، اورمان ، ده کیز، قارا
دیدى سگا ، دورما آرا
یتشدی ائک دار کونکده
باقدک بوز قورت وار اوککده

(۳) نه رسولدی، نه قاعاندی
بوز قورت کیز بر قوماندادی
هایتیردی ، برکوک او یاندی
دورغون صولر دالغالاندی
بوز قورت ایندی قایا لردن
قوجا فلادی اونی وطن

(۴) آلرنده طاشله ده مید
دیدى سگا آل ، وور ، ده ویر
قایغولانمه حق سنکدر
سن یورو داغ ، طاش آکیلیر
سنسک قران ایلك وطن
ایلك قلیچک یارا داف

(۵) قار، قیش ، دره ، بایر ، ایرماق
دورما آتیل قوشمایه باف
یرلر کیرکی ، کوککیر ایراق
یا یوکسلنک ، یا یوق اولوق
یورو ، اوغراش ، مظفر اول
عزیمک سگا کوسترسون یول .

٢٤ تورك اوردوسى بايزانه: ياشار ناي بك

(١١) بو هیبتله کچن ار لر کیملردر ؟
 کیملردر بو طوبراقلری صا رصا نلر
 بونلر تورکی حر یا شانان عسکورد
 یوزلرنده هر هالاک نوری وار

(٢٢) دیک باشلری داغه بویون اكدیر
 کوزلرندن قوت آلیر شیمشکلر ..
 تارچیلری تورک آدینه شان و سیر
 کیجه ، کوندوزحد و دلری اوجکلر

ما بعدی . جومهوره دنیاشک ١٤ نجه مایینه

٢٥ (کوی) مز بايزانه: فامور ارب بك

(١١) (کوی) مز نه خوش با قک
 داغلی ، دره سی وار
 جانه بورادن یا قین
 سویله یگ نه ره سی وار

(٢٢) کوپوکسلرله چا غلابان
 ایرماغک صوبی طاشلی
 باغلرئنده شاقیسیان
 قوشلر آلتون قانادلی

يا زانه: چهار بلك

لا صو صان ره ده زهل كو كا با له سوي

رى له ره نه فار چي دن سر يك

ره نه حل مه كك دى كيت يا فار بي شار اوق

ناق صاغ نام آ لوت بو بام با ير غم دى دوع شى با لر داغ عموم مبدرونه

تر نور غي او لر چك چي كه ناق قاي راق بر بر كم شى به

سويله بگا كوزهل دهره
صاف صولرك زه دن چيقار
زه لرى اوقشار ، بيشار
يا كينديكاي محل زه ؟

- داغتر باشي دوغديغم بر
بابام بولوت ، آنام صاغناق
لشكيم بر براق قابسات
كه چيچيكر اوني ثورت

(روزن شكيل ايرك)

لر حوق چو جه لون رو يو دن لر درس بريم

لر فه نهي وا بريم لر باش نه يو او تيق آر

حق بر بو را لا جوق چو مق نا اوي جه تيق بي هب

درساردن يورولونجه چوققلار
آرتيق اويونته باشلار

اويامقله وجوده قوت كلير
روحمزده مشله سير

وظيفه لر هب بيته اويانق
چوققلره بو برحق

فقط تيل . مسكين اولان چوقق
حتى يوقدر اويونته

يورولمان اولوق دنياده ممنون
قسمت اولماز انسانه

چاليشمان بر صويله ايچيلير
آكيلمه دن بيچيلير

يا زان ، ابراهيم عبدالله بلك

بیکم ۲۹

بازانه : عایشه پیلدیز غنام

بک به بر لی ویم سه نه

مش آج نوز هه بک ئی ری لا صابح تین آل

دک کیز ده چک بی به پن غی نا یا ده چه باغ

ری له سوز فیل ره جت بک ری له کوز کی

(۱۱)
 نه سه ویلی بر بیک
 آلتین صابجری اینک
 هنوز آچمش باغچه ده
 یا ناغی بنه چیچک
 ده کیز رنگی کوز لری
 بک چتره فیل سوز لری

(۲)
 بیاض قاملیا کی
 زمین طومبول آلری
 چوق جانلیدر یا اماز
 هیچ برنده طور اماز
 بک چوق سه وه دستکری
 اوکا هیچ دایا اماز

۳۰ قیش کجه سی مهتابی

بازانه : محمد فاروقه بک

ده کوک یاز آ ده یر هر

که سان مش دوک دن نوق صو یاض به آی

مش قون یه به قوب هوپ ده مش دی طوب قار بر

(۴) هر برده آ یاز	(۲) صانکه بر قار طوب	(۳) آقار پیکار لر	(۱) هر برده آ یاز
بیاض آی دوکش	دیمش ده هوپ هوپ	یازی آرار لر	کوکده آی بیاض
کوکله قوش	قبه به قوش ..	نرده بهار ، یاز	صوغوقدن دوکش

۳۱ ایلاک بهار

بازانه : محمد فاروقه بک

یال پا یا زی بی دی کل هار به دی کل هار به سورانو

ویم سه او قان یا کل کو له تی ره حس قان برا کز

دی کل هار به دی کل هار به دی کل لر قوش لی

بهار کلدی ، بهار کلدی	اووالر نه قادریشیل
بزی یا به یا کیز برا قات	یارین بوسه ویلی بهار
حسرتیه کوکل یا قان	قوجاق قوجاق چیچک صابچار
اوسه ویلی قوشار کلدی	کسلیلر آغاجلر نیشیل ،
بهار کلدی ، بهار کلدی	صاریشین یا ماجلر نیشیل !

دایسه ، زینیمبره [صای (۵)

تمیزلك

بازانه : معلم سبيل بك

راق بر بي ك ديز يس در لاق پار بي ك نش كو

در فاف شب، بي كي جامر بر ده ير بر ماز نا لا صاف در

(۱)	كولتق كبي پارلاقدر	(۲)	آكله دكل ، يه نيلز	(۳)	نه مهقدر هله باق	(۴)	تميز اولور هي انسان
	ييلدز كبي براقدر		صو دكل دره ايچيلز		انسان اولوق ده ياساق		مادام دكل برحيوات
	صاقلانا ماز بريده		بوندن آيري دورانه		بونلك آدي تميزلك		حيوان بييله پيسرا ولمان
	برجام كبي شغافدر		انسان بييله ديتلمز		قورتاراجق بوآخچاق		آچ كوزوف نه ياعمان

هفته نك كونلري

بازانه : معلم سبيل بك

عه دفر صا سن چر گد لير گد ته هف بر مام ته در كون دي يه

في شي قا تار چا دير شم با بن في شي با ته هف كر چه عه جوم

(۱)	يدي كوندر تمام برهفته	(۲)	مكتب آچار جمعه ايرتق	(۳)	قور وعليدر يازار ايرتق	(۴)	چار رشا نبالك كلتي بي سزه
	كلير كچي سن صاي هر دفعه		كورول كورول قارق سني		يوقدر بوندن باشقه ايچي		پرستنه فيا كلا دي سزه
	جمعه چكر هفته باشق		پدشي هيج برافمان بازار		باچانتي صالادي صالي		هفته بيدكي اولدي ايدق تام
	بن باشم دير چانار قاشق		ك بلرده نازي دهه بازار		سزده قالدق هفته نك آدي		بن صايدم ، سن ديكله دك تمام

چيفتي

بازانه : علي سوزانه بك

لپش چا ماني دا له رت عني بر مز بيت

ده طن وا سين ما قال رو يو كا لا تار دن مه سل يوك نش كو

لو كوي يار ق باخ راق طوب بو در نك سه ريش قا بر ير بوش

در كا دن مه گور شير لا دو ده لر قير

تر يه دت عا سس بو كز لي يا يه جي چفت

ببتمز بر غيرشله داما چاليش ا
 كوشن يوكسله دن نار لاكا يورو
 قالماسون وطنده بوش بر برقاريش
 سستكدر بو طوبراق بختياد كويلو
 قيرلرده دولاشير كورمه دن كيدر
 چيفتي يه يالينر بوسعدت بيتر

(کومس حیوانلری) روند : یازانه ؛ یازانه نای بک

داق غی سید داق غی داق غی بور ری قی های لر ووق طا طارومه

باق زه رو خو قین چاپ شو بور ری قی یون بو صیل نا (مضمر)

رور غو نه لک بویک بو نه مش بار قا دی هین با (هزی)

رور دو در غی مدح له یعی قیش و یاز فی دی کن هپ

لر دک ثور یورشی لا دو داق را وو پا یال نه بی (نوردک)

لرجک زه یو یه شی قار داق لر دو ده شین با صو

در بار آن ری لا صاق قور یان ما دوی هیچ دک لا قاز (قاز)

در وار سی سه کین چیر نه . وان های بو می لیر کی چه

(۱) طا ووقس هایقیریور ، با با هندی قایارمش
 غیباق غیباق ، غید غیباق نه بو یوکک ، نه غرور
 ناصیل بو یون قیریور هپ کندنی یاز وقیش
 شوپا یقین خوردزه باق بویله مدح ایدر دورور

(۲) یته یا لپا وورا لاق
 دولاشیور آورده کلر صوباشنده دورا ق
 قارشیه یوزه جکلر

(۳) قاز لریک هیچ دویمایان
 قورصافری آتاردر
 چکیلیری بو حیوان
 نه چیرکین سسی وار

(۴)

بجی صنف قراندن قوزو

چا وار زوم قو بر نی می نی می

دن قام آر هپ نار اوی زر گه ده لر ییر

در لی نه شن پک ماز را یا لیر گه شار غو

ایکی قطع بر بسته ایدر قوزندن صو کرانزاینده کی ایکی صرع آشافیده کی بسته ایدر او قزانه قز

زوم گو کی فی در مش بین چوق زوم او تیق فیس با آر کر شه

(۱) میز میز بر قوزوم وار
 چایر لرده که زر اوینار
 هپ آرقامدن قوشار کلیر
 یاراماز پک نششه لیدر

(۲) یانندن آیریلسمه برآز
 همان یانیق یانیق مه اهر
 قیرده کی اوتلرله دویماز
 ده ایستر نه لر ، نه لر

شکر ، آرپا ، فیستیق ، اوزوم
 چوق بلیمشدر ایکی کوزوم .

صایالم

بازانه: صبر میس بک

م یا سا له لر مق بار م لا باش رکه یه دی بر

کچ کیل ده مک بیس فی بو اوج کی لی لیر که را صوکه

بر دیبه رکه باشلام (۱)
 پاره متارله صایارم
 صوکه کایر ایکی اوج
 بوفا بیساک ده کیل کوج

نه قولاید یا آلتی (۲)
 شوبله دردوت، بش، آلتی
 یدی، سکر، دو قوز، اون

نه مه یتمز بو قادار (۳)
 بلله دیکم صاییلر
 بیله من هیچ بر صافی

جوبیز آلسه آلدانیر (۴)
 حسابسز ایش قنادر
 بن بونلری اوکوه نم
 دویدیکریا افتدم

۲۸

کیمییلر

لر جی می که شن ری لا جوق چو نکه فی ده بر

رز وده سه ری له کین ان سز ایس لی نا طی فیر

زر بن یا غا ذک مش یور کو بر مز فی یا حا

مز بی قل یور او له سی فی نین رکه لا کار روز

بز، ده کیزیک چوجوقلری شن کیمییلر (۱)
 فیریطنالی، ایسسز انکیئلری سه وده رز
 حیاتیلمز بر کوپورمش دالغایه بکزه ر
 روز کارلرک نیبسیله او یور قلمیز

صولر طانیو آمی بیلدیزی با براغیزی (۲)
 کونش افته کومولورکن نری سلاملار
 دعا ایدر آرقامزدن برده کیز قیزی

آه نولونجه دالغاره کومسوزلری (۳)
 کوکل ایسسز فیریطنالی برمان ایست
 نارنخلره براقیز خیالمزی،

بز، ده کیزیک چوجوقلری شن کیمییلر! (۴)

وایپور

بازانه: علی شوان بک

دو یاه سی دن سین جا با

قو شار قو رک ره کو پوس مان

ما دور ده رفی ط بر هیچ شار

شار آری لا یا در جا قو دن

باجاستند سیاه دومات (۱)
 پوسکوره رکه قوشار قوشاد
 هیچ بر طرفنده دورمادت
 قویا دریالری آشار

یورورایکین ده کیزلرده (۲)
 ده کیشمه بن افستلره
 بعضی ترنلجه کیدلرده
 کور و تمز بر اوقاق قارا

کیجه دیمز، کوندوز دیمز (۳)
 هجوم ایدر شو دالغالر
 لاکین اونی آلت ایده منز
 فیریطینالر، قاصیر شهلر

۲۰ اویتقو بازانه : عرسفالدیه بك

چو رو یاو جوق چو نیک می

یو او دی های دی اول جه گی جوق

قو اوی بی طات لر بك نی سه

(۱) مینیک چوجوق ، یاوروچوجوق کجه ایلدی ، هایدی اویو سنی بکیر ، طاتلی اویقو اورمانلرده صومشش قوشلر

(۲) مینیک چوجوق ، یاوروچوجوق هر طرفده قارا کئین وار او بومشش آغیللرده

(۳) مینیک چوجوق ، یاوروچوجوق مینیک چوجوق ، یاوروچوجوق کچیلرله قویونلرده

(۴) مینیک چوجوق ، یاوروچوجوق رۇیا کده برکچوک ملط بکیر سنی ایستراوملک

(۵) مینیک چوجوق ، یاوروچوجوق یالکن سنسک او بومان هایدی اویو ... صوگرا اویان

۳۷ صباح بازان : علی یزنانه بك

لر روز خو داش قار زل کو تیق آر کل

نش کو غان دو دن شی قار یور ری قی های

یور ری غی چا ته یا حا

(۱) کل آرتیق کوزه ل قارده ش خوروز لر های قیریور قارشیدن دوغان کوشش حیانه چا غیریور ،

(۲) دوکه رک کوك یوزنات آلون ایشیقیرنجی دیورچالیش بوکوندت دوشونه رلک یارینجی

(۳) آرقاداشلر مکتبده بزى بکله مه سینلر صوگرا سنی کورونجه اویقوجی دیمه سینلر

صوگ بهار یازانه: سلیمان صاب بک

مش قال لاق چیب ری لا راق یاپ لوق مو مش دوش

ری لا باق زان یاض به زک یا لر دال تون بو

وار ذوق قا باش ده سم مو بو لا آخ که صان مش ئیک یون بو

(۱)

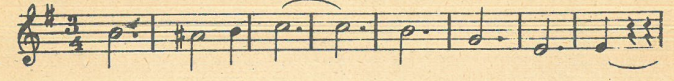
دوشمش صولوق یاسراقلری
چیپلاق قالمش بوتون دالسد
یازین بیاض زانباقلاری
بو یون ایگمش، صانکه اغلار
بوموسده باشته ذوق وار

(۲)

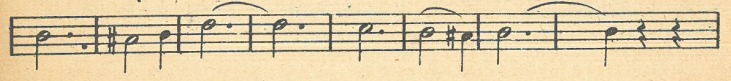
روزکار اوسر سرین سرین
دره دورماز یینه آفتار
کوچوک چوجوق، آل چوپ سه وین
باق نه کوزه ل شو صوگ بهار
هدموسمک بر ذوق وار

آفتام یازانه: علی ضوان بک

دن لر گوک نش گو دی این مود راقو

یور تی با یور لی چا آل

رن وی در که فی را اطا

یور تی پا قا مان دو بر

(۱)

ایندی کونش کوکلردن
آلچالیور، بانئیور
اشراق کدر ویره ن
بردومان قاپائیور

(۲)

بولوتلر پنبه پنبه
صاچیلش پاموق کی
یهدلیزلر کوک بوژنده
یارلایور کیزلی کیزلی

(۳)

سکایوق دنیاده آش
نوزیکه اولماز بدل
ای کونش، کوزل کونش
قوزوم یارین بیته کل

بهار روزگاری

گو جاق می تیر لا دین آی

لا لا تار ری لا مان اور نش

ری گا روز خوش رک ها به اُس ری

ری گا روز خوش رک ها به ای

(۱) آیدینلا تیر صیقا کوش
اورمانلری تارالری
اُس بهارک خوش روزگاری
ای بهارک خوش روزگاری

(۲) قیرلانغیچلر سزده شمدی؟
قیش کلنجه کیمشلدی،
قار یاغمان کیمشلدی
فقط یازین کلیر اوند

(۳) آرتیق یوق هیچ نه قیش، نه قار
هپ آغا جلد چیمکیش
باز زمان دنیا شمش
کوی، قصبه، هریرشمنش

(۴) لاکین سزده قیرلانغیچلر
ماوی کولک بوش ای خوش روزگار
کولک بوزی بوش، طالی روزگار
بلور دره، اپک اورمات

(۵) خبر بکلر اوزاقتلردت
قیرلانغیچلر اوزاقتلردن
کلینلر، بوش یووالری
اُس، بهارک خوش روزگاری

سما نك سوسلری

بازانه : عالی سوزانه بك

قیز زل گو اوچ ده ما سه مش چیل سه دن لر لک مه

دیز بیل و لر لوت بو آی مش دل بی خلق دن لر اون

ملک کردن سیماش
سماده اوچ کوزلقتیز
اونلردن خلق ایدمش
آی، بولوتلر ویبلدیز

چفتک منظره سی

بازانه : اورخان شی بیك

له شع نك گو ده لر داغ کن نر سو

سو مان دو برجه این ری لا مایح یا زار ما سی

ول قا بر دن زاق او لور یو دو

مان ز کی دی دون که لی چفت لر رو سو سی سه

(۱) سوزکن داغده کونک شعله سی
صارار یا ماجری پیچه بردومان
دوبولور اوزاقتدن برقاوالسی
سورولر چفتکله دوندبکی زمان

(۲) آفتامک بو ایصن ساعتلرنده
نه در بوهریشیده سه زین ملال
برایک تارلانک اورتا برنده
بوکولمش باشیله جانلی برسؤال

(۳) سرچه لر دالدرده بر سرسری
قورولر محبت ماجرا سنده
خروسلر بوچا پقین دره بکلری
چفتکله تصرف ادعاسنده

طیاره ۴۷

تورک لئو اجموعه سزف

مان بی له دی جو دو بی بی لایع زنی می ق آ

دق طاق غی را بی آل نه سی کولک دک له ره یا طای

دن صاخ دن زاق او لر دین بیل زه بی کن قار با له مت حر

آق بی کی کار روز غه ما دن صول له صو

دن مز ری له قلب یورشی طا لر مل ا ل شان اذ دق

کن چار او له می عز مک دی کن تور را لا دیز بیل

آستیمزی اعلا ایدوب جهد ایله پیمان
 طیاره لرك كو كسنه آل بایراغی طاقدوت
 حرمتله باقارکن بزه ییلدیزلر اوزاقدت
 صاغدن صوله ، صولدن صاغه روزکار کجا قدق
 اذ شابل املار طا شیور قلبلرمزدت
 ییلدیزلره تورکنز دیمک غمیهله اوچارکن

مابعدی، مجموعده

کله بک ۴۸

یا زاده، بانیکر سزف کجی مله سزف لئو اجموعه

بک له که زل کو نه باق

چک چی چک چی نک به نک به دی نا قا

یور زنی سه یی قو قو هر یور زنی که

باق نه کوزه ل کله بک
 قنادی بنک بنک
 چچیک چچیک که زیور
 هر قوقوی سه زیور

او کوچوک شن یارامان
 که زهر دو یامان
 بعضیا یورولور قالیر
 وصییاقدن بوکالیر

کله بک دورما هپ قوش^(۳)
 هر طرف ایصسز نوم بوش
 قلبک سه وینجله دولسون
 کدری نششهک بوغسون

آتش بوجکی ۴۹

یا زاده، همدغزنی بک

نن سو ضی باغ نان یا ضی باغ ده لق ران قا بی گی دیز بیل

سن کی جه بو تش آ زل گو دا بیل با اویچ له غک شی عی

ییلدیزکی قاراگلمتده^(۱)
 بعضی یانان بعضی سون
 ایشیقکله اویچ، پاریلدا
 کوزه ل آتش بوجکی سن

پیریل پیریل اوچوشلرک^(۲)
 کولکه لری بنکله یور
 سندن بو آقشام قوشلرک
 یوواسی ایشیق بکله یور،

دالیر، یا پراقار ایچتدن^(۳)
 سوزول برالتون اوق کجی
 پارلا پارلا سه وینجیدن
 چارپسین یووالرک هتایی

بازاره : على صوابك

ايلرى

۴۵

له ئى آرش رى له ئى آرش

له لر ئى مزى نه اسه رى

له ئى هب رى له ئى آرش مك

مك دى مش ئول لان قا رى كه رى

(۱۱) آرش ايلرى ، آرش ايلرى
 اوسته كيمز ايلرله ملك
 آرش ايلرى هپ ايلرى
 كيرى قالان ئولمش ديمك

(۲) اوقويالم هنز ، علم
 سايه سنده يوكسه له لم
 دورمايالم ، چاليشالم
 هر برايشه آليشالم

۵۰

چوبان

بازاره : ابراهيم سعدي بك

۴۴

لو قور قور مسك نم ما ز لي نه نش ائ نم با چو چوك كو بر بن

يه جه شو دو راق لا چا مي لي وا قا ده لر بير با لي چك چي ده لر قير

درطن وا كا با لر قير در مان ز نم دى لاش دو راق لا دا

بن بر كوچوك چوبانسه
 ائك نشته لي زمانم
 مسك قورقولي قيرلرده
 چيچيكي بايبرلرده
 قاوالمي چالاراق
 دوشو بجه به دالاراق
 دولاشد نم زماندر
 قيرلر بكتا وطندر

۵۱

بهار صبا جي

بازاره : على صوابك

دى كل نه بي هار به ايلك نيك وي سه نيك له نه نش

دى كل له دى لر بل بل نيك وي ده مژ نه له كل

ايكي قطعه سي بو نيسته ايله اوقوندىق دى صوگرا ايكم صراعى آشاغنده كي نيسته ايله اوقوناجمى قدر
 كز يي لا طوپلر چك چي كز يي نا اوي كز شو قو

نشته له نيك (۱) سه وينيك
 ايلك بهار بيته كلدى
 كلره مژده ويرائك
 بليللر ديله كلدى
 ملك بوژولو (۲) قوزولر
 بايلىدى چا بيلرده
 دولدى كوزه ل قورقور
 اورمانره قيرلرده
 قوشوگرا ، اوستا بيگير

فتیش

تأیید

قا قاپ نه بی زی بو کوک در کون قاج
 زو بو فش کو دی مه تر کوس را
 مش یور فی لر فورد آز بر فی
 ده مک کول دو دن کوک را لا داغ شی قار
 دی قال فرسای با با قیش یاغ به یاغ به قار
 دهر کون ری ها به لی کی سه و ده گیت سن تر یه عک

-۱-

-۲-

قاج کوند رکول یوری بینه قاپ قارا
 کوس ترمه دی کوش یوزی برآز
 قوردلر اینور قارش داغله
 کوکدن دوکولمکده قاریاغ بیاض
 قیش بابا مسافر قالدیفک بتر ،
 سن کیت ده سه و کبلی بهاری کونده ر

آغاچلر حسرتله بهاری آکشار
 چیلایق قوللنده قارلر بیرکیش ،
 صوغوقدن تیزه شن بوینه یوقسوللر
 یاسلی کوزلرینی سمایه دیکمش
 قیش بابا مسافر قالدیفک بتر ؛
 سن کیت ده سه و کبلی بهاری کونده ر

عی تیازه بک

یان

بازاره : علی میوان بک

ما سه نش کو عین قیز بر یور نا قای
 لر اوت مش رول قاور لر ییر چا ده
 لو کوی کن رور وو صا مان حار مش رار صا
 مش یان ده چین فی لر کین مه ده لا تار
 صی جه صین با دی یان قا لر تب مک مش رار قا
 مانق باق ره له درس ده حال بو کن مزیم نه جاق

(۱۱)

(۲)

قایتایور بر قیز عین کوشن سجاده
 چاییرلر قاورولش اوتلر صا اریش
 خارمان صاورورکن کویلو تارلاده
 آکینلر ایچنده یاغمش قارارمش
 یاپرافتد بوروشمش داللا روستنده
 زده سک ، زده سک سه و کبلی روزکار
 بربولوت اوچمادی ایشته بوکون ده
 یاغصور یاغما یالی بلکه برآی وار .
 مکتبلر قاپاندی باصنجه صیماق
 نه ممکن بو حالده درسره باقمق .

بايزات

يا زان : على صنون بك

يا ده نى سى لو نور زى دى سىن آى رك له كوك

له كوك كار آ له رف شى سى زى قى لو اوىك طا وا نار

ش گور روى شانده لا عه قى رك له كىس عا زى مى قير كار

يا نه لير لير سه بوك دن سىن را آ رك له سىس بى گى

دو نه ش مز بى قل جاف سالى شان اى شا يا وار تك به هى مان

جاق جاق يا نه جاف آن ده گن گول نك سه بار

كوكلك آى ييلدزى	قىرمى عكسلك	نه يامان هيبنك وار
نورلو سینه كده يانار	قلمه لره شان وىرير	ياشا اى شالى سنجاق
وطنك اوغلو قىزى	كوشن كج سىسلك	قلمز نشته دو يار
سى شرفله آكار	آراسندن يوكسه لير	سنك كوكلكده آنجاق

قوشلرله

يا زانیه : على صنون بك

ده سىن سه وار كى هن آ حارسه او رك له بى بى

ده سىن ته ده سىن ته بس ده دى نا وار لك جه اين قا باش بر

بىللك او سحر	دوغمش كوشن افته	هيج صوصمايك : شورلر
آهنكى وار سنده	قوشلر اوتر اوسولر	الحا نكزله دولسون
بر باشقه اينجه لك وار	بر قوش ديمك چوق ده	بر شوق اولوب سراسر
ناديده بسته سنده	اوتكده لر برابر	قىرلرده نشته بولسون

بهار

يا زانیه : سيمىن مكرت بك

وار كى هن آ حوش بر كون بو رك لا لوق مخ كى ده لر قير

چار صا مه ناغ جه دق لى صال قك با لر دال دىن رو نم شو

ايضا الله

(۱)	(۲)	(۳)	(۴)
قىرلرده كى مخلوقلرك	كوله ره كدان ديره چيچك	قىرلا نعيمار فولوت چالسرين	اوكون اولور جمعيت
بوكون برخوش آهنكى وار	بر قوقولر سه ريه چكم	بو ترتيبه ديه جك يوق	برقون قوشلرچا نعيمالار
شو زمردين دالر باقك	كل قانادى بركله باش	چمنلرده خالى يالسين	چيچك چمن كورور خد
صا لاندجه نغمه صباچار	بن اوتشا يوب سه وه چكم	يا چاق ايش دها بك چوق	كلين اولور كوزه ل بهار

تشریفیه

یا زبان، استعاره بک

یا د له رت حس زى نى فى رى تش راق ما او آن هر
 فى فېخ كېچ له مك دو قويت ها نه زى سى ده لر يول دك له بك
 شا يا ياز فى باخ دى اول دى كور زى سى كون بو يار
 غالى شا يوك بو كز دى كل فامه زى غالى مان فى كار نم غ اى
 فامه زى غالى مان فى كار نم غ اى شا يا زى
 كز دى دوغ فى كى تش كور بر دن فوق او زى غالى شا يوك بو كز دى كل
 لك بو كز غى دى آج كز دى بوغ فى جبه كز دى قوغ فى مه ظل
 يز فى با كنه فى تك به رى هو جم بز يز فى با تا شى

مزان اوماراق تشریفكزى ،
 حسرتله بگله دك بولرده سزى ،
 نهايت قدومكله كېچ ، اختيار
 بوكون سزى كوردى اولدى بختيار
 افقدن بر كوش كېي دوغديكز
 ظلمت قوغديكز ، جهلى بوغديكز
 آچديكز يوك شتا بانى سز ،
 بزجهو زيتك نكهبانى يز .

يا شا اى عزىكار ايمالى غازى
 صفا كلديكز بويوك شائى غازى

آنته جكم نرده سلك

فاق سو جه رين را قا توب باش كو مودراتو
 بن دم پا قا مى رى له كوز لر
 مه جو او باشم به لير گه جه سز سس
 ودر سه فى به جه كى هر
 لر جاق قو پر نو شار اوق

(۱) كوش با توب قارار بجه سوقاقد
 كوز ليرى قا يارم بن سس سزجه
 كلير بن باش او جومه هر كجه
 بن سه ودر ، اوقشار تور ، قوجا قلاو
 بيامم بن بولوتلردن كورورى
 ملك نينه م صا قين تولشا اولما سون
 نه فنا حس آمان كجه دو يما سون
 تولوم نه در ؟ ملكلر هېچ تولورى ؟
 (۲) كوكلرده مى ، چننده مى گزيبور ،
 صياح اولور كوزوم يولده بگله دم
 هې او زانير بوشلتمده آلدرم
 ايشته روح وارلنى سه زيور .
 (۳) چينلار حالا قولاقلمده سسك
 بنى بويله كولومسه يوب سه ومز دك
 تولش اولسه ك رو يامه ده كير مز دك
 آنته جكم ، آنته جكم نرده سلك

۶۰ نینچل

يازانه : معلم مرقعا خانم

لر چاغ لر صو يور ري نه كون
برنجي سس
ابنجي سس
يور دي نه باق لر داغ شيل يه دي كي لر سيس
ن في بك به زل كو يو او كار روز سن ا

ن في نين چك چي ين نا يو او في

(۱۱) كونه رسيور ، صولچا غلار
سيسلر كيدي يشيل داخلر
باق نه ديور نه سدن روزكار
اويو كوزه ل بيك نيچي
اويو نارين چيچك نيچي

(۷) سن او بورسك هپ ملكلر ،
بياض رنگلي كله بگلر
اطلاقنده دونه جگلر
شن بيلم او يونيچي
نازلي كلم او يونيچي

(۳) اويو ياوروم دكل ايركن
آي بولتدن سوزولوركن
ايشيق ياغدي مائي كوكدن
اويو كوزه ل بيك نيچي
اويو نارين چيچك نيچي

۶۱ ده كيز

يازانه : فاطمه بك

آل بر وي ما كيز ده
ماس آل لور او رور پو كو لاس
ده كيز ماوي بر آطلاس حسابسز زمرد صويف نه كوزه ل بر آيتا در
كوپورور اولور آلماس بولونماز آكي بويف دالغالرله چالمتانير
يازين دورور يك ساكن اشان او زاقدن صهانير
قيشدين جوشويور لاكلن روح ايپينده ييقانير

۶۲ كديم

يازانه : اوفاريسنجي بك

صو يور يو او ده شين يا بر نوز هه دم كه
ماز دوي ياد دو دي قير طي بر ناز قور ده هم در سورجس هم ده شين با يا

(۱) كديم هنوز برياشنده اويو نارين آرسلان كسيلاير
او يويور صويا باشنده كوزلي وولقان كسيلاير
هم جسوردر ، هم ده قرناز اوكلد چي كوندتيري
برطيقيري ديوار دويماز بزم اوگ فاره لري
يوواسندن ، ده ليكندن

(۲) چقانلري دري ، دري
آرتيق بونلردن هچ بري
دولا بلريمه كيرمه يور ،
كنا بلري كيرمه يوز .

(۳) دامن ، طواندن اينديلر
برر دليكه سينديلر
قوشوب يا قالا يورهن
يوواسندن ، ده ليكندن

۶۳ ایلك بهار یازان : علی یزان بك

۵۴

قى رە طا شە يوك بو بز يك لا قير

گە بر لر غاچ آ دى لن سوس وار

لە ويچ سە بر قون جوش بى گى لين

يك لا دال دى تير آر لر قوش شن تو او

فى گى لى يك گى فى گى لى يك گى

شريفك ابى قطرى بريد بر او تونز قونز سوكرا آشاغيدە كى بستە ايدە صوك ابى صراع او تونز جعفر

كأ سا تز تو مف هار به ايلك هار به ايلك

نە طا وا زل كو يك تير گە دت عا سە

۱- قىرلار يك بر بويوك شطارقى وار
 سوسلندى آغاچلر بر گلين كى
 جوشقون برسە ويچلە او توشە ن قوشلر
 آرتيردى دالريك كوزە لككى

۲- ليل نياز ايتدى ، كلار اچيلدى
 زمرە چايرلر دە قوزولر مەلر
 جەنە بر بيمز نيشە صاچيلدى
 يايلىدى قيرلرە ھې پاپا تيارلر

ايلك بهار ، ايلك بهار مفتوز سكا
 سعادت كىتردك كوزە ل وطنە

۶۴ قوماندان مار شىر يازانە : بالىكرا و تار كىت نوز كىر سىملى

۵۵

بى كى لان آس بر دە گين جن لال تىق ايس قىمەت تورمانە بك

شام ۱ پال لى لت دەو لە مان دوش دك واش صا

بى كى مان ئى بر مش لان جان دە ضر حا

شام پال لى رت عى دك لت شن گى دى يور

(۱) استغلال چىكندە بر آرسلان كى
 صاوشدك دوشمانلە دولتى پاشام
 حضرده جانلشم برايمان كى
 يوردىكى شىلە تىك غىر تلى پاشام

(۲) آلتككە ظفر ك داستانى وار
 ھىر كوشە ، ھىر بوچاق اسمى كى آكار
 روھككە مقدس بر آتش يانار
 كىچككە حامىسى شىقتلى پاشام

(۳) اوردونك سە وكىلى مرد قوماندانى
 سىز سىكز (غازى) نك اطرافى ياقى
 ايجدە دولان شان حىت تاقى
 ملنك اوزىدرا ايمانى پاشام

كى كا سا رز له توڭ رو ياو كه بز رى تاڭ چه يو آنا تون

دك كى كا سا يا عا دو چون ئى لىن وا دك

رز له دى ئى قا جا نه نك مى دى يور يه عا دو چون ئى لىن وا

كى ئا رير اوا يال بز يه ما سى تى يىچ دى آچ زى مى لى ا

مىن آ له اى بول قا زى مى عا دو مىن آ له سوي

يوجه تاڭرى بركه ياورو توركلر
سكا كلكڭ وطن ايچون دعايه
يورديمزك نجاتنى ديله رز ،
المزى آچدق ايشته سمايه
بز يالوارير ايكن سويله آمين
دعاىزى قبول ايله آمين

(مىناكوكاآپ) مرحوم

اين فى بع اين قا فى بع

نم لا تو رك نه له سوي له ئى ما كه چه

نك سى رى سىر زان دو نوب دو چه كى تون بو ده

مه جو وو آ ئى دى جو ر جاك چه اين ار

فی شو که اول ش بی بی ا غم جا لا آ

نک سی ری سیو غم جا ر ق فی ف ما که

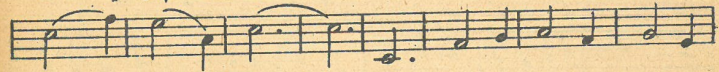
بعضی قالین ، بعضی اینجه
کمانله سویله نه رک
قولاغنده بوتون کیمجه
دوفوب دوران سیوری سینک
او اینجه جک وجود بی
آووجه آلا حضم
ای بیلش اول که شوف
کانتی قیراجم سیوری سینک

۶۷
اوز ایکی آی

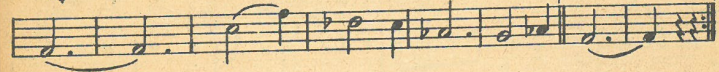
رس چید که چر او چر او آی کی ای اون

او چر او آی کی تی اون چر که پوب یا می

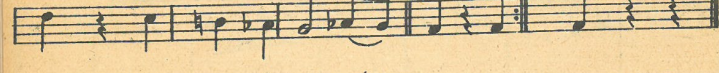
چر که پوب یا می رس چید که چر

صاغ آی نك دو او مارت ده باش ائک چر

بای ائک بای تیر بی دا ده عئک نا

(۷) بعضا اوشور کوزی آقار
بولسه قازما کوره ک یا قار
یانی صیره کیدر نیسات
اودر ایلکین چچیک طافان

(۱۱) اوز ایکی آی اوچر اوچر
کچید رسمی یاپوب کچر
ائک باشده مارت اودونک آی
صاغناغنده داغیتیر پای

مابعدی : قرانده

تورک

یا زان ، باکیسا اور پاکستیا زونر
ترتیب تک

فر ظا دم ته ایس مق آتشی بی کی لر سیل کم تور

مق آتشی بی کی لر سیل کم تور دم ته ایس مق قوتاره فه طا دن

یان ما دی یور دم ته ایس مق قوتاره فه طا دن فر ظا دم ته ایس

لو او چون ئی لو ما دی قان یا یان ما دی یور چون ئی لر ما دی قان یا

دم ته ایس مق طاش لوب او فان طو لو او دم ته ایس مق طاش لوب او فان لو

تورک سیلورکی آشنق ایسته دم
ظفردن ظفره قوشق ایسته دم
یوردیمه یان باقان دوشمانلر ایچون
اولوطوفان اولوب طاشق ایسته دم

تورک آرسلان کبی قلبده ایمان
آلده ، دلیده مقدس قرآن
دوشمانی آزه دم هربرد هرآن
وطنده حرد ولاشمن ایسته دم

فتاناریا

یا زانده ، اوغاریسغی تک

چو کو بر عین ته لو سوس مک یا نار قا

نک قی چاپ بر وار سی فه قا جک

وار سی سه بر لاق شاقده نه کز سه شیت ای

قاناریا مک سوسلو ، تمیز
کوچولک برقصی وار
بوچاقینک اینشیشه کز
نده شاقراق برسی وار

برآوچیم ، بریارچه صو
هفته لجه اوکئا یتر
یوق که باشقه برقایغوسی ،
هیچ دورمادن اوتر ، اوتر

مابعد : قروری قرآسته

۷۱ استقلال مارشی با نواز: محمد کاف بک

جاق سان آل زن یو ده لر فق شه بو مز سون ما قورق

جاق او صوگ آک قن قو ده تون اوس مک دی یور دن مه سون

یا لا پار درزی دی ییل مک قی له مل نم به او

مک قی له مل نم به او در نم به او ق جا

آرینه جاق آن در جاق آن در جاق آن در

قورقه سونمز بوشفقلمده یوزنه آل سانجاق
 سونمه دن یوردیمک اوسنده تونن آک صوگ اوجاق
 اوسیم ملتکم ییلدیزیدر پارلایاجق
 اوسیم در اوسیم ملتکم در آجاق

۷۰ وطن دستانی با نواز: محمد خری بک

له شان غنک را لوب که لو دو دار قا او

چه یو سگ قا او سگ بی کی لهن وایک که سان کیل ده بر

لی زلی یا ده لر گوک له مان دو کن چو که دی لا داغ

مان دو کن چو که دی لا داغ چه یو سگ بی کی تان دس

سگ بی کی تان دس لی زلی یا ده لر گوک له

(۱) او قادار دولکه طوپراغک شاهه هپ بویله بولوتلایینه باشک
 بردک، صانکه بیک وطن کیسک هلاک قوجا فادور و طنناشک
 یوجه داخل بیکه چوکن در مانله کچمه ده عصرلر، تازه در باشک
 کوکلرده یازیلی دستان کیسک او قادار لوندسک، فدان کیسک بوسسه کوکلدن حیران کیسک سزاو کانسبله جان کیسک
 ماسدی: میان مجروح هینر مایینه در

(۲) چیکیسک بایلر قوشلر قورقکن ای بوتون جهانه بدل ترک ایلی
 مرد آک بریای که زمره او قکلدن آجیدیک جککک یوقدر اولی

(۳) مژده لوفیصلدار آرکته قوندن نارنج برنهر کچوشقوند چلی

کوچولق قوزو

مازاد: سولم كملت بك

لو گوز را قا با گ موق با می می می می

برنجیس
ایچیس

لی چك بی شو ددش قار ددش قار غر جا زو قو

غر جا شا تو غر جا شا تو ده لر ییر جا

EH 1947

(۱) مینی مینی پاموق کی قارا کوزلو قوزوجغز
 فقط یچین آبی آبی باغیریسور مه له یورسک
 قاردهش قاردهش شوشچیکلی
 چاییرلده قوشاجغز

(۲) قارا کوزلو کوزلو قوزوم آنته جک باق توتدن
 سن یچین یم به مه یورسک سکا ناصیل حاجتیریسور
 اوت اوت بیلیرور، چوجوغند ناری دوشنه
 سن بی هیچ سه ومه یورسک ده ما مه امیسورسک
 ماسدی: «نیریمیری» ده

(۳) نینه کی ایچتیریسور

فیاتی ۲۵ غروشدر

EHT 1947 A 73

DN:012905

ÖZGEÇMİŞ

24 Eylül 1988 yılında İstanbul'un Bağcılar ilçesinde doğan Barış İPEKÇİLER, ilk, orta ve lise eğitimini burada tamamladı. 2013 yılında Kırıkkale Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Anabilim Dalını kazandı. Lisans yıllarında pek çok koro ve klasik gitar konserleri vermenin yanı sıra Kırıkkale Üniversitesi Müzikoloji Topluluğunun başkanlığını yaparak Türkiye'de ilk olan I. Ulusal Müzik Araştırmaları Öğrenci Kongresini düzenledi. 2017 yılında ise Fakülte 2. si olarak mezun oldu. Ayrıca bu yıllarda Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde Pedagojik Formasyon eğitimini de tamamladı. 2017 yılında mezun olduktan sonra Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel Bilimler Anabilim Dalında yüksek lisans eğitimine başladı. Yüksek lisans eğitimi süresince; çeşitli makaleler yazdı ve Uluslararası müzik araştırmaları öğrenci kongrelerine katılarak bildiriler sundu. Bu bildirilerden birinde sözlü sunum alanında birincilik derecesi elde etti. 2020 yılında ise İtü Eta Vakfı Doğa Kolejinde Müzik öğretmenliği yapmakta, A.S.S. Müzik Merkezinde klasik gitar dersleri vermekte ve ayrıca akademik kariyer hedefleri doğrultusunda çalışmalarına devam etmektedir.